

karanlık kitaplık

RAY BRADBURY

topraktan dönenler

ithaki

"Ray Bradbury olmasaydı
Stephen King de olmazdı."
—STEPHEN KING

Fahrenheit 451, *Mars Yıllıkları* ve *Uğursuz Bir Şey Geliyor Bu Yana* gibi kitaplarıyla spekülatif kurgunun her alanında ölümsüz klasiklere imza atan Ray Bradbury'nin 2001'de yayımlanan eseri *Topraktan Dönenler*, kısa öykülerin bir araya getirilmesiyle inşa edilmiş bir korku romanı. Bradbury, *Sonbahar Ülkesi*'yle de akraba metinlere ev sahipliği yapan bu kitabında, ruhumuzu donduran öyküleri kendine has sıcaklığıyla kaleme almaya devam ediyor.

Önce "Ev" vardı, ardından asil kedi Anuba geldi. Onu, başka zihinlere, başka bedenlere yolculuk yapabilen Cecy izledi. Sonra bir örümcek ve bir fare. Ve elbette, o evdeki Aile üyelerine hiç benzemeyen, ölüm soluyan hortlak ahalisinin ortasına yaşam dolu bir aziz gibi düşen Timothy... Ardından anlaşıldı ki dünya değişiyordu, ölüm ve korkularla kurulan ilişkiler sarsılıyordu. Ölümsüz varlıkların bu hayattaki yeri neresi olmalıydı?

Topraktan geldi insan, peki toprağa döndü mü?

Çeviren: Doğa Özışık

www.ithaki.com.tr
ithaki
9 786258 475128
/ithakiyayinlari

RAY BRADBURY

Fantazi, korku ve bilimkurgu edebiyatına damga vuran yazarlardan biri olan Ray Bradbury, 1920'de doğdu. Uzun yaşamına *Fahrenheit 451* gibi bir distopyanın yanında sayısız öykü sığdırdı. Tüm hayatını kitaplara ve yazmaya adayan Amerikalı yazar, 5 Haziran 2012'de öldüğünde, arkasında *Mars Yıllıkları*, *Resimli Adam* ve *Sonbahar Ülkesi* gibi başucu kitabı olmaya aday birçok unutulmaz eser bıraktı. Stephen King ve Neil Gaiman gibi ustalar ondan ilham aldı. Uygarlığa yön veren toplumsal meseleler ile modern insanın bireysel sorunlarını bir arada işleyebilmesi ve insanın ruhunu donduran öyküleri eşsiz bir sıcaklıkla kaleme alması, Bradbury'nin en önemli özelliği oldu.

Topraktan Dönenler

Ray Bradbury
Orijinal Adı: *From The Dust Returned*

İthaki Yayınları - 1991
Karanlık Kitaplık - 45

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Emre Aygün & Yankı Enki*
Yayıma Hazırlayan: *Yankı Enki*
Düzelti: *Ömer Ezer*
Kapak Tasarımı ve İllüstrasyonu: *Hamdi Akçay*
Grafik Uygulama: *B. Elif Balkın*
1. Baskı, Ekim 2021, İstanbul

ISBN: 978-625-8475-12-8

Sertifika No: 46603

Türkçe Çeviri © Doğa Özışık, 2021
© İthaki, 2021
© Ray Bradbury, 2001

Bu eserin tüm hakları Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla Don Congdon Associates ile yapılan anlaşmaya göre alınmıştır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6 Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

karanlık kitaplık

Ray Bradbury

Topraktan Dönenler

Çeviren
Doğa Özışık

ithaki

Bu kitabın ebeliğini yapan iki kişiye:
1946'daki başlangıçta orada olan
Don Congdon'a,
Ve 2000'de nihayete ermesine yardım eden
Jennifer Brehl'e
şükran ve sevgilerle.

GİRİŞ

Güzel Olan Burada

Bahar günlerinde yağmurun çatıyı hafif hafif okşadığı ve aralık gecelerinde dışarıyı kaplayan kar tabakasını birkaç karış ötenizde hissedebildiğiniz tavan arasında, Bin Kere Büyük Büyükanne vardı. Ne yaşıyordu ne de ebediyen ölmüştü, sadece... vardı.

Ve şimdi, Büyük Hadise gerçekleşmek üzereyken, Büyük Gece yaklaşırken, Eve Dönüş patlak vermenin eşiğindeyken, o ziyaret edilmeliydi!

"Hazır mısın? Geliyorum!" diye yükseldi Timothy'nin boğuk sesi, titrek tavan kapağının altından. "Tamam mı?!"

Sessizlik. Mısırlı mumyanın kılı bile kıpırdamadı.

Kadim ve kurumuş bir erik ağacı yahut terk edilmiş ve paslanmış bir ütü masası gibi karanlık bir köşeye yaslanmış, ellerini ve bileklerini kuru bir nehir yatağına benzeyen göğsünde kavuşturmuş bu zaman tutsağının laciverttaşı gibi masmavi gözleri iplikle dikilmiş göz kapaklarının ardında anılar canlandıkça parıldıyor, ağzı ve içinde solucan gibi kıvrılan buruşuk dili ıslık çalıyor ve iç çekiyor ve fısıldıyor; dört bin yıl önce bir firavunun kızı olduğu, örümcek ağlarına ve havadar ipeklere sarılı hâlde, Mısır'ın yakıcı havasında piramitlerin kızışmasını izlemek için mermer avlularda koşturduğu her bir kayıp gecenin her bir saatini yâd ediyordu.

Derken Timothy tavan arasının o karanlık dünyasına seslenmek için tozlu tavan kapağını kaldırdı.

"Ah, Güzel Olan!"

Kadim mumyanın dudaklarından bir parça toz döküldü.

"Artık güzel değilim!"

"Büyükanne öyleyse."

"Yalnızca Büyükanne de değilim," diye cevapladı usulca.

"Bin Kere *Büyük* Büyükanne?"

"Daha iyi." Köhne sesi durgun havaya toz yayıyordu. "Şarap?"

"Şarap." Timothy elinde küçük bir şişeyle yukarı çıktı.

"Yıllanmış mı, evladım?" diye mırıldadı ses.

"Milattan önce, Büyükanne."

"Kaç yıllık?"

"Milattan önce iki bin, hatta neredeyse üç."

"Fevkalade." Pörsümüş tebessümünden biraz toz döküldü. "Gel."

Papirüs yığınlarının arasında dikkatle ilerleyen Timothy, artık Güzel Olan olmayan ama sesi hâlâ son derece hoş olana ulaştı.

"Evladım?" dedi pörsümüş tebessüm. "Benden korkuyor musun?"

"*Daima,* Büyükanne."

"Dudaklarımı ıslat, evladım."

Artık titremeye başlamış olan dudakları küçücük bir damlayla ıslatmak için uzandı.

"Daha fazla," diye fısıldadı kadın.

Tozlu tebessüme bir damla şarap daha değdi.

"*Hâlâ* korkuyor musun?"

"Hayır, Büyükanne."

"Otur."

Üzerinde savaşçıların ve köpeksi tanrıların ve aslan başlı tanrıların resmedildiği hiyeroglifler olan bir kutunun kapağına tünedi.

"Neden buradasın?" dedi ses, dingin bir nehir yatağını andıran suretinden sıyrılarak.

"Büyük Gece yarın, Büyükanne, hayatım boyunca bunu bekledim! Aile, *bizim* Aile, dünyanın dört bir yanından uçarak gelecek! Söyle bana, Büyükanne, her şey nasıl başladı? Bu Ev nasıl inşa edildi ve biz nereden geldik ve—"

"Kâfi!" diye sızlandı ses, usulca. "Bırak da binlerce öğle vaktini hatırlayayım. Bırak da o derin kuyuya dalayım. Sükût?"

"Sükût."

"Pekâlâ," dedi dört bin yıl öteden gelen fısıltı, "işte şöyleydi..."

BİRİNCİ BÖLÜM

Kasaba ve Yer

Bin Kere Büyük Büyükanne'nin dediğine göre, başta sadece uzun çimenlikteki yer ve bir de tepe vardı ki tepede daha fazla çimenden ve kıvrımlarıyla kara bir yıldırımı andıran, üzerinde hiçbir şey yetişmeyen bir ağaçtan başka bir şey yoktu, ta ki kasaba kurulana ve Ev gelene kadar.

Bir kasabanın aniden kalbi atmaya başlayana ve insanları varış noktalarına doğru dolaşıma sokana dek ihtiyaçları nasıl biriktirdiğini hepimiz biliriz. Ama şöyle sorabilirsiniz; bir ev nasıl gelir ki?

Şu bir gerçek ki ağaç oradaydı ve Vahşi Batı'ya gitmekte olan bir keresteci ona yaslanıp, İsa'nın babasının bahçesinde odun kesmesinden ve kalas zımparalamasından yahut Pontius Pilatus'un ellerini yıkamasından daha eski olduğunu tahmin etti. Kimileri ağacın hava olayları ve zaman gezintileri marifetiyle Ev'i çağırdığını söyledi. Derin kökleri mahzeninden Çin mezarlıklarına kadar inen, dış cephesinin emsalleri en son Londra'da görülmüş Ev oraya geldiğinde öyle ihtişamlıydı ki yük vagonlarıyla nehrin karşısına geçmeye niyetli aileler gözlerini ona dikerek duraksadı; bu boş yerin bir Papalık sarayı veya bir kraliyet abidesi yahut bir kraliçenin konutu için yeterince iyi olduğuna, dolayısıyla oradan ayrılmak için neredeyse hiçbir sebepleri olmadığına karar verdiler. Böylece yük vagonları durdu, atlara su verildi derken aileler bir baktı ki hem pabuçları hem de ruhları kök salmış. Tepedeki, yıldırım şeklindeki ağacın yanındaki Ev'den öyle etkilenmişlerdi ki oradan ayrılırlarsa Ev'in onları rüyalarında takip etmesinden ve önlerindeki durakları berbat etmesinden korkuyorlardı.

Yani ilk olarak Ev geldi ve gelişi daha birçok efsaneye, söylenceye veya sarhoş saçmalamasına konu olacak türden bir şeydi.

Öyle görünüyordu ki ovalardan yükselen bir rüzgârın beraberinde getirdiği serpinti bir fırtınaya dönüşmüş, fırtına da yanında şiddetli bir kasırga getirmişti. Geceden sabaha dek, bu seyyar kasırga Indiana ve Ohio'nun kale gibi kasabalarının arasında kalan tüm taşınabilir nesneleri havalandırmış, Illinois'un kuzey kısmındaki ormanları soymuş, henüz meydana gelmemiş yere getirmiş; görünmez bir tanrının şaşmaz eliyle, payanda payanda ve kiremit kiremit, kalasların patırtısı gün doğmadan çok önce öyle bir şeye dönüşmüştü ki Ramses tarafından hayal edilmiş fakat Mısır'dan kaçan Napolyon tarafından bitirilmiş gibi görünüyordu.

Aziz Petrus Bazilikası'nın çatısına yetecek kadar çok kiriş, göç eden bir kuş sürüsünü kör edecek kadar çok pencere vardı. Dört bir yanı saran, tüm akrabalar ve misafirler ile şölen yapmaya yetecek kadar geniş bir sundurma vardı. İçeride yığın hâlinde, kümelenmiş, labirent gibi odalar henüz doğmamış ama gelişlerinin vaadiyle oraya musallat olmuş alayların bir mangasına, bir bölüğüne, hatta bir taburuna yeterdi.

Böylece Ev tamamlandı, ışık saçan yıldızların altında üstü kapatıldı ve yıllar boyunca tepede tek başına, müstakbel çocuklarını çağırmayı her nasılsa başaramayarak durdu. Her delikte bir fare, her şöminenin tepesinde bir cırcır böceği vardı; çok sayıdaki bacaları tütüyor, neredeyse insan denilebilecek yaratıklar yataklarını soğutuyordu. Sonra bahçede kuduz köpekler, çatıda canlı gargoyllar belirdi. Hepsi uzun süre önce tükenmiş bir fırtınanın hudutsuzca patlak vermesini ve şöyle bağırmasını bekliyordu: *Başla!*

Ve nihayet, uzun yıllar sonra, başladı.

İKİNCİ BÖLÜM

Anuba'nın Gelişi

İlk olarak kedi geldi ki ***mutlak*** ilk olsun.

Beşikler ve dolaplar ve mahzenler ve tavan araları henüz Ekim kanatlarına, güz nefeslerine ve ateşli gözlere muhtaçken geldi. Her avize bir meskenken ve her pabuç bir odayken, her yatak tuhaf karlarla kaplanmak için yanıp tutuşurken ve her tırabzan cevherden ziyade polenden oluşan yaratıkların kaydırağı olmayı beklerken, asırlar boyunca eğrilmiş her pencere gölgelerin içindeki suretler gibi etrafı izlerken, her boş sandalyede görünmez şeyler oturuyormuş gibi görünürken, her halı görünmez ayakların adım seslerini arzularken, arka bahçedeki su pompası muhtemel bir kâbus istifrasından dolayı terk edilmiş topraktan habis sıvılar çekerken, kayıp ruhlarla cilalanmış parkelerin her biri inlerken, yüksek çatıların üstündeki rüzgâr güllerinin hepsi fırıl fırıl dönerken ve gülümseyerek griffin dişlerini gösterirken, tahtakurtları duvarların ardında tıkırdarken...

Anuba adlı asil kedi ancak o zaman geldi.

Ön kapı çarpıldı.

Ve Anuba artık oradaydı.

Azametli postuna bürünmüştü; limuzinlerden asırlar önce, daha sessiz bir motora sahipti. Üç bin yıllık yolculuğunu yeni tamamlamış bu asil dişi koridorları arşınlıyordu.

Yolculuğuna Ramses'in yanında, burada mumyalanmış ve ketenlere sarılmış bir sürü başka kediyle beraber, Ramses'in asil ayaklarının dibine saklanmış hâlde asırlarca uyuyarak başlamış; ancak Napolyon'un suikastçıları, Memlûklerin barutu onları denize dökmeden evvel, aslan vücutlu Sfenks'in yüzünü silahla tahrip etmeye

çalıştığında uyanmıştı. Bunun üzerine kediler, kraliçelerinin önderliğinde, ana caddelerde dolaşmaya başladı, ta ki Victoria'nın lokomotifleri, yakıt niyetine mezar kalıntılarını ve ziftle kaplı cesetleri kullanarak, Mısır'dan geçene dek. Nefertiti-Tut Ekspresi'nin fırınlarında bu et ve katran yığınları yanıyordu. Mısır havasına yayılan kara dumanlara Kleopatra'nın kuzenleri musallat olmuş, zerrecikleri tren İskenderiye'ye ulaşana dek rüzgârla dağılmıştı; burada hâlâ yanmamış olan kediler ve imparatoriçeleri, Boston'daki bir kâğıt hamuru tesisine giden dev papirüs yığınlarının arasına saklanarak Birleşik Devletler'in yolunu tutmuş, oradan da ülkeyi boydan boya geçen yük trenlerinde yük olarak seyahat etmişti; bu sırada kediler zarar görmemiş, fakat masum kırtasiyeciler tarafından kullanılmayan papirüs iki veya üç yüz kadar vurguncuyu korkunç bir zehirli bakteriyle öldürmüştü. New England hastanelerini tıka basa dolduran Mısır hastalıkları çok geçmeden mezarlık kapasitelerini zorladı; bu sırada Tennessee eyaletinin Memphis şehrinde veya Illinois eyaletinin Cairo şehrinde trenden inen kediler, kara ağacın ve tepedeki tuhaf evin olduğu kasabaya giden yolun kalanını yürüdüler.

Böylece Anuba, kürkü islenmiş hâlde, bıyıkları kıvılcım saçan birer şimşek gibi, yaban kedisi patileriyle o özel gecede Ev'e adım attı; boş odalara ve rüyasız yataklara aldırış etmeden, büyük salonun ana şöminesine vardı. Oturmak üzere üç defa dönmesiyle beraber, mağaramsı şöminenin içinde bir ateş parladı.

Kedilerin kraliçesi istirahat ederken, üst katta bir düzine şöminenin ateşi kendiliğinden yandı.

O gece bacalarda tüten dumanlar, Mısır çöllerinden fırtına gibi geçen, mumyaların sargılarını kütüphaneden alınmış kitaplar gibi açan ve içlerindeki bilgileri rüzgâra saçan Nefertiti-Tut Ekspresi'nin yaydığı sesleri ve hortlağa benzeyen dumanları akla getiriyordu.

Gelenlerin yalnızca ilki olacaktı tabii.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yüce Tavan Arası

"İkinci gelen kim oldu, Büyükanne, *sonra* kim geldi?"

"Rüya Gören Uykucu geldi, evladım."

"Ne güzel isimmiş, Büyükanne. Uykucu neden buraya geldi?"

"Yüce Tavan Arası onu dünyanın öbür ucundan çağırdı. Başımızın üstündeki tavan arası, dünyadaki rüzgârları yönlendiren ve jet akımlarında dile gelen, en önemli ikinci tavan arasıdır. Rüya Gören, fırtınalardaki o akımlarda dolaşır, şimşeklerle resmedilir, bir yuva arar durur. İşte buraya geldi ve şimdi de buradal Dinlel"

Bin Kere Büyük Büyükanne laciverttaşı gözlerini yukarı çevirdi.

"Dinle."

Yukarıda, karanlığın son katmanında, rüyaya benzeyen bir suret kımıldadı...

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uykucu ve Rüyaları

Yüce Tavan Arası, sesini duyacak biri gelmeden uzun süre önce oradaydı; bir yere, herhangi bir yere, hiçbir yere giden başıboş bulutlardan kopan hava akıntıları buradaki kırık camların arasından geçer, tavan arasını kendi kendine konuşturur, döşemelerinin üzerinde kumlardan bir Zen bahçesi oluştururdu.

Sağlam yerleştirilmemiş kiremitleri sallayan esintilerin ve rüzgârların neler fısıldadığını ve mırıldadığını Cecy'den başka kimse anlayamazdı; kediden kısa süre sonra buraya gelmiş, başkalarının kulaklarına dokunarak zihinlerine ve hatta rüyalarına girme yeteneğiyle, oraya yerleşen Aile'nin en zarif ve en özel kızı olmuştu; orada, Zen bahçesindeki kadim Japon kumlarının üzerinde uzanır, çatıda esen rüzgârın kum tepeciklerinin yerini değiştirmesini izlerdi. Havanın ve uzak diyarların lisanlarını orada duymuş; şu veya bu tepenin ardında ne olduğunu, bir taraftaki denizi ya da diğer taraftaki daha uzak denizi, hatta kuzeyden esen asırlık buz rüzgârlarını ve Körfez ile Amazon yabanlarından usulca fısıldayan ebedî yazı orada öğrenmişti.

Böylece Cecy uykusunda mevsimleri teneffüs ediyor, dağların ardındaki kırlardaki kasabaların dedikodularını duyuyor, onu yemeğe çağırmanız hâlinde on binlerce kilometre ötedeki yabancıların çetin veya dingin uğraşlarını anlatıyordu. Geceleri gözleri kapalıyken duyduğu, Boston'da doğan veya Monterey'de ölen insanlar dilinden düşmüyordu.

Aile sıklıkla derdi ki Cecy'yi şu sert pirinç silindirlerin olduğu müzik kutularından birine koysanız ve makarasını çevirseniz, şura-

dan gelen yahut şuraya giden gemileri, bahsi açılmışken mavi dünyamızın tüm coğrafyalarını, eli değmişken tüm evreni anlatırdı.

Özetle, o bir bilgelik tanrıçasıydı; bunun farkında olan Aile ona porselenden yapılmış gibi davranıyor, istediği kadar uyumasına izin veriyordu; çünkü biliyorlardı ki uyandığında ağzından on iki lisan ve yirmi ruh hâli dökülecek, felsefi görüşleriyle öğlen Eflatun'u gece yarısı da Aristoteles'i cebinden çıkaracaktı.

Yüce Tavan Arası, Arap sahillerinin tozlarıyla ve pirüpak Japon kumlarıyla beraber bekliyordu ki kiremitler yerinden oynayıp fısıldayarak, sadece saatler kalmış bir geleceği, dehşetengiz güzelliklerin eve dönüşünü hatırlattı.

Böylece Yüce Tavan Arası fısıldadı.

Cecy ona kulak verdi ve canlandı.

Çırpılan kanatların yarattığı kargaşanın, sislerin ve dumanların ve kurdele şeklinde karartılara benzeyen ruhların çarpışmasının arasında, kendi ruhunu ve arzularını gördü.

Acele et, diye düşündü. Ah, hızlan! İleri atıl. Hızlı uç. Neden peki?

"Âşık olmak istiyorum!"

BEŞİNCİ BÖLÜM

Gezgin Cadı

Cecy rüzgârın içinde, vadilerin arasında, yıldızların altında; bir nehrin, bir gölün, bir yolun üstünde uçtu. Güz yelleri kadar görünmez, alacakaranlıkta tarlalardan yükselen bir yonca kadar hafif bir hâlde uçtu. Beyaz gelincikler gibi yumuşacık güvercinlerin içinde yükseklerden uçtu, ağaçlarda mola verdi ve yapraklarda yaşadı, esinti başlayınca alev rengi damlalar olup yağdı. Parlak bir havuzun yanında nane gibi parlayan, açık yeşil bir kurbağaya ilişti. Üstüne dikenler batmış bir köpekte koşturdu ve havlamalarının yankılarını uzaklardaki ahırların oradan dinledi. Uçuşan şeytan tüyü tohumlarında, misk kokulu topraktan yükselen tatlı ve şeffaf sıvılarda yaşadı.

Yaza veda vakti, diye düşündü Cecy. Bu gece dünya üzerindeki her canlının içinde olacağım.

Kâh asfalt yollardaki cırcırböceklerini mesken tuttu kâh bir çiy damlasına girip demir bir kapıya tutundu.

"Aşk," dedi. "Nerede benim aşkım?"

Bunu akşam yemeğinde söylemişti. Ailesi sandalyelerinde doğrulmuştu. "Sabır," diye öğütlediler. "Unutma, sen olağanüstüsün. Bütün Ailemiz eşsiz ve olağanüstü. Olağan insanlarla evlenmemeliyiz. Bunu yaparsak karanlık ruhlarımızı kaybederiz. Canın istediğinde 'seyahat' etme yeteneğini kaybetmek istemezdin, değil mi? Öyleyse dikkat et. Dikkat et!"

Ama tavan arasındaki odasında, boynuna parfüm sürmüş olan Cecy dört direkli yatağında, titrek ve kaygılı bir hâlde uzanırken, Illinois

taşrasının üzerinde yükselen süt rengi ay nehirleri kremaya, yolları da platine dönüştürüyordu.

"Evet," dedi iç çekerek. "Ben geceleri kara uçurtmalar gibi uçan, tuhaf bir ailenin üyesiyim. Herhangi bir şeyin içinde yaşayabilirim – bir çakıl taşı, bir safran çiçeği veya bir peygamberdevesi. Şimdi!"

Rüzgâr onu kaptığı gibi tarlaların ve çayırların üzerine götürdü.

Kır evlerinin ve çiftliklerin alacakaranlıkta parıldayan sıcak ışıklarını gördü.

Tuhaf olduğum için kendim âşık olamıyorsam, diye düşündü, ben de başka biri aracılığıyla âşık oluruml

Serin gecenin içindeki bir çiftlik evinin önünde, yaşı on dokuzdan fazla olmayan esmer bir kız derin bir kuyudan, şarkı söyleyerek su çekiyordu.

Cecy –kuru bir yaprak olup– kuyuya düştü. Kuyudaki ince yosunlarda uzanarak, karanlığın ve soğuğun içinden yukarı baktı. Sonra çırpınan, gözle görülemeyen bir amip oldu. Sonra da bir su damlası! Nihayet, bir bardak soğuk suyun içinde, kızın sıcak dudaklarına kaldırıldığını hissetti. Gecenin içinde yumuşak bir içme sesi duyuldu.

Cecy kızın gözleriyle etrafa baktı.

Karanlık aklına girdi ve sert ipi çeken ellerini parlak gözleriyle izledi. Bu kızın dünyasına açılan kulaklarla dinledi. Zarif burun delikleriyle hususi evrenini kokladı; özel kalbinin attığını, attığını hissetti. Şarkı söylerken hareket eden tuhaf dilini hissetti.

Kız aniden inledi. Karanlık çayırlara baktı.

"Kim var orada?"

Yanıt gelmedi.

Sadece rüzgârmış, diye fısıldadı Cecy.

"Sadece rüzgârmış." Kız güldü ama içi titredi.

Bu kızınki iyi bir bedendi. Fildişi gibi zarif kemiklere sahipti ve etrafları da etle iyice kaplanmıştı. Beyni karanlığın içinde pembe bir çay gülü gibi asılı duruyordu ve ağzında elma şarabı vardı. Dudakları bembeyaz dişlerini sıkıca sarıyor, kaşları zarif birer yay gibi dünyaya açılıyor, yumuşacık saçları süt gibi boynuna dökülüyordu.

Cildinin gözenekleri küçük ve sıkıydı. Burnunun ucu aya bakıyor, yanakları alev alev parlıyordu. Vücudu dengede duran bir tüy gibi bir hareketten öbürüne sürükleniyor, sürekli bir şarkı mırıldanıyordu. Bu bedende olmak bir şöminenin önüne uzanmak, uyuyan bir kedinin mırıltısında yaşamak, geceleyin denize akan ılık dere sularının içine karışmak gibiydi.

Evet! diye düşündü Cecy.

"Ne oldu?" diye sordu kız, onu duymuş gibi.

Adın ne? diye sordu Cecy ihtiyatla.

"Ann Leary." Kızın gözü eğirdi. "Neden bunu dışımdan söylüyorum?"

Ann, Ann, diye fısıldadı Cecy. *Ann, sen âşık olacaksın.*

Âdeta buna cevaben, yoldan büyük bir gümbürtü, bir şangırtı ve tekerleğin çakıla sürtünme sesi duyuldu. Uzun boylu bir adam üstü açık bir arabayla, direksiyonu tutan azman gibi kollarıyla ve bahçeyi aşarak gözlerini alan gülümsemesiyle belirdi.

"Ann!"

"Sen misin, Tom?"

"Başka kim olacak?" Gülerek, arabadan dışarı atladı.

"Seninle konuşmuyorum!" Ann kovasındaki suyu döküp saçarak arkasını dönmeye çalıştı.

Hayır! diye bağırdı Cecy.

Ann dondu. Tepelere ve akşamın ilk yıldızlarına baktı. Tom denen adama baktı. Cecy kovayı düşürmesine sebep oldu.

"Yaptığını beğendin mi?"

Tom yanına koştu.

"Bak bana ne yaptırdın!"

Tom bir yandan gülerek, mendiliyle ayakkabılarını sildi.

"Uzaklaş benden!" Ellerini tekmeledi ama o hâlâ gülüyordu. Bu sırada Cecy çok uzaklardan ona bakıyor; başını eğişini, gözlerinin parlayışını, omuzlarının genişliğini, güçlü elleriyle bir mendili tutup bu hassas işi yapmaya çalışmasını izliyordu. Bu zarif kafanın içindeki gizli tavan arasından dışarı bakan Cecy kuklasının gizli ipini çekti ve güzel ağzını kocaman açtı: "Teşekkür ederim!"

"Demek nazik davranabiliyorsun?" Ellerindeki deri kokusu, üstü açık arabada kıyafetlerine bulaşmış olan kokular zarif burun deliklerinden geçiyor; çok uzaklardaki, karanlık çayırların ve güz tarlalarının ötesindeki Cecy yatağında, bir çeşit rüyadaymışçasına kımıldıyordu.

"Hayır, sana değil!" dedi Ann.

Sakinleş, güzel konuş, dedi Cecy. Ann'in parmaklarını Tom'un kafasına uzattı. Ann parmaklarını geri çekti.

"Çıldırmış olmalıyım!"

"Öyle olmalı." Tom onu gülümseyerek onayladı ama şaşırmıştı. "Bana dokunacak mıydın?"

"Bilmiyorum. Ah, git şuradan!" Yanakları kızgın kömürler gibi parlıyordu.

"Kaç! Seni tutmuyorum ya." Tom ayağa kalktı. "Fikrini değiştirdin mi? Bu gece benimle dansa gelecek misin?"

"Hayır," dedi Ann.

Evet! diye haykırdı Cecy. *Ben hiç dans etmedim. Hiç o uzun, hışırdayan elbiselerden giymedim. Bütün gece dans etmek istiyorum. Dans eden bir kadın olmanın nasıl bir şey olduğunu hiç bilmedim; Baba ve Anne izin vermedi. Köpekleri, kedileri, çekirgeleri, yaprakları, dünyadaki diğer her şey olmayı bir noktada öğrendim; ama böyle bir gecede, hayatının baharında bir kadın olmayı bilmiyorum. Ah, lütfen – dans etmeliyiz!*

Bu düşünceyi yeni bir eldivene geçen parmaklar gibi yaydı.

"Evet," dedi Ann Leary. "Neden bilmiyorum ama bu gece seninle geleceğim, Tom."

Şimdi içeri git, hemen! diye bağırdı Cecy. *Yıkan, ailenle konuş, elbiseni giy, hadi odana!*

"Anne," dedi Ann, "fikir değiştirdim!"

Araba anayoldan aşağı gürleyerek uzaklaşırken, çiftlik evinin odaları ayağa fırladı; banyoda sular köpürüyor, annesi ağzında tokalarla oradan oraya koşturuyordu. "Sana ne oldu, Ann? Tom'dan hoşlanmazsın bile!"

"Doğru." Ann o büyük hararetin ortasında durdu.

Ama yaza veda vaktil diye düşündü Cecy. *Kış gelmeden önce yazın sonu.*

"Yaz," dedi Ann. "Veda."

Dans etmek için iyi bir zaman, diye düşündü Cecy.

"Dans etmek..." diye mırıldandı Ann Leary.

Sonra kendini küvette, bembeyaz omuzlarına sabun sürerken, kollarının altını köpürtürken, ellerini sıcak göğüslerinin üzerinde gezdirirken buldu; bu sırada Cecy ağzını oynatıyor, gülümsemesini sağlıyor, eylemleri devam ettiriyordu. Bir an bile durmamalıydı, yoksa pandomim hepten bozulabilirdi! Ann Leary hareket etmeli, iş yapmalı, şurayı yıkamalı, burayı sabunlamalı, sonra da çıkmalıydı!

"Sen!" Ann kendini aynada yakaladı; bir zambak ve karanfil bahçesi gibi bembeyaz ve pespembeydi. "Kimsin–?"

On yedi yaşında bir kızım. Cecy menekşe rengi gözlerinden dışarı bakıyordu. *Beni göremezsin. Burada olduğumun farkında mısın?*

Ann Leary başını iki yana salladı. "Bedenimi bir yaz sonu cadısına kaptırmış olmalıyım."

Yaklaştın! dedi Cecy gülerek. *Şimdi, giyin!*

Kaliteli ipek kumaşların iri bir bedenin üzerinde hareket ettiğini hissetmek ne kadar zevkliydi! Dışarıdan sesleniyorlardı.

"Ann, Tom döndü!"

"Bir saniye, ona şey deyin." Ann oturdu. "O dansa gitmeyeceğim."

"Ne?" diye haykırdı annesi.

Cecy dikkatini topladı. Ann'in bedenini bir anlığına terk ederek onulmaz bir hata yapmıştı. Ay ışığındaki taşra yollarında son sürat giden arabanın sesini duymuş; Tom'u bulmaya, zihnine girmeye, böyle bir gecede yirmi iki yaşında bir erkek olmanın nasıl bir şey olduğunu öğrenmeye karar vermişti. Böylece süratle yoldan aşağı gitmişti, ama şimdi, kafesine geri uçan bir kuş gibi, Ann'in aklındaki kargaşaya dönmüştü.

"Anne!"

"Ona gitmesini söyleyin!"

"Ann!"

Ama Ann zincirlerinden kurtulmuştu. "Hayır, hayır, ondan nefret ediyorum!"

Gitmemeliydim – bir anlığına bile. Cecy aklını kızın ellerine, kalbine, zihnine usul usul akıttı. *Ayağa kalk,* diye düşündü.

Ann ayağa kalktı.

Ceketini giy!

Ann ceketini giydi.

Yürü!

"Hayır!"

Yürü!

"Ann," dedi annesi, "hadi dışarı çık. Sana neler oluyor?"

"Hiçbir şey, anneciğim. İyi geceler. Geç döneriz."

Ann ve Cecy kaybolmakta olan yaz gecesinin içine birlikte koştular.

Kuyruklarındaki tüyleri kabartan güvercinler gibi usulca dans eden güzel kadınlarla, tavus kuşuna benzeyen züppelerle, gökkuşağı gibi gözlerle ve ışıklarla dolu bir salondaydılar. Salonun tam ortasında Ann Leary döne döne dans ediyordu.

Ah, ne güzel bir akşam, dedi Cecy.

"Ah, ne güzel bir akşam," dedi Ann.

"Tuhaf birisin," dedi Tom.

Loş ortamda müzik etraflarında fırıl fırıl dönüyor, şarkılar birer nehir gibi akıyordu; yüzüyor, batıyor, çıkıyor, nefesleri kesiliyor, boğuluyor gibi birbirlerine tutunuyor, "Beautiful Ohio" şarkısının etrafında fısıldayan ve uğuldayan pervaneler gibi dönüyorlardı.

Cecy mırıldandı. Ann'in dudakları kımıldadı. Dışarı müzik döküldü.

Evet, tuhaf biriyim, dedi Cecy.

"Eskisi gibi değilsin," dedi Tom.

"Bu gece değil."

"Tanıdığım Ann Leary değilsin."

Hayır, hem de hiç değilim, diye fısıldadı Cecy, kilometrelerce ve

kilometrelerce öteden. "Hayır, hem de hiç değilim," dedi kımıldayan dudaklar.

"İçimde tuhaf bir his var," dedi Tom. "Seninle ilgili." Onunla dans etti ve parıldayan yüzünde bir şeyler aradı. "Gözlerinle ilgili, ama çözemiyorum."

Beni görüyor musun? diye sordu Cecy.

"Hem buradasın hem de değilsin, Ann." Tom onu dikkatle bir o yana bir bu yana çevirdi.

"Evet."

"Neden benimle geldin?"

"Gelmek istemedim," dedi Ann.

"O zaman neden?"

"Bir şey beni getirdi."

"Ne?"

"Bilmiyorum." Ann'in sesi biraz histerikti.

Hadi ama, sakinleş, diye fısıldadı Cecy. *Sakinleş, işte bu. Dön, dön.*

Müzik eşliğinde dönerek, loş odada fısıldadılar ve hışırdadılar ve yaklaştılar ve uzaklaştılar.

"Ama *geldin*," dedi Tom.

"Geldim," dedi Cecy ve Ann.

"Gel." Hafifçe dans ederek onu açık kapıdan dışarı çıkardı; salondan, müzikten ve insanlardan usulca uzaklaştırdı.

Üstü açık arabasına bindiler ve beraber oturdular.

"Ann," dedi ellerini tutup, titreyerek. "Ann." Ama söylediği isim onun ismiymiş gibi gelmiyordu. Soluk yüzüne, şimdi yeniden açtığı gözlerine bakıp duruyordu. "Seni seviyordum, bunu biliyorsun," dedi.

"Biliyordum."

"Ama sen hep mesafeli davrandın ve ben üzülmek istemedim."

"Çok genciz," dedi Ann.

"Hayır, pardon, öyle demek istemedim," dedi Cecy.

"*Ne* demek istedin?" diye sordu Tom, ellerini bırakıp.

Ilık bir geceydi ve toprak kokusu oturdukları yerde etraflarını

sarıyor, diri ağaçlar sallanıp hışırdayarak yapraklarını birbirine sürtüyordu.

"Bilmiyorum," dedi Ann.

"Ah, ama *ben* biliyorum," dedi Cecy. "Uzun boylusun ve dünyadaki en yakışıklı erkeksin. Bu güzel bir akşam; bu akşamı, seninle olduğumu hep hatırlayacağım." Elini yabancı bir el gibi uzatarak adamın gönülsüz elini buldu, geri çekti, ısıttı ve sıkı sıkı tuttu.

"Ama," dedi Tom, gözlerini kırpıştırarak, "bu gece buradasın, yarın oradasın. Bir an öyle, bir an böylesin. Bu gece seni eski zamanların hatırına dansa götürmek istedim. Sana ilk sorduğumda hiçbir anlam ifade etmiyordu. Ama sonra, kuyunun başında, seninle ilgili bir şeylerin değişmiş olduğunu, ama hakikaten değişmiş olduğunu fark ettim. Yeni ve nazik bir şey vardı..." Sözcükleri bulamıyordu. "Bilmiyorum, çözemiyorum. Sesindeki bir şey. Ve şimdi sana yeniden âşık oldum."

"Hayır," dedi Cecy. "Bana oldun, *bana*."

"Ve sana âşık olmaktan korkuyorum," dedi. "Beni üzeceksin."

"Üzebilirim," dedi Ann.

Hayır, hayır, ben seni tüm kalbimle severdim! diye düşündü Cecy. *Ann, benim için söyle. Onu seveceğini söyle!*

Ann hiçbir şey söylemedi.

Tom usulca yaklaşarak elini yanağına koydu.

"Buradan yüz elli kilometre uzakta bir iş kabul ettim. Beni özleyecek misin?"

"Evet," dedi Ann ve Cecy.

"Sana bir öpücükle veda edebilir miyim?"

"Evet," dedi Cecy, başkasına konuşma fırsatı tanımadan.

Tom dudaklarını o tuhaf ağza yasladı. Tuhaf ağzı öperken titriyordu.

Ann beyaz bir heykel gibi oturuyordu.

Ann! dedi Cecy. *Kımılda! Tut onu!*

Ann ay ışığında taş bebek gibi oturuyordu.

Tom bir kez daha dudaklarından öptü onu.

"Ben seni seviyorum," diye fısıldadı Cecy. "Ben buradayım,

onun gözlerinde gördüğün benim ve o seni asla sevmese bile ben seveceğim."

Tom geri çekildiğinde, uzun bir mesafeden koşarak gelmiş bir adam gibi görünüyordu. "Ne olduğunu anlamıyorum. Bir anlığına..."

"Evet?"

"Bir anlığına sandım ki..." Elleriyle gözlerini ovuşturdu. "Boş ver. Seni eve bırakayım mı?"

"Lütfen," dedi Ann Leary.

Arabayı sürerken yorgun görünüyordu. Yaz-güz gecesinin henüz erken saatlerinde, on bir sularında, ay ışığının altında uğuldayan arabayla, parıldayan çayırların ve boş tarlaların yanından geçip gidiyorlardı.

Cecy, tarlaları ve çayırları izleyerek, bu geceden itibaren onunla beraber olabilmenin her şeye değeceğini düşünüyordu. Sonra yine belli belirsiz, ailesinin sesini duydu: "Dikkat et. Dünyaya bağlı, zavallı bir mahlukla evlenip de gücünden vazgeçmek istemezsin, değil mi?"

Evet, evet, diye düşündü Cecy, benimle olacaksa, ondan bile şimdi ve burada vazgeçerim. O zaman gecenin içinde kaybolmak zorunda kalmam, kuşlarda ve köpeklerde ve kedilerde ve tilkilerde yaşamak zorunda kalmam, sadece onunla olurum. Sadece onunla.

Yol altlarından, fısıldayarak geçiyordu.

"Tom," dedi Ann nihayet.

"Efendim?" Soğuk bir şekilde yola, ağaçlara, gökyüzüne, yıldızlara bakıyordu.

"Eğer, önümüzdeki yıllar boyunca, herhangi bir zamanda, buradan birkaç kilometre ötedeki Green Town'a yolun düşerse, bana bir iyilik yapar mısın?"

"Ne?"

"Lütfen orada durup bir arkadaşımı görür müsün?" Ann Leary duraksayarak, beceriksizce söylemişti.

"Neden?"

"O iyi bir arkadaşımdır. Ona senden bahsettim. Sana adresini

vereyim." Araba çiftlikte durduğunda, küçük çantasından bir kalem ve kâğıt çıkardı, kâğıdı dizine bastırdı ve adresi ay ışığında yazdı. "Okunuyor mu?"

Tom kâğıda baktı ve başını şaşkın şaşkın salladı.

Kelimeleri okudu.

"Onu bir gün ziyaret edecek misin?" diye oynadı Ann'in ağzı.

"Bir gün."

"Söz mü?"

"Bunun bizimle ne alakası var?" diye bağırdı acımasızca. "Kâğıtların ve isimlerin bana ne faydası var?" Kâğıdı buruşturup küçük bir top hâline getirdi.

"Ah, lütfen söz ver!" diye yalvardı Cecy.

"... söz ver..." dedi Ann.

"Tamam, tamam, karışma artık!" diye bağırdı.

Yoruldum, diye düşündü Cecy. Kalamam. Eve dönmeliyim. Her gece ancak birkaç saat boyunca seyahat edebilir, uçabilirim. Ama gitmeden önce...

"... gitmeden önce," dedi Ann.

Tom'u dudaklarından öptü.

"Bu sefer seni öpen *benim*," dedi Cecy.

Tom onu kendinden uzaklaştırdı ve Ann Leary'ye, derinlerine, en derinlerine baktı. Hiçbir şey söylemedi ama yüzü yavaşça, çok yavaşça rahatlamaya başladı, çizgileri kayboldu, sıktığı ağzı gevşedi; ay ışığında, karşısındaki suretin derinlerine bir kez daha baktı.

Sonra onu arabadan indirdi ve iyi geceler bile demeden, aceleyle yola çıktı.

Cecy kızı bıraktı.

Hapishaneden çıkmış gibi hisseden Ann Leary, hüngür hüngür ağlayarak, evine giden yoldan ay ışığında koşarak geçti ve kapıyı çarparak kapadı.

Cecy kısa bir süre daha oyalandı. Bir cırcırböceğinin gözleriyle, gecenin sıcak dünyasını gördü. Tek başına bir havuzun başında oturan bir kurbağanın gözleriyle etrafı izledi. Bir gece kuşunun gözleriyle, ayın musallat olduğu bir karaağacın tepesine tüneyip,

biri burada diğeri bir buçuk kilometre ötede olan iki çiftlik evinde ışıkların sönmesini izledi. Kendini ve ailesini, sahip olduğu tuhaf gücü, Aile'nin hiçbir üyesinin tepelerin ötesindeki bu uçsuz bucaksız dünyadan kimseyle evlenemeyeceği gerçeğini düşündü.

Tom? Zayıf düşmekte olan bilinci bir gece kuşuna ilişmiş, ağaçların arasında ve hardal tarlalarının üzerinde uçuyordu. *Kâğıt hâlâ sende mi, Tom? Bir gün, bir yıl, bir vakit, beni görmeye gelecek misin? Geldiğinde beni tanıyacak mısın? Yüzüme bakınca beni en son nerede gördüğünü hatırlayacak mısın? Tüm bu zaman boyunca seni tüm kalbimle sevdiğimi, senin de aslında beni sevdiğini bilecek misin?*

Serin gece havasında, kasabalardan ve insanlardan milyonlarca kilometre uzakta, çiftliklerin ve kıtaların ve nehirlerin ve tepelerin çok üzerinde biraz durdu. *Tom?* dedi usulca.

Tom uyuyordu. Gecenin körüydü; takım elbisesi bir sandalyeye asılıydı. Beyaz yastığın üzerinde, kafasının yanında özenle tuttuğu elinde, üzerinde bir şeyler yazan küçük bir kâğıt vardı. Parmakları yavaşça, milim milim kapanıyor, kâğıdı gittikçe daha sıkı tutuyordu. Ay ışığının kırıldığı pencereye bir an için, belli belirsiz, şaşılacak bir şekilde, usulca tıklayan, sonra da kanatlarını sessizce çırpıp, uyuyan dünyanın üzerinde süzülerek, doğuya doğru uçan siyah kuşu fark etmedi bile.

ALTINCI BÖLÜM

Timothy Nereden Geldi?

"Peki ya ben, Büyükanne?" dedi Timothy. "Ben de Yüce Tavan Arası'nın penceresinden mi geldim?"

"Sen gelmedin, evladım. Sen *bulundun*. Bir sepetin içinde, ayağının dibinde Shakespeare ve başının altında da yastık niyetine Poe'nun *Usher*'ı koyulmuş hâlde kapıya bırakıldın. Yakana bir not iliştirilmişti: TARİHÇİ. Sen bizi yazmak, listelerde listelemek, güneşten kaçışımızı ve aya duyduğumuz sevgiyi kayıt altına almak için gönderildin, evladım. Ama bir bakıma, Ev seni çağırdı ve küçük ellerin yazmaya can atıyordu."

"Neyi, Büyükanne, *neyi*?"

Kadim ağız peltekleşti ve mırıldandı ve mırıldandı ve peltekleşti...

"Evvela, Ev'in kendisini..."

YEDİNCİ BÖLÜM

Ev, Örümcek ve Çocuk

Ev bir muammanın içindeki bir bilmecenin içindeki bir bulmacaydı, zira birbirinden farklı sessizlikler ve farklı ebatlarda, kimileri kapaklı yataklar ihtiva ediyordu. Bazı tavanlar uçmaya müsaade edecek kadar yüksekti ve gölgelerin baş aşağı sarkabileceği istirahat tünekleri-ne sahipti. Yemek odasında on üç sandalye vardı ve her birinin üstüne on üç yazılmıştı ki kimse böyle sayıların ima ettiği ayrıcalıklardan mahrum bırakıldığını hissetmesin. Tavandaki avizeler beş yüz yıldır denizde kayıp olan, azap çeken ruhların gözyaşlarıyla şekillendirilmişti; mahzende beş yüz yıllık şaraplarla dolu raflar, raflara dizilmiş şişelerin üstünde tuhaf isimler, yataklardan veya tavandaki tünek-lerden hoşlanmayan müstakbel ziyaretçiler için boş oyuklar vardı.

Örümcek ağlarından örülmüş yollar sadece evin biricik örümce-ği tarafından, kâh aşağı inmek kâh yukarı çıkmak için kullanılıyor; böylece bütün Ev yırtıcı derecede süratli Arach'ın üzerinde oynadı-ğı, iplikten yapılmış, dairesel bir duvar halısına dönüşüyordu. Arach kâh şarap şişelerinin yanında beliriyor kâh fırtınaların musallat ol-duğu tavan arasına fırlıyor, süratle ve sessizce ağlarını örüyor, bo-zulmuş kısımlarını tamir ediyordu.

Toplam kaç oda, kaç oyuk, kaç dolap ve kaç mahzen vardı? Kimse bilmiyordu. Bin desek abartmış, yüz desek hakikatten çok uzaklaşmış olurduk. Yüz elli dokuz makul bir sayı gibi görünüyor-du, kaldı ki hepsi uzun süredir boştu; dünyanın dört bir yanından sakinlerini çağırıyor, bulutların içinden çekip çıkarmaya çalışıyordu. Ev kendisine musallat olunsun diye can atan bir hayalet mahalliydi. Sonraki asır boyunca, hava akımları yerkürenin etrafında döndük-

çe, Ev bilinir hâle geldi ve dünyanın her tarafında uzun uykulara yatmış ölüler soğuk bir sürprizle karşılaşarak doğruldu, ölümden daha ilginç uğraşlara sahip olmak istedi, ürkütücü zanaatından istifa etti ve uçuşa hazırlandı.

Dünyadaki tüm güz yaprakları koptu ve hışırdayan göçlerine başladı, Ortabatı eyaletlerinin üzerinde süzüldü ve bir ağacı giydirmek üzere aşağı serpildi; bir saniye önce çıplak duran ağaç artık Himalaya Dağları'nın, İzlanda'nın, Güney Afrika'nın kızıl güz yapraklarıyla, bir taziye çelengi gibi kaplanmıştı; ta ki ağaç silkinip Ekim çiçeklerini açana, Cadılar Bayramı'nın oyulmuş balkabaklarına benzeyen meyveler vermeye başlayana dek.

O sırada...

Dickens'ın eserlerindeki gibi karanlık bir fırtına sırasında yoldan geçen biri, demir dış kapının önüne bir piknik sepeti bıraktı. Sepetin içinde bir şey ağlayıp zırlıyordu.

Kapı açıldı ve bir karşılama komitesi belirdi. Bu komitede fevkalade uzun boylu bir kadın, yani evin hanımı; daha da uzun boylu ve sıska bir adam, yani evin beyi; bir de Kral Lear'ın gençliğini görmüş, mutfağında sadece kazanlar ve kazanlarında menülerden eksik kalasıca çorbalar kaynayan, yaşlı bir kadın vardı; piknik sepetine eğilip siyah örtüyü kaldırdıklarında, karşılarında bir ya da iki haftalık bir bebek buldular.

Gün doğumu kadar pembe tenine, nefesinin bahar esintisi gibi sesine, kafesteki bir sinek kuşundan fazla ses çıkarmayan kalbinin atışına şaşıp kalmışlardı. Tüm dünyada bilinen ismiyle Sislerin ve Bataklıkların Hanımı, yabancıların suratlarını incelemek –kendi yüzüne bakamıyordu çünkü aynada görünmüyordu– ve bir sorun olup olmadığını anlamak için kullandığı küçücük aynasını kaldırdı.

"Ah, bakın," diye bağırdı, aynayı bebeğin yüzüne tutarak; hayret! Asıl şimdi şaşırmışlardı.

"Sürüsüne lanet olsun," dedi sıska, soluk benizli bey. "Yüzü aynadan aksediyor!"

"Bizim gibi değil!"

"Hayır, ama *yine de*," dedi evin hanımı.

Küçük, mavi gözlerini yukarı dikmiş onlara bakıyor, sonra aynadan bir daha bakıyordu. "Bırak şunu," dedi kocası.

Hakikaten de geri çekilebilir, bebeği yabani köpeklere ve kedilere yem edebilirlerdi, fakat Karanlık Leydi son anda, "Hayır!" dedi; bebeği kaptığı gibi arkasını döndü, sepetle beraber Ev'e giden yolu aştı, içeri daldı, koridordan geçti ve girdiği oda aniden bir bebek odasına dönüştü; firavunların çocukları bin yıllık karanlık nehirden geçerken sıkılırsa, bu kasvetli vakti keyifli oyunlarla doldursun diye Mısır mezarlarına koyulan oyuncakların resimleri odanın dört duvarını ve tavanını süslüyordu. Hoplayıp zıplayan köpekler ve kediler, içinde koşup saklanmaya müsait buğday tarlaları, bedbaht bir firavunun ölü çocuklarının sıhhati bozulmasın diye mezarına bırakılmış fânilik ekmeği somunları ve taze soğan demetleri de resmedilmişti. İşte bu bebek mezarı gibi odaya, soğuk bir krallığın merkezinde yaşayacak olan capcanlı bir çocuk geldi.

Kış-Güz Evi'nin hanımı sepete dokunduğunda, "Hususi bir ışıkla parıldayan, yaşam vadeden, Timothy adında bir aziz yok muydu?" dedi.

"Vardı."

"Pekâlâ," dedi Karanlık Leydi, "bu çocuk azizlerden de güzel, bu sayede kuşkularım kesiliyor ve korkum diniyor, öyleyse adı –aziz değil ama– Timothy olsun. Olur mu, evladım?"

Ailenin en yeni ve sepetteki mensubu, ismini duyunca bir sevinç çığlığı attı.

Yüce Tavan Arası'na kadar yükselen çığlık, rüyalarının orta yerindeki Cecy'nin gelgitli uykusunda dönmesine, istemsizce gülümsemesine yol açan o tuhaf sevinç çığlığını daha iyi duymak için başını kaldırmasına yol açtı. Ev ahalisi alışılmadık bir sessizliğe gömülmüş, başlarına neler geleceğini düşünüyor, adam kılını kıpırdatmıyor, kadın ise ne yapması gerektiğini düşünerek eğilmiş duruyordu; fakat Cecy seyahat etmenin yeterli olmadığını, kâh orada kâh burada gördüklerini ve işittiklerini ve tattıklarını paylaşacak ve anlatacak biri olması gerektiğini hemen anlamıştı. İşte anlatacak kişi buradaydı; küçük çığlığı gösteriyordu ki ona ne gösterirse göstersin veya ne

anlatırsa anlatsın, küçük eli güçlenince ve hareketlenince ve hızlanınca, hepsini öğrenecek ve kâğıda dökecekti. Bu teminatı hisseden Cecy, sessiz düşüncelerini ve hoş geldin mesajını ince bir örümcek ağı gibi gönderdi, bebeğin etrafına sardı ve artık bir olduklarını anlamasını sağladı. Kimsesiz Timothy öyle etkilendi ve rahatladı ki ağlamasına ara verdi ve görünmez bir hediye olan uykusuna gömüldü. Bunu gören donuk bey tebessümünü bastıramadı.

O âna dek görülmemiş olan örümcek battaniyelerin arasından çıktı, etrafındaki havayı kokladı, sonra da bebeğin eline koştu ve müstakbel bir hükümdarı ve maiyetini kutsarcasına, şeytani bir papalık yüzüğü gibi parmağını kavradı; öyle hareketsizdi ki pembe etin üzerinde bir abanoz parçasından farksız görünüyordu.

Ve Timothy, parmağına ne taktığını bilmeden, büyük Cecy'nin rüyalarının küçük parçalarını öğreniyordu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Uzağa Göçen Fare

Evde tek bir örümcek olduğu gibi, bir şey daha olmalıydı –

Tek bir fare.

Yaşamdan kaçmış, ölüme ve Mısır'ın Birinci Hanedanı'na ait bir mezara sığınmış olan bu küçük, hayalet kemirgen, Bonaparte'ın birkaç meraklı askeri mührü kırdığında, içerideki ölümcül bakterilerle dolu havayla karşılaştığında, nihayet özgürlüğüne kavuştu; Sfenks'in, Fransızlar tarafından yüzünde açılmış yaralara ve yazgı tarafından yassılaştırılmış pençelere rağmen galip gelmesinden ve Napolyon'un geri çekilmesinden uzun süre sonra, bu askerlerin ölümü Paris'i şaşırtmaya devam edecekti.

Karanlıktan yeni çıkmış olan hayalet fare kendini bir limanda buldu ve Marsilya'ya, Londra'ya, Massachusetts'e giden kedilerle beraber –ama aralarında değil– denize açıldı; bir asır sonra, tam da bebek Timothy'nin Aile'nin kapısında ağladığı esnada Ev'e vardı. Fare kapı eşiğinin altından tıngır mıngır geçmişti ki teyakkuz hâlindeki, sekiz bacaklı, muhtelif dizlerini zehir saçan kafasının üzerine kaldırabilen bir şeyle karşılaştı. Afallayan fare olduğu yerde durdu, aklını kullandı ve saatlerce kıpırdamadı. Sonra, eklem bacaklı papalık yüzüğü nöbet tutmaktan sıkıldığında ve kahvaltı için sinek bulmak üzere oradan ayrıldığında, Fare ahşap döşemelerin altında kayboldu ve bebek odasının duvarındaki gizli tahta panelleri eşeleyerek içlerinden geçti. Ne kadar ufak ve tuhaf olduklarına bakmaksızın daha fazla arkadaşa ihtiyaç duyan bebek Timothy ona hayatı boyunca bakmak ve arkadaşlık etmek üzere battaniyesini ve kucağını açtı.

İşte aziz olmayan Timothy böyle büyüdü ve doğum günü pastasının üstünde on mum yanan, genç bir erkek çocuğuna dönüştü.

Ev ve ağaç ve Aile, Büyük Büyükanne ve tavan arasında kumlara gömülmüş Cecy, bir kulağında eşlikçisi Arach ve omzunda Fare ve kucağında Anuba ile Timothy; varışların en büyüğünü beklemeye koyuldular...

DOKUZUNCU BÖLÜM

Eve Dönüş

"İşte geliyorlar," dedi Cecy, Yüce Tavan Arası'nın kumlarına sırt üstü uzanmış hâlde.

"Neredeler?" diye bağırdı Timothy, pencereden dışarı bakarak.

"Bazıları Avrupa semalarında, bazıları Asya, bazıları adaların üzerinde, bazıları da Güney Amerika'nın!" dedi gözleri kapalı Cecy; kahverengi ve uzun kirpikleri titreşiyor, ağzı sadece sözcükleri bir çırpıda fısıldamak için açılıyordu.

Timothy ahşap döşemelerin ve papirüs yığınlarının üzerinde yürüyordu. "Onlar *kim*?"

"Einar Amca'yı ve Fry Amca'yı, sonra Kuzen William'ı, Frulda'yı ve Helgar'ı ve Morgianna Teyze'yi görüyorum, ve Kuzen Vivian'ı ve Johann Amca'yı görüyorum! Hızla geliyorlar!"

"Gökyüzünde mi uçuyorlar?" diye haykırdı Timothy, gözleri parlayarak. Yatağın başında dururken, hakikaten de on yaşından fazla görünmüyordu. Dışarıda rüzgâr uğuldadı; karanlık Ev'i sadece yıldızlar aydınlatıyordu.

"Birçok şekil alıp hem havadan hem de karadan geliyorlar," dedi Cecy, uykusunda. Hareketsiz yatıyor, kendi içine doğru düşünüyor ve ne gördüğünü söylüyordu. "Kurt gibi bir şeyin karanlık bir nehri –sığ tarafından– geçtiğini görüyorum; bir şelalenin tam tepesinde, yıldızlar postunu parıldatıyor. Akçaağaç yapraklarının yükseklerde uçuştuğunu görüyorum. Küçük bir yarasanın uçtuğunu görüyorum. Kimi ormanda ağaçların gölgesinde koşan kimi en yüksekteki dalların arasından kayıp geçen, nice mahlukat görüyorum; *hepsi* de *buraya* geliyor!"

"Yetişecekler mi bari?" Timothy'nin yakasındaki örümcek siyah bir sarkaç gibi sallanarak, heyecanla dans ediyordu. Timothy kız kardeşinin üzerine eğildi. "Eve Dönüş'e yetişecekler mi?"

"Evet, evet, Timothy!" Cecy kasıldı. "Git! Bırak sevdiğim yerlere seyahat edeyim!"

"Teşekkürler!" Koridora çıktı ve yatağını toplamak için odasına koştu. Gün batımında uyanmıştı ve ilk çıkan yıldızları görür görmez, heyecanını paylaşmak için Cecy'nin yanına koşmuştu.

Yüzünü yıkarken, örümcek narin boynunun etrafına ördüğü gümüşi kemendin ucunda sallanıyordu. "Düşünsene, Arach, yarın gece! Cadılar Bayramı!"

Başını kaldırıp aynaya, evdeki tek aynaya, yani "hastalığı" karşısında Anne'nin verdiği ödün olan aynaya baktı. Ah, keşke bu kadar kusurlu olmasaydı! Doğanın ona verdiği dandik dişlere bakmak için ağzını açtı. Mısır tanesi gibi yuvarlak, yumuşak ve solgunlardı! Peki ya köpek dişleri? Bilenmemiş çakmak taşları!

Alacakaranlık geçti. Bezmiş hâlde, bir mum yaktı. Haftanın başından beri, küçük Aile'nin tüm üyeleri eski diyarlarındaki gibi yaşamış, gündüzleri uyumuş, gün batımlarında hazırlık telaşıyla kalkmışlardı.

"Ah, Arach, Arach, keşke diğerleri gibi *gerçekten* gündüz uyuyabilseml"

Mumu eline aldı. Ah onun da çelik gibi, tırnak şeklinde dişleri olsaydı! Veya Cecy gibi, Mısır kumlarında uyurken, aklını özgürce dışarı salabilme gücü! Ama yok, karanlıktan bile korkuyordu! Bir *yatakta* uyuyordu! Aşağıdaki cilalı kutularda değil! Ailesinin ona piskopos evladı muamelesi yapması boşuna değildi! Keşke omuzlarında kanat çıksaydı! Sırtını açıp baktı. Kanat yoktu. Uçmak yoktu!

Aşağıdan siyah krepon kâğıtlarıyla tüm salonları, tüm tavanları, tüm kapıları süsleyişlerinin sürtünme sesleri geliyordu! Yakılan siyah mumların kokusu tırabzanlı merdivenlerden yukarı yükseliyor, Anne'nin ve Baba'nın mahzenden gelen sesleri evde yankılanıyordu.

"Ah, Arach, benim de partide olmama, gerçekten orada *olmama* izin verecekler mi?" dedi Timothy. Örümcek ördüğü ağın ucun-

da, tek başına, fırıl fırıl dönüyordu. "Sadece zehirli mantarları ve örümcek ağlarını getirmekten, süslü kartonlar asmaktan, balkabağı oymaktan bahsetmiyorum. Etrafta koşturmaktan, zıplamaktan, bağırmaktan, kahrolası partinin *kendisi* olmaktan bahsediyorum. *Ne dersin!?*"

Arach cevaben aynanın üzerinde ağlarını örmeye başladı ve ortaya bir kelime çıktı: *Hayır!*

Aşağıda, biricik kedileri aklını yitirmiş gibi Ev'in her tarafına koşturmaya başladı ve yankılı duvarların içindeki biricik fareleri gergin bir şekilde aynı kelimeyi tekrarladı; sanki, "Eve Dönüş!" diye bağırmaya, seslerini her tarafa duyurmaya çalışır gibi.

Timothy yeniden derin uykudaki Cecy'nin yanına çıktı. "Şimdi neredesin, Cecy?" diye fısıldadı. "Havada mısın? Yerde misin?"

"Yakında," diye mırıldandı Cecy.

"Yakında," dedi Timothy, gülümseyerek. "Cadılar Bayramı Yakında!"

Cecy'nin suratındaki, tuhaf kuşların ve koşan yaratıkların gölgelerine bakarak geri çekildi.

Açık mahzen kapısından rutubetli toprak kokusu yükseliyordu. "Baba?"

"Buraya gel!" diye bağırdı Baba. "Koşar adım!"

Timothy tavanlara vuran, varacak olanları vadeden binlerce gölgeye şöyle bir bakacak kadar duraksadıktan sonra, mahzene koştu.

Baba uzun bir kutuyu cilalıyordu. Kutunun üzerine yumruğunu indirdi. "Bunu Einar Amca için parlat!"

Timothy bakakaldı.

"Einar Amca amma uzunmuş! İki metre mi?"

"İki buçuk!"

Timothy kutuyu cilaladı. "Ve yüz kilo mu?"

Baba burun kıvırdı. "Yüz elli kilo! Ve kutunun içindeki alan?"

"*Kanatları* için mi?" diye haykırdı Timothy.

"Evet," dedi Baba gülerek, "kanatları için."

***

Timothy saat dokuzda Ekim havasının içine daldı. Kâh ılıyan kâh serinleyen rüzgârda, iki saat boyunca küçük ormanda dolaşarak zehirli mantar topladı.

Bir çiftliğin yanından geçti. "Ah *bizim* Ev'de neler olduğunu bir bilseniz!" dedi aydınlık pencerelere. Bir tepeye tırmandı ve kilometrelerce ötede uykuya dalmak üzere olan kasabaya, kilisenin uzun ve yuvarlak ve beyaz saat kulesine baktı. Siz de bilmiyorsunuz, diye düşündü.

Zehirli mantarları eve götürdü.

Mahzende merasim düzenleniyor, Baba kara büyülerin sözlerini söylüyor, Anne fildişi beyazı ellerini hareket ettirerek tuhaf dualar ediyordu; yukarıda yatmakta olan Cecy hariç tüm Aile toplanmıştı. Ama Cecy de oradaydı. Kâh Bion'un kâh Samuel'in kâh Anne'nin gözlerinden bakıyordu; bir hareketlenme hissediyordunuz, aniden gözleriniz devriliyordu ve sonra hemen gidiyordu.

Timothy karanlığa dua etti.

"Lütfen, lütfen büyüyüp onlar gibi, yakında burada olacak olanlar, yaşlanmayanlar, ölemeyenler gibi olmama yardım et; öyle diyorlar, ne olursa olsun ölemiyorlarmış ya da belki uzun süre önce ölmüşler, ama Cecy onları çağırıyor, Anne ve Baba onları çağırıyor, Büyükanne sadece fısıldıyor; şimdi geliyorlar ve ben bir hiçim, onlar gibi duvarlardan geçemiyorum ya da ağaçlarda veya on yedi yılda bir gelen yağmurlar onları yüzeye çıkarana dek toprağın altında yaşamıyorum ya da bazıları gibi sürülerle koşmuyorum; *ben* de onlardan biri olayım! Onlar sonsuza dek yaşayacaksa, ben neden yaşamayayım?"

"Sonsuza dek," diye tekrarladı Anne, kulak misafiri olarak. "Ah, Timothy, mutlaka bir yolu *olmalı*. *Bakalım*! Ve şimdi—"

Pencereler zangırdadı. Büyükanne'nin papirüs kumaşından elbisesi hışırdadı. Duvarların içindeki tahtakurtları zıvanadan çıkmış gibi koşturmaya, tıkırdamaya başladı.

"Başlasın," diye haykırdı Anne. "*Başla!*"

***

Ve rüzgâr esmeye başladı.

Devasa ve görünmez bir canavar gibi dünyaya akın etti; tüm dünya bir keder ve ağıt kuşağı gibi, taşıdığı şeylerin karanlık bir kutlaması gibi geçişini duydu; hepsi Illinois'un kuzeyine akıyordu. Okyanus akıntıları ve ses patlamaları hâlinde, mezarları taş meleklerin gözlerinden akan tozdan mahrum bıraktı, lahitlerdeki hayalet etleri sıyırdı, üzerinde isim yazmayan taziye çiçeklerini gasp etti, büyücü ağaçların kabuklarını soydu ve hasat ettiği yaprakları yukarı fırlatıp kuru bir sağanak yağış başlattı. Bir tabur, yüzülmüş derileriyle ve gözlerinde çılgınca yanan ateşlerle, boşluğun sakinlerine hız kazandırmak üzere parçalanıp hoş geldin bayraklarına dönüşen, doymak bilmeyen bir bulut okyanusunun içinde kalabalıklaşıyor, kayıp yıllarının hüzünlü seslerini göklere saçıyordu; öyle ki çiftlik avlularında uyuyan milyonlarca insan gözlerinde yaşlarla uyanıyor, gece vakti yağmur yağdığını ve bunu kimsenin öngöremediğini sanıyordu. Bu gidişlerin ve gelişlerin çekim gücünün bulandırdığı denizin ötesindeki fırtına kuşağı, yapraklardan ve tozdan oluşan bu kargaşa, tepenin ve Ev'in ve karşılama partisinin ve hepsinin en tepesindeki Cecy'nin üzerinde daireler çizmeye başladı; tavan arasında, kumlarının üzerinde uykucu bir totem gibi uzanan Cecy zihniyle onları çağırdı ve nefesiyle onlara izin verdi.

En yüksek çatıya çıkmış olan Timothy, Cecy'nin gözlerini bir kez kırptığını hissetti ve –

Ev'in düzinelerce penceresi uçuşarak açıldı ve kadim hava akımlarını emmeye başladı. Tüm pencereleri ve tüm kapıları ardına dek açık hâliyle, Ev geceyi içine çeken ve arada bir konuklarını içeri buyur etmek üzere nefes veren koca bir ağız gibi görünüyordu; tüm dolaplar ve mahzendeki şişeler ve tavan arasındaki oyuklar karanlık bir arbedenin içinde çalkalanıyordu!

Timothy, etten ve kemikten bir gargoyl gibi ileri uzanıp bakarken, mezar tozundan ve örümcek ağlarından ve kanatlardan ve Ekim yapraklarından ve taziye çiçeklerinden oluşan bir ordu çatıya yağıyor, bir taraftan sivri dişlere ve kadife pençelere ve titrek kulaklara sahip gölgeler, aya uluyarak, tepenin etrafındaki yollarda koşturuyordu.

Havadaki ve karadaki bu izdiham Ev'in tüm pencerelerinden, bacalarından, kapılarından içeri hücum etti. Zarafetle uçan veya gözü dönmüş gibi yalpalayan, sırtı dik yürüyen veya dört ayak üstünde koşan veya sakatlanmış gibi ağır aksak ilerleyen, tabutundan tahliye edilmiş, deli ve kör bir Nuh tarafından sonsuzluğa uğurlanmış, dişleri olan ama dili olmayan, elinde bir yaba sallayan ve havayı kirleten şeyler.

Ev'in sakinleri kenara çekildi; konuşan gölgeler ve bulutlar ve yağmur damlaları mahzene akın etti, yeniden kalkmak üzere, üstlerinde öldükleri yılların yazdığı tabutlara doluştular; salondaki sandalyelerde tuhaf genlere sahip teyzeler ve amcalar oturuyor, mutfaktaki kocakarıya kendisinden daha garip yürüyen kişiler yardım ediyordu; serseri kuzenler ve uzun süre önce kaybolmuş yeğenler etrafta koşturuyor, sinsice saklanıyor veya tavandaki avizelerin etrafında uçuşarak dans ediyordu. Alt kattaki odalar dolunca ve yapay seleksiyonun –daha sonra bu şekilde anılacaktı– yarattığı büyük izdiham duvarlardaki resimleri düşürmeye başlayınca, fare Mısır dumanının çöktüğü bacaların içinde deli gibi koşturmaya başladı; Timothy'nin boynundaki örümcek kulağına saklandı ve hayatında ilk defa, "Sığınak," diye haykırdı. Timothy eğilip içeri girdi ve tüm bu kargaşanın uykucu mareşali olan Cecy'yi hayranlıkla izledi; sonra Büyük Büyükanne'nin yanına atladı, gururla kabaran elbisesini ve lacivert-taşı gözlerindeki alevleri gördü; sonra, sadece kanatlardan oluşan, telaşla hedefine varmaya çalışan ama gitmeye de hazır olan gece yaratıklarının bulunduğu bir kuş kafesine düşmüş gibi, kalp atışlarının ve ses bombardımanlarının arasından alt kata düştü. Nihayet, görünürde şimşek olmamasına rağmen büyük bir gök gürlemesiyle ve sarsıntıyla beraber, son fırtına bulutu da ay ışığının aydınlattığı çatının üzerine bir kapak gibi kapandı, pencereleri teker teker tıkadı, kapıları ardından çarparak kapadı; havalar düzeldi, yollar boşaldı.

Hepsinin orta yerindeki, şaşkın dönmüş Timothy bir sevinç nidası patlattı.

Bunun üzerine tam bin gölge ona döndü. Karşısındaki iki bin yaratık gözü sarı-yeşil parlıyordu.

Timothy, bir atlıkarıncanın merkezkaç kuvvetine kapılmış gibi, kendinden geçerek fırıl fırıl döndürüldükten ve bir duvara fırlatıldıktan sonra, darbenin etkisiyle sersemledi ve duvarda tek başına kaldı; çeşitli şekillerde ve ebatlardaki sis bulutlarından, duman yüzlerden, yere çarpınca kıvılcım saçan toynaklara sahip bacaklardan oluşan atlıkarıncayı izliyordu ki birisi onu sarsarak duvardan çekip aldı! "Sen Timothy *olmalısın*! Evet, evet! Ellerin fazla sıcak. Yüzün, yanakların kızarmış. Alnın terlemiş. Ben senelerdir terlemedim. Bu neymiş?" Kırışık ve küllü bir yumruk Timothy'nin göğsüne vurdu. "Yoksa bu küçük bir kalp mi? Örse inen bir çekiç gibi atıyor mu? Öyle mi?"

Sakallı bir yüz, kaşlarını çatmış, onu izliyordu.

"Evet," dedi Timothy.

"Zavallı genç adam, ama artık böyle şeyler yok, yakında buna bir son vereceğiz!"

Soğuk eli ve aya benzeyen suratı, kahkahalar eşliğinde, süzülerek atlıkarıncasına döndü.

"Bu," dedi Anne, aniden yanında belirerek, "Jason Amca."

"Ondan hoşlanmadım," diye fısıldadı Timothy.

"Zaten hoşlanmamalısın, oğlum, hiçbirinden hoşlanmamalısın. Derler ya, öyle bir seçenek yok. İşi cenaze yönetmek."

"Neden," dedi Timothy, "*gidecek* tek bir yer varken yönetmeye ihtiyaç olsun ki?"

"İyi dedin! Bir çırağa ihtiyacı var!"

"Ben olmam," dedi Timothy.

"Sen olma," diye cevapladı Anne hemen. "Şimdi daha fazla mum yak. Ve şarap dağıt." Ona üstünde altı kadeh olan, gümüş bir tepsi uzattı.

"Bu şarap değil, Anne."

"Şaraptan daha iyi. Bizim gibi olmak istiyor musun yoksa istemiyor musun, Timothy?"

"Evet. Hayır. Evet. Hayır."

Gözyaşlarına boğularak tepsiyi yere düşürdü ve ön kapıdan kaçarak gecenin içine daldı.

Üzerine bir çığ gibi düşen kanatlar yüzüne, kollarına, ellerine çarptı. Büyük bir karambolde bir şeyler kulaklarına sürtündü, gözlerine çarptı, havaya kaldırdığı yumruklarına kesikler attı; korkunç bir gümbürtüyle yere yığılırken, dehşetle gülümseyen bir yüz gördü ve haykırdı: "Einar! Amca!"

"Hatta Einar Amca!" diye bağırdı yüz ve Timothy'yi kucakladığı gibi gece göğüne fırlattı; Timothy tam çığlıklar içinde geri düşmeye başlamıştı ki kanatlı adam havaya fırlayıp onu yeniden yakaladı ve kahkahalar atarak etrafında döndürmeye başladı.

"Benim kim olduğumu nasıl bildin?" diye haykırdı adam.

"Kanatları olan tek bir amcam var," dedi Timothy nefes nefese; çatıların üzerinden uçuyor, demir gargoylların yanından hızla geçiyor, kiremitleri sıyırıyor, doğudaki ve batıdaki, kuzeydeki ve güneydeki çiftlik manzaralarını görmek için iyice yükseliyorlardı.

"Uç, Timothy, uç!" diye bağırdı, dev yarasa kanatları olan amcası.

"Uçuyorum, uçuyorum!" dedi Timothy soluk soluğa.

"Hayır, hakikaten *uç*!"

Sevgili amcası güldü ve Timothy'yi bıraktı; Timothy düşerken kollarını çırpmaya ve yine de düştüğünü görünce çığlık atmaya başladı, ta ki bir kez daha yakalanana dek.

"Pekâlâ, zamanla olur!" dedi Einar Amca. "Düşün. Dile. Ve dilediğini *yap*!"

Timothy, amcasının gökyüzünü dolduran ve yıldızları kör eden kanat çırpışlarının arasında süzülürken, gözlerini kapadı. Kürek kemiklerinin üstünde küçük ateş yumruları hissetti, sonra daha fazlasını diledi ve yumrukların büyüdüğünü, dışarı çıkmaya çalıştığını hissettil Lanet olsun! Kahretsin!

"Zamanla olur," dedi Einar Amca, düşüncelerini tahmin ederek. "Bir gün olacak, yoksa benim yeğenim değilsin demektir! Hadi!"

Çatıyı sıyırarak geçtiler, Cecy'nin rüya gördüğü tavan arası kumlarına baktılar, onları bulutlara taşıyan bir Ekim rüzgârına bindiler, sonra nazikçe inişe geçtiler ve bahçede göz yuvaları sisle dolu bir düzine gölge tarafından büyük bir izdihamla ve alkış sağanağıyla karşılandılar.

"Güzel uçuştu, değil mi Timothy?" diye bağırdı amcası; asla alçak sesle konuşmuyor, her şeyi ölçüsüz bir patlama, lirik bir bombardıman hâline getiriyordu. "Yetti mi?"

"Yetti!" diye ciyakladı Timothy keyifle. "Teşekkür ederim, Amca."

"Bu ilk dersiydi," diye ilan etti Einar Amca. "Hava, gökyüzü, bulutlar; yakında benim olduğu kadar onun da olacak!"

Yeni bir alkış sağanağı eşliğinde, Einar Timothy'yi içeri, masaların etrafında dans eden hayaletlerin ve ziyafet çeken iskeletlerin yanına götürdü. Bacalardan şekilsiz giren dumanlar içeride hatıralardaki yeğenlerin ve kuzenlerin şeklini alıyor, sonra duman formundan çıkıyor, ete kemiğe bürünüyor, dans edenlerin arasına karışıyor veya ziyafet sofrasına katılıyorlardı. Ta ki uzaklardaki bir çiftliğin horozu ötene kadar. Aniden herkes kaskatı kesildi. Çılgınlık dindi. Dumanlar ve sisler ve yağmur damlaları, pirinç levhalarla işaretlenmiş kutularına saklanmak ve istirahat etmek üzere, basamakların üzerinde süzülerek mahzene indiler. En son gelen Einar Amca, havada âdeta davul çalan kanatlarıyla aşağı inerken, yarım yamalak hatırladığı bir ölüme, hatta belki kendi ölümüne gülüyordu; en uzun kutuya uzandı ve gülmeye devam ederek kanatlarını içeri çekti, uçlarındaki yarasa tüylerini göğsünde emniyetle kavuşturduktan sonra gözlerini kapadı ve başıyla onay verdi; çağrıyı alan kapak, Einar'ın hâlâ uçuyormuşçasına attığı kahkahalarının üstüne kapandı; mahzen sessizliğe ve karanlığa gömüldü.

Timothy soğuk bir şafak vaktine terk edildi. Herkes gitmişti, hepsi ışığın korkusuyla uyuyordu. Tek başınaydı, hem günü ve güneşi de severdi, ama nedense geceyi ve karanlığı sevmek istiyordu; "Yoruldum, Cecy. Ama uyuyamıyorum. Olmuyor," dedi, Ev'in en üst katındaki merdivenlerden çıkarken.

"Uyu," diye mırıldadı Cecy, Mısır kumlarının üzerinde, yanında uzanan Timothy'ye. "Duy beni. Uyu. Uyu."

İtaat ederek, uyudu.

Gün batımı.

Üç düzine uzun, kavisli tabut kapağı ardına dek açıldı. Üç düzine tabut dolusu iplik, örümcek ağı ve ektoplazma havada top-

landı ve sonra – dönüştü. Üç düzine kuzen, yeğen, teyze, amca titreşen havanın içindeki eriyikler hâlinde burunlarını, ağızlarını, kulaklarını oluşturdu, ellerini kaldırdı ve parmaklarını kımıldattı, bacaklarının uzamasını ve ayaklarının çıkmasını bekledi, sonra da tabutundan dışarı adım attı ve mahzenin zeminine bastı; bazı tuhaf fıçılar patladı ama içlerinden yıllanmış şarap yerine, kanatlara benzeyen güz yaprakları ve güz yapraklarına benzeyen kanatlar saçıldı ve ayakları olmadan merdivenlerden çıktı; bu sırada baca deliklerinde esen isli dumanlar, görünmez müzisyenler gibi şarkılarını çalıyordu; akıl almaz boyutlarda bir kemirgen, piyanoyu akort etti ve alkış bekledi.

Tüm bunların ortasında, âdeta volkanik bir patlamanın içinde, Timothy yaratık çocukların ve korkunç akrabaların arasında top gibi sekiyordu; nihayet yenilgiyi kabullendi, aralarından sıyrıldı ve mutfağa kaçtı, ama burada da bir şey pencereye sıkışmıştı. Durmadan iç çekiyor ve ağlıyor ve takırdıyordu; sonra Timothy kendini aniden dışarıdan içeri bakarken, üzerine yağmur damlaları düşerken, rüzgârda üşürken, içerinin loş mum ışığını kaybetmiş hâlde buldu. Vals yapılıyordu ama o vals bilmiyordu. Onun yiyemeyeceği yemekler yeniliyor, içemeyeceği şaraplar içiliyordu.

Timothy ürperdi ve üst kata, ay ışığının altındaki kumlara, kadın formu alan kum tepeciklerine ve onların ortasında uyuyan Cecy'nin yanına koştu.

"Cecy," dedi usulca. "Bu gece neredesin?"

"Batıda. Kaliforniya'da. Deniz kıyısında, çamur volkanlarının ve buharın ve sessizliğin olduğu bir yerde. Bir çiftçinin karısıyım, ahşap bir verandada oturuyorum. Güneş batıyor."

"Başka, Cecy?"

"Çamur volkanlarındaki fısıltıları duyabiliyorum," diye yanıtladı. "Çamur balonları buharlı, küçük, gri başlarını kaldırıyor; başları kauçuk gibi yırtılıyor ve ıslak dudak sesleriyle patlıyor. Bir de sülfürün, derinlerde yanan şeylerin, eski zamanların kokusu var. Bir dinozor burada iki milyar yıldır pişiyor."

"Daha olmamış mı, Cecy?"

Cecy'nin durgun, uykudaki dudakları tebessüm etti. "Az kalmış. Şu anda burada, dağların arasında gece çöktü. Bu kadının kafasındayım, kafatasındaki küçük deliklerden dışarı bakıyorum, sessizliği dinliyorum. Uçaklar dev kanatlı pterodaktiller* gibi uçuyor. Biraz ileride, tiranozorlara benzeyen bir kazı makinesi, yükseklerden uçan o gürültücü sürüngenleri izliyor. Ben de bunları izliyor ve tarih öncesinden beri pişen yemeklerin kokusunu alıyorum. Sessiz, sakin..."

"Kadının kafasında daha ne kadar kalacaksın, Cecy?"

"Hayatını değiştirmeye yetecek kadar dinleyene ve görene ve hissedene kadar. Onun içinde yaşamak, dünyanın başka herhangi bir yerinde yaşamaya benzemiyor. Küçük ahşap evinin olduğu vadi bir alacakaranlık dünyası. Kara dağlar etrafını sessizlikle kuşatıyor. Yarım saatte bir arabanın biri parlak farlarıyla, küçük toprak yolda beliriyor, ama sonra sessizlik ve gece geri dönüyor. Bütün gün verandada oturuyorum, ağaçlardan süzülen gölgeleri izliyorum, kocaman bir gecenin parçası oluyorum. Kocamın eve dönmesini bekliyorum. Ama asla dönmeyecek. Vadi, deniz, birkaç araba, veranda, sallanan sandalye, ben ve sessizlik."

"*Şimdi* ne yapıyorsun, Cecy?"

"Verandadan çıkıyorum, çamur volkanlarına gidiyorum. Her taraf sülfür dumanlarıyla dolu. Bir kuş ciyaklayarak üzerimden geçiyor. O kuşun *içindeyim*! Uçarken, yeni boncuk gözlerimle o kadını görüyorum; aşağıda, çamur volkanlarının içine doğru iki adım atıyor! Çamur havuzuna batan, beyaz bir el görüyorum. Çamur üstünü kapatıyor. Şimdi, eve uçuyorum!"

Bir şey tavan arasının camına çarptı.

Cecy gözlerini kırptı.

"Şimdi!" dedi gülerek. "*Buradayım*!"

Cecy'nin gözleri Timothy'yi bulmak için odayı taradı.

"Neden Eve Dönüş'ü kutlamak yerine yukarı çıktın?"

"Ah, Cecy!" diye söylenmeye başladı. "Beni görmelerini, onlar gibi olmamı, buraya ait olmamı sağlayacak bir şey yapmam lazım ve düşündüm ki *sen*—"

---

* Bir tür kanatlı dinozor —*çn*

"Evet," diye mırıldadı. "Dik dur! Şimdi, gözlerini kapat ve hiçbir şey düşünme, *hiçbir şey*!"

Dimdik durdu ve hiçbir şey düşünmedi.

Cecy derin bir nefes aldı. "Timothy? Hazır mısın?"

Cecy, bir eldivene kayıp giren bir el gibi, Timothy'nin kulaklarından içeri sızdı. "Başla!"

"Millet! Bakın!"

Timothy o yıllanmış, tuhaf kırmızı şarapla dolu kadehi kaldırdı ki herkes görebilsin. Teyzeler, amcalar, kuzenler, yeğenler!

Ve kafasına dikti.

Üvey kardeşi Laura'ya el salladı, bakışlarını bakışlarına kilitledi ve onu olduğu yerde dondurdu.

Laura'nın kollarını arkasında bağladı ve kulağına bir şeyler fısıldadı. Usulca, boynunu ısırdı!

Mumlar aniden söndü. Rüzgâr çatıdaki kiremitlerle alkış tuttu. Teyzelerin ve amcaların nefesi kesildi.

Timothy arkasını döndü, zehirli mantarları ağzına tıktı ve yuttu, sonra da kollarıyla kendi kalçalarına vurarak, daireler çizerek koşmaya başladı. "Einar Amca! Şimdi *uçacağım*!"

Merdivenlerin tepesine çıkıp kanat çırpmaya başlayan Timothy, "Hayır!" diye bağıran annesini duydu.

"Evet!" Timothy kendini bir kırbaç gibi ileri fırlattı.

Kanatları yarı yolda infilak etti. Çığlık atarak düşmeye başladı.

Einar Amca onu yakaladı.

Timothy çılgınca debeleniyor, feryat ediyordu.

"Bunu yapan Cecy!" diye haykırdı. "Cecy! Gelin bakın! Tavan arasında!" Kahkahalar. Timothy ağzını tutmaya çalışıyordu.

Kahkahalar. Einar onu yere bıraktı. Cecy'nin yanına koşturan ahalinin arasından geçen Timothy sokak kapısını tekmeleyerek açtı ve...

"Öğ!" sesiyle beraber, şarap ve zehirli mantarlar soğuk güz gecesini boyladı.

***

"Cecy, senden nefret ediyorum, nefret ediyorum!"

Timothy ahırda, gölgelerin içinde hıçkırarak ağlıyor, keskin kokulu samanların arasında dövünüyordu. Sonra durdu. Örümceğinin sığınak olarak kullandığı kibrit kutusunu gömlek cebinden çıkardı; örümcek sürünerek dışarı çıktı, Timothy'nin omuzlarından boynuna yürüdü ve kulağına tırmandı.

Timothy ürperdi. "Hayır, hayır. Yapma!"

Örümceğin dokunacını kulak zarında hisseden Timothy, beynine giden küçük endişe sinyalleri sayesinde ağlamayı kesti.

Sonra örümcek yanağına indi, burnunun altında konumlandı ve sanki hüznünü orada arıyormuş gibi burun deliklerini inceledi; sonra da burnunun üstüne oturdu ve Timothy dayanamayıp gülene dek gözlerine baktı.

"Hadi, Arach! *Git!*"

Örümcek cevaben aşağı süzüldü ve on altı incelikli hareketle, zikzak şeklinde ördüğü ağlarıyla Timothy'nin ağzını kapladı ki sadece şunu diyebilsin:

"Mmmmmm!"

Timothy samanları hışırdatarak doğruldu.

Fare orada, gömlek cebindeydi; Timothy'nin göğsüne ve kalbine temas etmek, küçük kalbini rahatlatıyordu.

Anuba da oradaydı; yumuşacık bir top gibi kıvrılmış uyuyor, rüyasında taşkın sularında yüzen güzel balıklar kovalıyordu.

Toprak ay ışığıyla boyanmıştı. Ev'de devasa bir aynayla "Ayna, Ayna" oynarken patlak veren müstehcen şamatayı duyabiliyordu. Katılımcılar bağıra çağıra, akisleri aynada görünmeyen, hatta *asla* görünmemiş ve *asla* görünmeyecek olan kişilerin kim olduğunu tahmin etmeye çalışıyordu.

Timothy, Arach'ın ağlarını dudaklarından söktü.

"Şimdi ne olacak?"

Arach yere atladı ve Timothy onu yakalayıp kulağının arkasına koyana dek, Ev'e doğru süratle seğirtti. "Pekâlâ. Başlıyoruz, eğleneceğiz, ne olursa olsun!"

Koştu. Arkasından küçük Fare ve büyük Anuba koşuyordu. Bah-

çeyi yarılamıştı ki gökyüzünden yeşil brandaya benzeyen bir şey düştü ve ipeksi kanatlar Timothy'yi yere çaldı. "Amca!"

"Timothy." Einar'ın kanatları davul gibi gümbürdüyordu. Yanında bir yüksük kadar olan Timothy, Einar'ın omzuna oturdu. "Neşelen, yeğenim. Senin hayatın çok daha zengin. Bizimki ölülerin dünyası. Hep mezar taşları – her yer gri. Hayatın en iyi davrandığı kişiler aslında en az yaşayanlardır, verdiğinin karşılığını misliyle alırsın!"

Gece yarısından itibaren, Einar Amca onu Ev'in etrafında uçurdu, zikzaklar çizerek ve şarkılar söyleyerek, oda oda gezdirdi; Mısır'dan kalan kefen bezlerini, keten sargılarını hassas arkeopteriks* kemiklerini etrafına sarmış Bin Kere Büyük Büyükanne'yi alıp aşağı indirdiler. Nil'in ekmek somunları kadar katı bir şekilde, gözlerindeki bilgelikle etrafa yaylım ateşi açarak, sessizce durdu. Şafak öncesindeki kahvaltıda, uzun masanın başına oturtuldu ve tozlu ağzını birkaç yudum şarapla ıslattı.

Rüzgârlar şiddetlendi, yıldızlar alev aldı, danslar hızlandı. Muhtelif karanlıklar bulandı, kabardı, kayboldu ve yeniden belirdi.

Sırada "tabutlar" vardı. Tabutlar sıra sıra dizildi, katılımcılar etraflarına dizildi ve flüt çalındıkça yürüdü. Tabutlar birer birer eksiltildi. Cilalı tabutların içine girmek için verilen yarışta iki, dört, altı, sekiz katılımcı elendi; ta ki bir tabut kalana dek. Timothy, çatlak kuzeni Rob ile beraber, tabutun etrafında temkinli bir şekilde yürüdü. Flüt durdu. Timothy, deliğine atlayan bir tarla sincabı gibi, tabuta hamle etti. Ama içine önce giren Rob oldu! Alkışlar!

Kahkahalar ve sohbet.

"Einar Amca'nın kız kardeşi nasıllar? Kanatlı olan hanım."

"Lotte geçtiğimiz hafta İran semalarında uçarken oklarla vuruldu. Bir kuş misali ziyafetlerini süsledi. Kuş misali!"

Kahkahaları bir mağarada esen yeller gibiydi.

"Peki ya Carl?"

"Köprü altında yaşayan mı? Zavallı Carl. Koca Avrupa'da ken-

* Uçamayan tüylü dinozorlar ve modern kuşlar arası geçişi simgeleyen hayvan türü –*çn*

dine yer bulamadı. Yeni köprüler inşa edilirken kutsal suyla kutsanıyor! Carl evsiz kaldı. Bu gece de sayamayacağımız kadar çok mülteci var."

"Hakikaten de! *Tüm* köprüler, ha? Zavallı Carl."

"Dinleyin!"

Parti durdu. Uzaklarda, bir kasabanın saati sabah altıyı vurdu. Eve Dönüş bitmişti. Saatin vurmasıyla beraber, yüz farklı ses hep bir ağızdan asırlık şarkılar söylemeye başladı. Amcalar ve teyzeler kollarını birbirlerine doladı, döne döne şarkı söyledi; serin sabahın içinde, uzaklarda bir yerde, kasabanın saati vurmayı bıraktı ve sessizliğe gömüldü.

Timothy de şarkı söylüyordu.

Ne sözleri ne de melodiyi biliyordu fakat yine de şarkıyı söylüyordu; hem sözler hem de melodi saf, akıcı, coşkun ve zarifti.

Şarkı bittiğinde, Mısır kumlarının ve rüyaların yaşadığı Yüce Tavan Arası'na baktı.

"Teşekkürler, Cecy," diye fısıldadı.

Bir rüzgâr esti. Cecy'nin sesini kendi ağzından duydu: "Beni affediyor musun?"

"Cecy. Affettim bile," dedi.

Sonra rahatladı ve ağzının gönlünce hareket etmesine izin verdi; ritmik, saf ve melodik şarkı yeniden başladı.

Hışırtılar arasında vedalar edildi. Anne ve Baba derin bir mutlulukla, gidenlerin yanağından öpmek üzere kapıda bekliyorlardı. Ötelerindeki gökyüzü renklenmişti ve doğuda parlıyordu. İçeri soğuk bir rüzgâr girdi. Hepsi kalkmalı, güneşten daha hızlı bir şekilde batıya gitmeliydi. Çabuk olun, acele edin!

Timothy bir kez daha kafasındaki sesi dinleyerek, "Evet, Cecy. Çok isterim. Teşekkürler," dedi.

Cecy onun bir bedenden diğerine sıçramasına izin verdi. Bir anda kendini kapıdaki kadim kuzenlerinden birinin bedeninde, diz çökerken ve Anne'nin solgun parmaklarını öperken, onu kırışık derili bir yüzün ardından izlerken buldu. Sonra onu yapraklarla bera-

ber önüne katan ve yeni uyanmakta olan tepelerin ötesine götüren bir rüzgâra karıştı.

Şak diye kendini yeniden kapıda, başka birinin yüzünün ardında buldu. Bu Kuzen William'ın yüzüydü.

Kuzen William duman hızıyla, kırmızı gözleri parlayarak, tüylü adımlarını dingin ve kendinden emin bir şekilde atarak, sabah ayazında kırağı düşmüş postuyla; soluk soluğa bir tepeyi aştı, sonra aniden uçuşa geçti ve uzaklara uçtu.

Sonra Timothy kendini Einar Amca'nın şemsiye biçimindeki bedeninde, çılgınca eğlenen gözlerinin ardından bakarken, küçük ve solgun bir bedeni yerden alırken buldu: *Timothy! Kendi kendini* yerden kaldırıyor! "İyi bir çocuk ol, Timothy. Yakında görüşürüz!"

Gürleyen perdeli kanatlarını, başıboş yapraklardan ve taşra yollarındaki kurdumsu şeyden daha süratli bir şekilde çırpmaya başladı; öyle hızlı gidiyordu ki dünya bulanıklaştı ve son kalan yıldızlar eğilip büküldü. Timothy, Einar Amca'nın ağzındaki bir çakıl taşı gibi, uçuşunun yarısına eşlik etti.

Sonra bir çırpıda yeniden kendi bedenine çekildi.

Bağırışlar ve kahkahalar kayboluyordu, hatta neredeyse kaybolmuştu. Herkes kucaklaşıyor, ağlaşıyor, dünyanın giderek onlara uygun bir yer olmaktan çıktığını düşünüyordu. Bir zamanlar her sene buluşurlardı ama bu sefer onlarca yıldır hasret gideremişlerdi. "Unutmayın, 2009'da Salem'de buluşuyoruz," diye bağırdı birisi.

Salem. Bu kelime Timothy'nin uyuşuk zihnine temas etti. Salem – 2009. Hem Fry Amca ve Büyükanne ve Büyükbaba ve kırışık kefen bezleriyle Bin Kere Büyük Büyükanne de orada olacaktı. Ve Baba ve Anne ve Cecy ve diğerleri. Ama *o* bu kadar uzun yaşayacak mıydı ki?

Bir sürü eşarp, bir sürü titrek memeli hayvan, bir sürü uçan memeli, bir sürü kuru yaprak, bir sürü koşan kurt, bir sürü sızlanma ve kümelenme; bir sürü gece yarısı ve şafak vakti ve uyku ve uyanış; son bir cılız esintiyle, uzaklara saçıldılar.

Anne kapıyı kapattı.

Baba mahzene indi.

Timothy krepon kâğıtlarıyla bezeli salonda yürüdü. Başını öne eğmişti ve parti aynasının önünden geçerken, yüzündeki soluk faniliği gördü. Ürperdi.

"Timothy," dedi Anne.

Timothy'nin yüzünü okşadı. "Oğlum," dedi, "biz seni seviyoruz. Hepimiz seni seviyoruz. Ne kadar farklı olursan ol, hatta bir gün bizi terk etsen bile seveceğiz." Yanağından öptü. "Ve olur da ölürsen, naaşının rahatsız edilmediğinden emin olacağız; sonsuza dek huzur içinde yatacaksın ve her Cadılar Bayramı seni görmeye gelip, üstünü iyice örteceğim ki güvende ol."

Cilalı kapakların gıcırdayarak açılmaları ve çarpılarak kapanmaları koridorlarda yankılandı.

Ev sessizdi. Rüzgâr yankılanan, cırıldayan, küçük, karanlık, uçuşan, son kalan yükleriyle beraber uzaklardaki bir tepeyi aştı.

Timothy merdivenin basamaklarını teker teker çıktı ve başından sonuna dek ağladı.

ONUNCU BÖLÜM

Ekim'in Batısı

Dört kuzen –Peter, William, Philip ve Jack– Eve Dönüş'ün ardından bir süre daha orada oyalandı çünkü Avrupa'nın üzerinde bir felaket ve melankoli ve inançsızlık bulutu süzülüyordu. Karanlık Ev'de yer yoktu, bu yüzden neredeyse karga tulumba denebilecek bir şekilde ahıra tıkıştırıldılar ki orası da kısa süre sonra yandı.

Aile'nin çoğu gibi, onlar da sıradan değildi.

Çoğunun gündüz uyuduğunu ve geceleri tuhaf işlerde çalıştığını söylemek, başlangıç olarak bile yetersiz olurdu.

Bazılarının zihin okuyabildiğini ve bazılarının şimşeklerle uçup yapraklarla yere indiğini belirtmek hafif kalırdı.

Kimilerinin aynada görünmediğini, diğerlerinin ise aynı aynada muhtelif şekillerde, boyutlarda ve dokularda göründüğünü eklemek, hakikate yaklaşan dedikoduları yinelemekten ibaret olurdu.

Bu çocuklar, zehirli mantarlar kadar çok sayıdaki amcalarına, teyzelerine, kuzenlerine, dedelerine ve ninelerine çekmişti.

Uykusuz bir gecede karıştırabileceğiniz tüm renklerdeydiler.

Bazıları gençti ve bazıları Sfenks taş pençelerini gelgitli kumlara soktuğundan beri ortalıktaydı.

Ve dördü birden Aile'nin özel bir üyesine âşık ve muhtaçtı.

Cecy.

Cecy. Çılgın kuzenlerin burada kalmalarının asıl sebebi, etrafında dört döndükleri Cecy idi. Çünkü o nar gibi bereketliydi. O dünyadaki cümle mahlukatın tüm duyularındaydı. Zamanın bütün sinemalarında ve tiyatrolarında sahneleniyor, bütün sanat galerilerinde sergileniyordu.

Ruhunuzu ağrıyan bir dişmişçesine çekmesini ve ferahlatmak için bulutlara fırlatmasını istediğiniz anda, bedeninizden sökülüp atılır ve göklerde süzülmeye başlardınız.

Aynı ruhu yakalayıp bir ağacın gövdesine doldurmasını isteseniz, ertesi sabah yeşil başınızda kuşlar şakırken uyanırdınız.

Salt yağmur olmayı isteseniz, her yere yağardınız. Ay olmayı isteseniz, aşağı baktığınızda, soluk ışığınızın kayıp kasabaları mezar taşlarının ve hortlakların rengine boyadığını görürdünüz.

Cecy. Ruhunuzu ve aklınızı çekip çıkarır, bir hayvana veya bitkiye veya madene aktarırdı; siz ne alırdınız?

Kuzenlerin kalması boşuna değildi.

Gün batımıyla beraber, o korkunç yangından önce, tavan arasına çıktılar ve Mısır kumlarından yatağını nefesleriyle canlandırdılar.

"Pekâlâ," dedi Cecy, gözleri kapalı, yüzünde bir tebessümle. "Ne alırdınız?"

"Ben–" dedi Peter.

"Belki de–" dedi William ve Philip.

"Acaba–" dedi Jack.

"İnsanların üşüttükleri kafalarının içine bakmanız için," diye tahmin etti Cecy, "sizi buranın tımarhanesine götürebilir miyim?"

"Evet!"

"Oldu bilin!" dedi Cecy. "Gidin ahırdaki yerlerinize yatın. Anlaşıldı – tamam!"

Ruhları birer tıpa gibi fırladı. Kuş olup uçtular. Parlak iğneler gibi, tımarhanenin muhtelif delilerinin kulaklarından girdiler.

"Ah!" diye bağırdı deliler, keyifle.

Onlar tımarhanedeyken, ahır yandı.

Yaygaranın ve kargaşanın, su arayışlarının, genel bir yıkım histerisinin ortasında, ahırda kimlerin yattığı veya yüksekten uçan kuzenler ile uykudaki Cecy'nin ne işler çeviriyor olabileceğini kimse düşünmedi. Cecy akıp giden rüyalarının o kadar derinlerindeydi ki, ne ateşleri ne de duvarların düştüğü ve insan şeklindeki dört meşalenin kendi kendilerini imha ettiği o dehşet verici ânı fark etti. Bir gök gürleme-

si taşrada yankılandı, gökleri salladı ve kuzenlerin rüzgâra kapılmış cevherlerini değirmenlerden geçirdi; bu sırada nefesi kesilen Cecy dikeldi ve kuzenleri eve taşıyacak tek bir çığlık attı. Olay esnasında hepsi tımarhanenin farklı hücrelerinde, delilerin kafataslarındaki gizli kapıları açıyor; karabasanlardan oluşan karanlık gökkuşaklarını, cinnetin her rengindeki konfeti hortumlarını izliyordu.

"Ne oldu?" diye bağırdı Jack, Cecy'nin ağzıyla.

"Nel?" dedi Philip, Cecy'nin dudaklarıyla.

"Tanrım," dedi ve etrafa baktı William, Cecy'nin gözleriyle.

"Ahır yanmış," dedi Peter. "Zayi olduk!"

İsli suratlarla, dumanların tüttüğü bahçede olan Aile, seyyar bir ozanın cenazesindeymiş gibi, şaşkınlık içinde Cecy'ye döndü.

"Cecy?" dedi Anne, delirmiş gibi. "*Yanında* kimse var mı?"

"Ben, Peter!" diye bağırdı Peter, Cecy'nin dudaklarıyla.

"Philip!"

"William!"

"Jack!"

Ruhlar sağ baştan saydı, Cecy'nin diliyle.

Aile bekledi.

Sonra dört genç adam hep bir ağızdan o tüyler ürpertici, nihai soruyu sordu:

"*Bir* bedeni bile kurtaramadınız mı?"

Aile, sırtlarında veremeyecekleri bir cevabın yüküyle, yerin içine birkaç santim battı.

"Ama–" Cecy içinde dört yaşayan ölünün yer bulmak için cebelleştiği çenesine, ağzına, kaşlarına, dirseklerine dokundu. "Ama – ben bunlarla ne *yapacağım*?" Gözleri bahçedeki yüzleri aradı. "Kuzenlerim burada kalamaz! *Kafamda* boş boş duramazlar!"

Sonrasındaki bağırışları –veya dilinin altına çakıl taşları gibi doluşmuş kuzenlerin geveledikleri– ve bahçede yanmış tavuklar gibi koşuşturan Aile'nin söyledikleri anlaşılmadı.

Mahşerî gümbürtüler eşliğinde, ahırın kalanı da yıkıldı.

***

Uçsuz bucaksız bir fısıltıyla, küller Ekim rüzgârlarına karıştı ve tavan arasının tepesinde sağa sola uçuştu.

"Bana öyle geliyor ki," diye başladı Baba.

"Sana öyle gelmiyor, *öyle* zaten!" dedi Cecy, gözleri kapalı.

"Kuzenleri kiraya çıkarmalıyız. Yeni bedenler bulana kadar geçici bir misafir evine yerleştirmeliyiz–"

"Çabuk olsanız iyi olur," dedi dört ses, Cecy'nin ağzıyla; kâh tiz kâh pes, kâh geçiş tonlarında.

Baba karanlıkta konuşmaya devam etti. "Aile'de beyinciğinin arkasında azıcık yer olan *birileri* olmalı! Gönüllüleri alayım!"

Aile buz tutmuş nefeslerini tuttu ve sessizliğe gömüldü. Büyük Büyükanne, yukarılardan, kendi tavan arasından, ansızın fısıldadı: "İşbu vesileyle yaşlıların en yaşlısını tavsiye, ilan ve tayin ederim!"

Kafaları tek bir sicime diziliymişçesine, herkes aynı anda döndü ve odanın uzak bir köşesinde, milattan iki milenyum önce hasat edilmiş kuru bir buğday demeti gibi uzanmakta olan Nil Dede'ye baktı.

Nil Nehri'nden gelen ataları kütürdedi: "Olmaz!"

"Olur!" Büyükanne kum yarıklarıyla dolu gözlerini kapadı, kırılgan kollarını bir lahit gibi boyanmış göğsünde kavuşturdu. "Dünya kadar vaktin var."

"Tekrar ediyorum, olmaz!" dedi buğday cenazesi, hışırdayarak.

"Mevzubahis," diye mırıldadı Büyükanne, "tuhaf ve güzel Ailemiz. Geceleri yürürüz, rüzgârlara biner uçarız, fırtınalarla sürükleniriz, zihinleri okuruz, büyüler yaparız, sonsuza dek veya bin sene yaşarız; artık hangisi olursa. Velhasıl, bel bağladıkları, medet umdukları Aile biziz; zor zamanlarda–"

"Olmaz be olmaz!"

"Sus." Hindistan Yıldızı* kadar büyük gözü açıldı, yandı, söndü, dindi. "Dört serserinin incecik bir kızın kafasında olması yakışık almaz. Hem kuzenlere *senin* öğretebileceğin çok şey var. Napolyon Rusya'ya girmeden ve oradan *kaçmadan*, Ben Franklin frengiden ölmeden çok önce büyüdün. Oğlanların ruhları biraz da *senin* kula-

* Elmas, yakut ve zümrütle beraber, dünyanın en değerli dört taşından biri. –*çn*

ğına dadansa hiç fena olmaz. Belki biraz ıslah olurlar. Aksini iddia edebilir misin?"

Beyaz ve mavi Nil'den gelen kadim ataları, güz çelenkleri gibi belli belirsiz tıkırdadı.

"Pekâlâ," dedi Firavun'un kızının kırılgan hatırası. "Akraba çocukları, işittiniz mi?"

"İşittik!" diye haykırdı hayaletler, Cecy'nin ağzıyla.

"İleri marş!" dedi dört bin yaşındaki mumya.

"Marş!" dedi dört kuzen.

Kimse hangi kuzenin önce gideceğini belirtmeye zahmet etmediği için, hayalet dokuları dışarı taştı ve görünmez bir rüzgârla sürüklendi.

Dede'nin hasatlardan kalma yüzü, dört farklı ifadeyle aydınlandı. Çelimsiz iskeleti dört depremle sallandı. Sarı piyano tuşlarına benzeyen dişlerinden dört tebessüm geçti. İtiraz etmesine kalmadan, dört farklı yürüyüş şekli ve dört farklı süratle, kumlu girtlağında bir kahkaha çetesiyle, ayaklarını sürüyerek Ev'den çıktı, bahçeyi aştı, demir yolundan geçti ve kasabaya yöneldi.

Aile veranda korkuluklarına dayanarak, tek kişilik geçit alayının arkasından baktı.

Yeniden derin uykuya dalmış olan Cecy, çeteden kalan yankıları defetmek için ağzını açtı.

Ertesi öğlen, koca mavi demir motor hızla atarak tren istasyonuna girdiğinde, Aile peronda huzursuzca, kadim hasat firavununu ortalarında ayakta tutarak bekliyordu. Onu taze vernik ve ısınmış pelüş kokan yolcu vagonuna yürütmekten ziyade taşıdılar. Bu sırada Nil gezgini gözlerini açmıyor, muhtelif seslerle, herkesin kulak ardı ettiği küfürler savuruyordu.

Kadim bir mısır koçanı gibi koltuğuna yerleştirdiler, kafasına – eski bir binayı yeni bir çatıyla örtüyormuşçasına– bir şapka taktılar ve kırışık yüzüne seslendiler.

"Dede, dik otur. *Orada* mısın, dede? Kuzenler, çıkın aradan, bırakın kadim olan konuşsun."

"Buradayım." Kuru ağzı seğirdi ve tısladı. "*Onların* günahlarının ve alçaklıklarının kefaretini ödüyorum! Ah, kahretsin, kahretsin!"

"Hayır!" "Yalan söylüyor!" "Biz bir şey yapmadık!" Ağzının bir tarafından bir ses, öbür tarafından başka ses çıkıyordu. "Yeter!"

"Sükût!" Baba, Dede'nin kadim çenesini tutup sallayarak odağını toplamaya çalıştı. "Ekim Diyarı'nın batısında, Missouri eyaletinde, Sojourn adlı, çok uzak olmayan bir yere gideceksin. Orada akrabalarımız var. Kimi çocuklu kimi çocuksuz amcalar, teyzeler. Cecy'nin zihni yalnızca birkaç kilometre öteye gidebildiği için, bu şamatacı kuzenleri daha uzağa taşımak ve Aile'ye ait bedenlere ve kafalara yerleştirmek sana düşüyor.

"Olur da bu soytarıları koyacak yer bulamazsan," diye ekledi, "canlı dönmelerini sağla."

"Hoşça kalın!" dedi dört ses, kadim buğday demetinin içinden.

"Güle Güle Dede, Peter, William, Philip, Jack!"

"Beni unutmayın!" diye seslendi genç bir kadın.

"Cecy!" diye bağırdılar hep bir ağızdan. "Elveda!"

Tren, Ekim Diyarı'nın batısına giderken, tıngır mıngır bir terane tutturdu.

Tren uzun bir virajdan geçiyordu. Nil atası gıcırdayarak doğruldu.

"Pekâlâ," diye fısıldadı Peter, "işte buradayız."

"Evet," dedi William cevaben, "işte buradayız."

Tren düdüğü öttü.

"Ben yoruldum," dedi Jack.

"Demek *sen* yoruldun!" diye çıkıştı kadim olan.

"Burası sıkışık," dedi Philip.

"Tam da beklediğim gibi! Kadim olan dört bin yaşında; öyle değil mi, yaşlı olan? Kafatasın bir lahit gibi."

"Kesin!" Yaşlı olan kendi alnına bir yumruk patlattı. Sümsüğü yiyen kuşlar kafasında telaşla uçuştu. "Kesin!"

"Buradayım," diye fısıldadı Cecy, telaşı dindirmek için. "Uykumu aldım ve yolun ***bir kısmı*** boyunca sizinle geleceğim, Dede, böylece

içindeki kargaları ve akbabaları nasıl kafeslerinde tutacağını sana öğretebilirim."

"Demek kargalar! Akbabalar!" diye sitem etti kuzenler.

"Sessiz olun," dedi Cecy, kuzenleri kadim ve temizlenmemiş bir piponun haznesine sıkışmış tütünler gibi itekleyerek. Bedeni uzaklarda, Mısır kumlarının üstünde yatıyordu; fakat zihni daireler çiziyor, dokunuyor, itiyor, hayran bırakıyor, meşgul ediyordu. "İyi seyirler. İzleyin!"

Kuzenler izledi.

Kadim anıt mezarın odalarında dolaşmak hakikaten de içinde anıların saydam kanatlar gibi katlandığı; desteler, dosyalar, bohçalar, saklı suretler, saçılmış silüetler hâlinde istif edildiği bir lahitte sağ kalmaya çalışmak gibiydi. Köşede bucakta, özel bir hatıra sarı bir ışık demeti gibi parlıyor, üzerlerini kaplıyor ve güneşli bir günün altın saatlerine dönüşüyordu. Yarı saydam dirseklerin arasından ite kaka geçerken, havada aşınmış deri ve yanmış at kılı, biraz da sancıyan sarı taşlardan gelen ürik asit kokusu vardı.

"Bak," diye mırıldandı kuzenler. "Evet! Yaşasın!"

Şimdilik, hakikaten de çıt çıkarmadan, kadim gözlerin tozlu lenslerinden dışarı bakıyor; onları taşıyan cehennem azabı gibi treni ve yeşilden kahveye dönen güz dünyasını, âdeta pencereleri örümcek ağlarıyla kaplı bir evin içinden izliyorlardı. Yaşlı olanın ağzını oynatmak, kurşun bir tokmağı sallayarak paslı bir çanı çalmak gibiydi. Dünyanın sesleri, yanlış frekanstaki bir radyodan gelen parazit sesi gibi, çukur kulaklarından içeri doluyordu.

"Yine de," dedi Peter, "hiç bedenin olmamasından iyidir."

Tren bir köprünün üzerinden bangır bangır geçti.

"Sanırım etrafı dolaşacağım," dedi Peter.

Kadim olan, uzuvlarının kımıldadığını hissetti.

"Dur! Arkana yaslan! Otur!"

Yaşlı olan, gözlerini sıkı sıkı kapadı.

"Aç bakalım! Etrafı görelim!"

Göz yuvarları fırıl fırıl dönüyordu.

"Güzel bir kız geliyor. Çabuk!"

"Hem de *dünyanın* en güzel kızı!"

Mumya tek gözünü açmadan edemedi.

"Ah!" dedi hepsi birden. "*İşte bu!*"

Genç kadın, tren sallandıkça eğilip bükülüyordu; panayırda süt şişelerini devirerek kazanılmış bir ödül kadar güzeldi.

"Olmaz!" Yaşlı olan göz kapaklarını kenetledi.

"Aç şunları!"

Göz yuvarları çalkalandı.

"Bırakın!" diye bağırdı. "Durun!"

Genç kadın *hepsinin* üstüne düşercesine sendeledi.

"Durun!" diye haykırdı çok, çok yaşlı olan. "Yanımızda Cecy var; o masum."

"Masummuş!" diye kükredi kafasındaki tavan arası.

"Dedeciğim," dedi Cecy usulca, "tüm seyahatlerimi, gece gezintilerimi hesaba katarsak, pek de–"

"Masum sayılmaz!" diye bağırdı dört kuzen birden.

"Bana bak!" diye çıkıştı Dede.

"*Sen* bana bak," diye fısıldadı Cecy, "binlerce yaz gecesinde yatak odası pencerelerinden içeri tırmandım. Bembeyaz, buz gibi kardan yataklarda yattım; Ağustos öğlelerinde nehirlerde çıplak yüzdüm ve nehir yataklarında uzandım ki kuşlar görsün–"

"Bunu dinleyecek hâlim yok!"

"Dinle." Cecy'nin sesi anıların çayırlarında dolaşıyordu. "Yaz vakti bir kızın yüzünde dolaştım ve genç bir adama baktım, bir an sonra o genç adamdım ve sonsuza dek yazı yaşayacak olan o kızı nefesimle kavurdum. Çiftleşen farelerin, dört dönen muhabbet kuşlarının, ayran gönüllü kumruların, çiçeklere konan kelebeklerin içine yuva yaptım."

"Lanet olsun!"

"Aralık gecelerinde kar yağarken ve atların pembe burunları tüterken kızaklarla kaydım; sonra tepeleme yığılmış kürk battaniyelerin arasında gizlenen altı gençle beraber ısındım, keşfettim, diledim ve dilediğimi buldum–"

"Kes!"

"Bravo!" diye bağırdı kuzenler.

"Etten ve kemikten bir mabette konakladım – dünyanın en güzel kadınıydı..."

Dede serseme dönmüştü.

Sanki üzerine kar yağmış, onu serinletip susturmuştu. Alnının etrafında çiçeklerin gezindiğini, kulaklarını bir temmuz sabahı esintisinin yaladığını, uzuvlarında ılık bir şeyin aktığını, dümdüz ve kadim göğüs kafesinin kabardığını, karın boşluğunda bir ateşin filizlendiğini hissediyordu. Artık Cecy konuştukça, dudakları yumuşuyor, renkleniyor, sağanak şiirlere yol verecek gibi oluyordu; aşınmış ve kabir tozuna bulanmış parmakları kucağına düşüyor, kremaya ve süte ve elmalı karlara dönüşüyordu. Parmaklarına baktı, buz kesti ve yumruklarını sıktı.

"Hayır! Bana ellerimi geri ver! Ağzımı temizle!"

"Bu kadarı yeter," dedi Philip içeriden.

"Vaktimizi boşa harcıyoruz," dedi Peter.

"Şu genç hanımla *selamlaşalım*," dedi Jack.

"Hayhay!" dedi Mormon Tapınağı Korosu, hep bir gırtlaktan. Dede görünmez iplerle ayağa kaldırıldı.

"Beni rahat bırakın!" diye haykırdı ve gözlerini, kafatasını, kaburgalarını sıkmaya başladı; kuzenleri boğmak içine çöken, akıl almaz, tuhaf bir yatak gibiydi. "Yeter! Durun!"

Kuzenler karanlıkta duvardan duvara sekiyordu.

"Yardım edin! Işıkları açın! Cecy!"

"Tamam," dedi Cecy.

Yaşlı olan, kulaklarının ve omurgasının çimdiklendiğini, gıdıklandığını hissetti. Ciğerleri tüylerle doluyor, aksırırken burnundan is çıkıyordu.

"Will, sol bacağına koş! Peter, hemen sağ bacağına! Philip, sağ kol. Jack, sol. Fırlayın!"

"Acele edin. Koşun!"

Dede sendeledi.

Ama güzel kızın üzerine düşmedi; sallandı ve öbür yana yığıldı.

"Bekleyin!" diye çağladı Yunan korosu. "Kız arkada kaldı! Birisi şunu yürütsün. Bacaklar kimde? Will? Peter?"

Dede vagon kapısını ardına dek açtı, vagonun arkasındaki rüzgârlı platforma düştü; tam yanlarından hızla geçen ayçiçeklerinin üzerine atlayacaktı ki:

"Heykel ol!" dedi ağzına doluşmuş kuzenler korosu.

Ve hızla yol alan trenin kıç kısmındaki bir heykel oldu.

Dede birden geriye döndü ve kendini tekrar içeride buldu. Tren virajı bir füze gibi alınca, genç bir hanımın ellerine oturdu.

"Affedersiniz!" Dede ayağa fırladı.

"Ziyanı yok." Kız ellerini başka yere koydu.

"Yok, yok, zahmet etmeyin!" Çok, çok yaşlı yaratık kızın karşısındaki koltuğa yığıldı. "Aksi şeytan! Üşütükler yine çan kulesine çıktı! Kahretsin!"

Kuzenler kulağındaki kirleri eritiyordu.

"Unutmayın," diye tısladı dişlerinin arasından, "siz içeride gençliğinizi yaşıyorsunuz ama ben burada mezardan yeni çıkmış Tutankamon'um."

"Ama–" dedi yaylı sazlar dörtlüsü, göz kapaklarını keman gibi çalarken. "Biz seni genç *yapacağız*!"

Karnında bir fünye yakıp, göğüs kafesinde bir bomba patlattılar.

"Hayır!"

Dede bir ip çekti. Kuzenlerin altında bir kapak açıldı. Cayır cayır yanan hatıralarla dolu, uçsuz bucaksız bir labirente düştüler: Gördükleri, karşı koltukta oturan kız kadar canlı ve sıcak, üç boyutlu şekillerdi. Kuzenler içlerine düştü.

"Dikkat edin!"

"Kayboldum!"

"Peter?"

"Wisconsin'de bir yerdeyim. *Buraya* nasıl geldim ben?"

"*Ben* Hudson Nehri'nde bir teknedeyim. William?"

William uzaklardan seslendi: "Londra. Aman Tanrım! Gazetedeki tarih 22 Ağustos 1800'ü gösteriyor!"

"Cecy?! Bunu *sen* yaptın!"

"Hayır, ben yaptım!" Dede'nin sesi etraflarında yankılanıyordu. "Hâlâ kahrolası kulaklarımdasınız, ama eski zamanlarımı ve mekânlarımı yaşıyorsunuz. Aklınıza mukayyet olun!"

"Bekle!" dedi William. "Burası Büyük Kanyon mu yoksa senin soğaniliğin mi?"

"Büyük Kanyon. Bin dokuz yüz yirmi bir."

"Bir kadın!" diye bağırdı Peter. "Burada, önümde."

Hakikaten de bu kadın iki yüz yıl önce bahar kadar güzeldi. Dede ismini hatırlamıyordu. Bir yaz günü, elinde dağ çilekleriyle geçen biriydi sadece.

Peter masalsı hayalete uzandı.

"Geri dur!" diye bağırdı Dede.

Kızın yüzü infilak ederek yaz havasına karıştı ve yolun aşağısında kayboldu.

"Lanet olsun!" diye bağırdı Peter.

Kardeşleri kuduruyor, kapıları kırıyor, camları açıyordu.

"Aman Tanrım! Şuna bak!" diye bağırıyorlardı.

Zira Dede'nin anıları yan yana, tiril tiril uzanıyorlardı; diklemesine bir milyon ve yanlamasına bir milyon anı, saniye saniye, dakika dakika, saat saat kaydedilmişlerdi. Burada esmer bir kız saçlarını tarıyordu. Şurada sarışın bir kız koşuyor veya uyuyordu. Hepsi yaz güneşinde parlayan yanaklarının renginde peteklere hapsedilmişti. Gülücükleri parıldıyordu. Onları çağırabilir, evirip çevirebilir, defedebilir, geri çağırabilirdiniz. "İtalya, 1797," diye bağırmanızla beraber, sıcak müzikhollerde dans etmeye veya ateş böceği gibi yanıp sönen dalgalarda yüzmeye başlıyorlardı.

"Dede, Büyükanne bunları biliyor mu?"

"Burada daha fazlası var!"

"Binlercel"

Dede ince bir hatıra dokusunu aşağı bıraktı. "İşte!"

Labirente bin kadın daha doluştu.

"Bravo, Dede!"

Şehirleri, sokakları, odaları altüst edişleri kulaklarında yankılanıyordu.

Nihayet Jack tek bir hoş hanımı yakalamayı başardı.

"Tuttum seni!"

Kadın arkasını döndü.

"Ahmak!" diye fısıldadı kadın.

Güzel kadının etleri yanıp kül oldu. Çenesi cılızlaştı, yanakları çukurlaştı, gözleri çöktü.

"Büyükanne, *sen*!"

"Dört bin yıl önce," diye mırıldadı.

"Cecy!" dedi Dede, küplere binerek. "Jack'i bir köpeğe ya da bir ağaca koy! Aptal kafam dışında nereye koyarsan koy!"

"Dışarı, Jack!" diye buyurdu Cecy.

Ve Jack dışarıdaydı.

Yanında geçtikleri bir direğin tepesindeki kızılgerdan kuşunda kaldı.

Büyükanne karanlıkta, pörsümüş bir şekilde duruyordu. Nil Dede'nin kendi içine çevirdiği bakışları, kadına dokundu ve genç etini yeniden giydirdi. Gözlerine, yanaklarına, saçlarına yeniden renk geldi. Onu zamanların yeni olduğu bir zamana, İskenderiye'deki meyve bahçelerine sağ salim bıraktı.

Dede gözlerini açtı.

Gün ışığı kalan kuzenlerin gözlerini kamaştırdı.

Kız hâlâ karşı koltukta oturuyordu.

Kuzenler gözlerin ardına geçti.

"Ne aptalız!" dedi kuzenler. "Neden *eskiyle* uğraşıyoruz? Yenisi *şimdi* burada!"

"Evet," diye fısıldadı Cecy. "Şimdi! Dede'nin aklını ***kızın*** bedenine, kızın hayallerini de Dede'nin kafasına sokacağım. Baston yutmuş gibi olacak. İçinde hepimiz birer akrobat, birer jimnastikçi, birer zebani olacağız! Biletçi hiçbir şey anlamadan geçip gidecek. Dede'nin kafası azgın kahkahalarla, çıplak güruhlarla dolarken, kendi aklı bu güzel kızın kafatasına hapsolacak. Bir öğleden sonra bir trende ancak bu kadar eğlenilir!"

"Evet!" diye bağırdı herkes.

"Hayır." Dede cebinden çıkardığı iki beyaz hapı yuttu.

"Dur!"

"Lanet olsun!" dedi Cecy. "O kadar güzel, o kadar şeytani bir plandı ki."

"İyi geceler, tatlı rüyalar," dedi Dede. "Ve sen–" Tatlı bir uyku hâlinde, karşı koltukta oturan kıza baktı. "Dört erkek kuzenin ölümünden daha fena bir kaderden kurtarıldın, genç hanım."

"Efendim?"

"Masumiyetin masum kalacak," diye mırıldandı Dede, uykuya dalarken.

Tren Missouri'nin Sojourn kasabasına saat altıda vardı. Jack'in uzaklardaki bir ağaca tünemiş kızılgerdan kuşunun kafasındaki sürgününden geri dönmesine ancak o zaman müsaade edildi.

Sojourn'da azgın kuzenlere katlanmaya razı gelecek tek bir akraba bile yoktu; böylece Dede, içine şeftali çekirdeği gibi oturmuş kuzenlerle, Illinois'a dönen trene bindi.

Ve orada kaldılar; her biri Dede'nin güneşle yahut ayla aydınlanan farklı tavan aralarına dağıldılar.

Peter deli bir aktrisle beraber, 1840 senesinde Viyana'da geçen bir anıya yerleşti; William yaşı belli olmayan, lepiska saçlı bir İsveçliyle beraber Göller Bölgesi'ne taşındı; Jack o kulüp senin bu kulüp benim gezdi –Frisco, Berlin, Paris– ve arada bir Dede'nin gözlerinde şeytani bir parıltı olarak belirdi. En bilgeleri olan Philip kendini bir kütüphaneye kilitledi ve Dede'nin sevdiği tüm kitapları okudu.

Ama bazı geceler, Dede tavan arasına tırmanır, kâh dört bin kâh on dört yaşında olan Büyükanne'ye sokulurdu.

"Sen! Bu *yaşta*!" diye çığlığı basardı Büyükanne.

Sonra da Dede'yi bir güzel pataklardı; sonunda Dede beş sesiyle gülerek pes eder, arkasına yaslanır, uyur gibi yapar, ama aslında tekrar denemeye hazır hâlde, beş farklı şekilde fırsat kollardı.

Belki dört bin yıl sonra.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Nice Dönüşler

İnanılmaz da olsa, her çıkışın bir düşüşü vardı.

Tüm dünyayı saran bir karanlık fırtınasında, rüzgârlar tersine esti; bulutlarda toplananlar, ufukta duraksadı ve yeniden Amerika kıtasına yağdı.

Illinois'un kuzeyinde fırtına bulutları toplandı ve yağmur başladı; ruhlar yağıyordu, merhum kanatlar yağıyordu, Eve Dönüş için seyahatlerinden vazgeçmiş fakat neşeyi ararken kederi bulmuş insanların gözyaşları yağıyordu.

Avrupa ve Amerika semalarında, bir mutluluk vesilesi artık hüzne dönüşmüş, baskı ve önyargı ve kuşku bulutları tarafından püskürtülmüştü. Eve Dönüş ahalisi Ev'in kapısına döndü; pencerelerden, tavan aralarından, mahzenlerden içeri sızdı ve süratle saklandı. Buna şaşıran Aile, "Nasıl yani? İkinci bir Eve Dönüş mü? Yoksa dünyanın sonu mu geliyor?" diye düşündü. Evet, en azından onların dünyalarının sonu geliyordu. Bu ruh sağanağı, bu yitik fırtına çatıda toplanıp, mahzende şarap fıçılarının arasına doluşup, bir açıklama beklemeye başlayınca; Aile bir toplantı yapmaya ve dünyadan saklanması gerekenleri bir bir aralarına almaya karar verdi.

Bu tuhaf ve kayıp ruhların ilki Avrupa'da, kuzeydeki sislere ve besleyici yağmurlara doğru yol almakta olan bir trendeydi...

ON İKİNCİ BÖLÜM

Şarktan Şimale

Yaşlı kadın, beti benzi atmış yolcuyu ilk gördüğünde, Venedik üzerinden Paris'e ve oradan da Calais'e gitmekte olan Şark Ekspresi'ndeydi.

Belli ki adam korkunç bir hastalıktan muzdaripti.

Üçüncü vagonun ikinci kompartımanında oturuyordu ve yemekleri içeri getiriliyordu; elektrik lambalarıyla, çınlayan kristallerle ve kadın kahkahalarıyla dolu yemek vagonuna ancak alacakaranlıkta geldi.

Müthiş bir ağırkanlılıkla içeri girdikten sonra; göğsü bir kale gibi, çehresi dingin, gözlerine zamanla şefkat yerleşmiş, yaşlı kadının karşısına oturdu.

Kadının yanında siyah bir sağlık çantası, erkeksi yaka cebinde bir termometre vardı.

Beti benzi atmış adamı görünce, sol eli yaka cebine gitti ve termometresine dokundu.

"Vah vah," diye mırıldandı Bayan Minerva Halliday.

Şef garson yanlarından geçiyordu. Dirseğine dokundu ve karşısında oturan adamı işaret etti.

"Affedersiniz, şu zavallı adam nereye gidiyor?"

"Calais üzerinden Londra'ya, hanımefendi. Tanrı izin verirse."

Garson aceleyle çıktı.

İştahı kaçan Minerva Halliday, karşısındaki kardan iskeleti izlemeye başladı.

Adam ve önündeki sofra takımı aynı malzemeden yapılmış gibi görünüyordu. Çatallar, bıçaklar, kaşıklar berrak ve soğuk bir şekilde

şıngırdıyordu. Onlar tabağa değdikçe, sürtündükçe, başka bir gezegenin çanları gibi çaldıkça, adam sanki bunlar ruhunun sesleriymiş gibi hayranlıkla dinliyordu. Elleri ilgisiz kalmış birer ev hayvanı gibi kucağında duruyordu. Tren uzun uzun bir virajı alırken, vücudu başıboş bir şekilde bir o yana bir bu yana devrilmeye başladı.

Tam da o anda tren daha da büyük bir viraja girdi ve çatal bıçaklar şangırtılar eşliğinde yere düştü. Uzak bir masadaki bir kadın, kahkahalar içinde haykırdı: "*İnanmıyorum*!"

Bir adam cevaben daha da büyük bir kahkaha patlatıp seslendi: "*Ben de*!"

Bu tesadüf, beti benzi atmış yolcunun kan ter içinde kalmasına yol açtı. Kuşkucu kahkahalar kulaklarını deliyordu.

Belirgin bir biçimde büzüştü. Gözleri çöktü ve nefes alırken ağzından çıkan soğuk buharlar neredeyse görülebiliyordu.

Şaşkına dönen Bayan Minerva Holliday elini adama uzattı. Kendini şöyle fısıldarken buldu:

"*Ben* inanıyorum!"

Bu sözler tesirini hemen gösterdi.

Beti benzi atmış yolcu dikeldi. Beyaz yanaklarına renk geldi. Gözleri yeniden doğan bir ateşle parlamaya başladı. Başını karşı koltuğa çevirdi ve onu sözleriyle iyileştiren bu mucizevi kadına baktı.

Yanakları al al olan ve göğsü ısınan yaşlı hemşire ürktü, ayağa kalktı ve aceleyle vagondan çıktı.

Beş dakika geçmemişti ki Bayan Minerva Halliday şef garsonun koridorda koşturduğunu, kapıları çaldığını, bir şeyler fısıldadığını duydu. Açık kapısının önünden geçerken, kadını fark etti.

"Acaba siz–"

"Hayır," diye tahmin etti, "doktor değilim. Ama lisanslı bir hemşireyim. Sorun yemek vagonundaki şu yaşlı adam, değil mi?"

"Evet, evet! Lütfen, hanımefendi, bu taraftan!"

Beti benzi atmış adamı kendi kompartımanına geri götürmüşlerdi.

Oraya ulaşan Bayan Minerve Halliday içeri baktı.

Tuhaf adam içeride, pörsümüş göz kapakları kapalı, ağzı kansız bir yara gibi uzanıyordu; tek yaşam belirtisi, tren dönerken sallanan başıydı.

"Aman Tanrım, adam *ölmüş*!" diye düşündü içinden.

"Size ihtiyacım olursa seslenirim," dedi dışından.

Şef garson gitti.

Bayan Minerva Halliday sürgülü kapıyı sessizce çekti ve ölü adamı muayene etmek için arkasını döndü – zira hiç şüphe yok ki ölüydü. Ama yine de...

Nihayet elini uzatmaya ve adamın içinde buzlu sular akan bileklerine dokunmaya cüret edebildi. Parmakları buz yanığı olmuş gibi hissederek, elini geri çekti. Sonra öne eğildi ve solgun adamın yüzüne doğru fısıldadı:

"Beni dikkatle dinle. *Tamam mı?*"

Yanlış duymadıysa, cevaben buz gibi, tek bir kalp atışı geldi.

Kadın devam etti. "Bunu nasıl bildiğimi bilmiyorum. Ama senin kim olduğunu, hangi hastalıktan muzdarip olduğunu–"

Tren bir daha döndü. Adamın başı, sanki boynu kırılmış gibi yana devrildi.

"Seni ne öldürüyor söyleyeyim!" diye fısıldadı. "Senin hastalığın – *insanlar*!"

Adamın gözleri fal taşı gibi açıldı; sanki kalbinden vurulmuştu. Kadın devam etti:

"Bu trendeki insanlar seni öldürüyor. Senin hastalığın *onlar*."

Adamın kapalı bir yaraya benzeyen ağzının ardında nefesimsi bir şey kımıldadı.

"Evetttt...ttt."

Kadın, adamın bileğini iyice sıkarak nabzını aradı:

"Bir Orta Avrupa ülkesinden geliyorsun, değil mi? Gecelerin uzun olduğu ve rüzgâr estiğinde insanların *dinlediği* bir yerden, öyle değil mi? Ama şimdi işler değişti ve yollara düşerek bundan kaçmaya çalıştın ama..."

O esnada sarhoş turistlerden oluşan bir grup koridorda koşuşturmaya, kahkahalar atmaya başladı.

Beti benzi atmış yolcu yine büzüştü.

"Sen... bunu..." diye fısıldadı, "nasıl... biliyorsunnn?"

"Ben özel bir hafızası olan özel bir hemşireyim. Altı yaşındayken senin gibi birini görmüş, tanımıştım–"

"Görmüş müydün?" dedi solgun adam nefes nefese.

"İrlanda'da, Killeshandra'da. Amcamın yüz yaşındaki evindeydim, yağmurla ve sisle dolu bir geceydi ve çatıda birinin yürüdüğünü duydum, sonra salondan sanki fırtına içeri girmiş gibi sesler girmeye başladı ve nihayet odama bir gölge girdi. Yatağıma oturduğunda, bedeninden yayılan soğuk *beni* bile üşüttü. Rüya olmadığını hatırlıyorum ve biliyorum, zira yatağıma oturup bana fısıldayan gölge aynı... senin... gibiydi."

Gözleri kapalı, yaşlı ve hasta adamın cevabı, arktik ruhunun derinlerinden yükseldi:

"Ve ben... kimim... *neyim*?"

"Sen hasta değilsin. Ve ölmüyorsun... *Sen*–"

Şark Ekspresi'nin düdüğü ağıt yakarcasına uğuldadı.

"Bir hayaletsin," dedi kadın.

"Evetttl" diye haykırdı adam.

Tanınma ve temin edilme ihtiyacının haykırışıydı bu. Neredeyse tamamen dikeldi.

"Evet!"

Tam o anda, kapıda genç ve hevesli bir rahip belirdi. Gözleri parlıyordu, dudakları ıslaktı; bir eliyle hacını sıkı sıkı tutarak, beti benzi atmış yolcunun çökmüş bedenine baktı ve ağlamaklı, "Acaba –?" dedi.

"Son dua mı?" Kadim yolcu tek gözünü, gümüş bir kutunun kapağı gibi açtı. "Sen mi edeceksin? Olmaz." Gözü hemşireye kaydı. "*O etsin!*"

"Beyefendi!" diye bağırdı genç rahip.

Rahip hacını bir paraşüt ipiymişçesine tutarak, arkasını döndü ve çekip gitti.

Böylece hemşire artık daha da tuhaflaşmış olan hastasının muayenesine devam etti, ta ki adam şöyle diyene dek:

"Nasıl," dedi soluk soluğa, "*bana* bakabilirsin ki?"

"Yani–" Hemşire kendine güldü. "Bir yolunu *bulmalıyız*."

Şark Ekpresi, bir ağıt daha yakarcasına, karşısına çıkan daha fazla karanlığı ve sisi acı feryadıyla delip geçti.

"Calais'ye mi gidiyorsun?" diye sordu hemşire.

"Ve ötesine, Dover'a, Londra'ya, hatta belki Edinburgh yakınlarında bir kaleye; orada güvende olurum–"

"Bu imkânsız sayılır–" Bunu diyeceğine, adamı çekip vursa daha iyiydi. "Hayır, hayır, bekle!" diye haykırdı. "Yani... *Ben* olmadan imkânsız! Seninle Calais'ye ve oradan da Dover'a geleceğim."

"Ama beni *tanımıyorsun* bile!"

"Ama İrlanda'nın sisinde ve yağmurunda, senin gibi biriyle tanışmadan çok önce, seni rüyamda görmüştüm. Dokuz yaşındayken kırlarda Baskerville'lerin Köpeği'ni arardım."

"Evet," dedi beti benzi atmış yolcu. "Sen İngilizsin ve İngilizler *inanır*!"

"Doğru. *Kuşkucu* Amerikalıların aksine. Fransızlar? Alaycı tipler! En iyisi İngilizlerdir. Londra'daki eski evlerin neredeyse hepsinde, şafak sökmeden önce ağlayan bir kadın hayaleti bulur."

O anda tren yine uzun bir viraja girince, kompartıman kapısı ardına dek açıldı. Zehirli konuşmalar, hezeyanlı laflar, sadece dinsizlerin atacağı türden kahkahalar koridordan içeri akın etti. Beti benzi atmış yolcu güçten düştü.

Minerva Halliday ayağa fırladı, kapıyı hızla kapattı ve hayatı boyunca uykusunda karşılaşmış olmanın getirdiği aşinalıkla yol arkadaşına baktı.

"Sen," diye sordu, "tam olarak *kimsin*?"

Beti benzi atmış yolcu, kadının yüzünde uzun süre önce karşılaşmış olabileceği üzgün bir çocuğun yüzünü görerek, hayatını anlatmaya başladı:

"İki yüz yıl boyunca Viyana yakınlarda bir yerde 'yaşadım.' Hem ateistlerin hem de fanatiklerin saldırılarına maruz kalınca, kütüphanelerin tozlu raflarının arasında saklandım, orada mitlerle ve masallarla beslendim. Dörtnala giden atların, uluyan köpeklerin, sıçra-

yan kedilerin paniğiyle ve korkusuyla, sarsılan lahit kapaklarından dökülen kırıntılarla, kendime gece yarısı ziyafetleri çektim... Yıllar geçtikçe, kaleler düştükçe, lordlar hayaletli bahçelerini kadın kulüplerine veya pansiyon işletmecilerine kiraladıkça, gözle görünmeyen âlemdeki dostlarım birer birer kayboldu. Bizler, dünyanın gezgin hortlakları, tahliye edildik; inançsızlığın, şüphenin, hor görmenin yahut düpedüz alaycılığın diyarlarında, katrana ve boka bulandık. Nüfusla beraber inançsızlık da günbegün artınca, hortlak dostlarımın hepsi kaçtı. Nereye, bilmiyorum. Ben son kalanım ve bu trenle Avrupa'nın öbür ucuna, insanların kayıp ruhların isinden ve dumanından gerektiği gibi korktuğu bir yere, yağmurun dövdüğü emniyetli bir kaleye ulaşmaya çalışıyorum. Artık benim için sadece İngiltere ve İskoçya var!"

Sessizliğe gömüldü.

"Peki adın ne?" dedi kadın nihayet.

"Adım *yok*," diye fısıldadı. "Aile kabristanımdan binlerce sis geçti. Mezarlığıma binlerce yağmur yağdı. Üzerine keskiyle işlenmiş kelimeler, sisin ve suyun ve güneşin etkisiyle silindi. Adım çiçeklerin ve çimenlerin ve mermer tozlarının arasında kayboldu." Gözlerini açtı.

"Bunu *neden* yapıyorsun?" diye sordu. "Bana neden *yardım ediyorsun*?"

Hemşire nihayet gülümsedi, çünkü dudaklarından dökülen hakikatti:

"Hayatımda hiç *macera* yaşamadım."

"Macera mı!?"

"Hayatım doldurulmuş bir baykuş gibi geçti. Rahibe değildim ama hiç evlenmedim. Hasta bir anneye ve yarı kör bir babaya baktım; kendimi hastanelere, mezarlık gibi yataklara, geceleri yükselen feryatlara, yanımdan geçen erkeklere pek de parfüm gibi gelmeyen ilaçlara mahkûm ettim. Yani, ben de hayalet sayılırım, değil mi? Ve şimdi, bu gece, altmış altı yılın ardından, nihayet seni bir *hastada* buldum! Fevkalade farklı, tazeleyici, tamamen *yeni*. Aman Tanrım, ne büyük imtihan. Trendeki insanların, Paris'teki kalabalıkların ara-

sından geçmene yardım edeceğim; sonra trenden inip gemiye bineceğiz ve denize açılacağız! Hakikaten de tam bir–"

"Macera!" diye haykırdı beti benzi atmış yolcu. Gülmekten karnına ağrılar giriyordu. "Macera demek? Evet, biz tam olarak *buyuz*!"

"Gelgelelim," dedi, "Paris'tekiler rahipleri yaktıkları gibi, maceracı kuşları da kızartıp *yiyorlar*, öyle değil mi?"

Adam gözlerini kapadı ve fısıldayarak, "Paris'te mi? Ah, evet," dedi.

Tren inledi. Gece bitti.

Ve Paris'e vardılar.

Daha vardıkları anda, en fazla altı yaşında bir erkek çocuğu kompartımanın yanından koşarak geçerken donakaldı. Beti benzi atmış yolcuya baktı ve beti benzi atmış yolcu da ona Antarktik buzullarının anısıyla dolu bir bakış fırlattı. Çocuk çığlığı basıp kaçtı. Yaşlı hemşire kapıyı ardına dek açtı ve dışarıyı kolaçan etti.

Çocuk koridorun sonunda, babasına anlaşılmaz bir şeyler söylüyordu. Babası koridoru aşarken bağırıyordu:

"Burada *ne* oluyor? Çocuğumu kim–"

Adam durdu. Kapının önünde durdu ve yavaşlayan Şark Ekspresi'nin kasvetli yolcusuna bakakaldı. Sözüne güçlükle devam etti. "– korkuttu?"

Beti benzi atmış yolcu ona sessizce, duman grisi gözlerle baktı.

"Ben–" Fransız adam gördüklerine inanamayarak geri çekildi. "Affedersiniz!" dedi nefes nefese. "Kusura bakmayın!"

Geri dönüp çocuğunu itekledi. "Baş belası. Yürü!" Kapıları kapandı.

"Paris!" diyen bir ses trende yankılandı.

"Sessiz ol ve acele et!" diye salık verdi Minerva Halliday, kadim dostunu hırçın insanlarla ve kayıp bavullarla dolu perondan alelacele geçirirken.

"*Eriyorum*!" diye sızlandı beti benzi atmış yolcu.

"*Benim* seni götüreceğim yerde erimeyeceksin!" Kolundaki piknik sepetini gösterdi ve adamı son kalan taksiye mucizevi bir şekilde ulaştırdı. Fırtınalı göğün altında, Père Lachaise Mezarlığı'na var-

dılar. Büyük kapılar kapanıyordu. Hemşire bir avuç dolusu frangı adamlara salladı. Kapı yarı yolda durdu.

İçeride, binlerce anıtın arasında, hüzünlü ama huzurlu bir şekilde ilerlediler. O kadar çok soğuk mermer, o kadar çok saklı ruh vardı ki yaşlı hemşire aniden başının dönmeye, bileğinin acımaya, yüzünün sol yanının üşümeye başladığını hissetti. Başını karşı koyarcasına salladı. Mezar taşlarının arasında sendeleyerek yürüdüler.

"Nerede piknik yapacağız?" dedi adam.

"Herhangi bir yerde," dedi hemşire. "Ama dikkat et! Zira burası bir *Fransız* mezarlığıdır! İnançsızlıkla doludur. İnsanları inançları yüzünden yakıp, ertesi sene ***kendi*** inançları yüzünden yakılan egoist orduları! Seç! Beğen! Al!" Yürüdüler. Beti benzi atmış adam başıyla mezar taşlarına işaret ediyordu. "Şu ilk mezar taşı. Altında *hiçbir şey* yok. Nihai ölüm; zamanın küçük bir *fısıltısı* bile yok. İkinci mezar taşı: gizlice inanan, çünkü kocasını çok seven ve öbür dünyada görmeyi uman bir kadın... Burada bir ruhun mırıltılarını, bir kalbin dönüşünü görebiliyorum. *Daha iyi*. Şu üçüncü mezar taşı: Bir Fransız dergisinde korku hikâyeleri yazıyormuş. Gecelere, sisli havalara, kalelere *bayılırmış*. İşte *bu* mezar taşı, iyi bir şarap gibi, doğru ısıda servis edilmiş. Şampanyayı açın da tren saatini burada oturarak bekleyelim, canım hanımefendi."

Adama kadehini uzattı. "*İçebilir* misin ki?"

"Deneyebilirim." Kadehi aldı. "Hiç olmazsa deneyebilirim."

Paris'ten ayrılırken, beti benzi atmış yolcu neredeyse "ölüyordu". Sartre'ın "Bulantı" eseri üzerine bir seminerden yeni çıkmış, Simone de Beauvoir hakkında atıp tutan bir grup entelektüel, geçtikleri yerdeki havayı ısıtarak ve emerek, koridorları aştı.

Solgun yolcu daha da fazla soldu.

Paris'ten sonraki durakta bir istila daha gerçekleşti! Bir grup Alman, atalarının ruhuyla ilgili inançsızlıklarını ve siyasete güvensizliklerini yüksek sesle dile getirerek trene bindi; hatta bazıları *"Tanrı Ne Zaman Evdeydi Ki?"* gibi isimleri olan kitaplar taşıyordu.

Şark Ekspresi'nin hayaleti öyle çöktü ki bir röntgen filmine benzedi.

"Vah vah," diye ağlaştı Bayan Minerva Halliday ve kendi kompartımanına koşup, çok geçmeden elinde bir sürü kitapla geri döndü.

"*Hamlet!*" diye haykırdı, "Babasını biliyorsun, değil mi? *Bir Noel Şarkısı*. Bunda tam *dört* hayalet var! *Uğultulu Tepeler*. Kathy *dönüyor*, değil mi? Karlara musallat oluyor? *Yürek Burgusu* ve... *Rebecca*! Ve – en sevdiğim! *Maymun Pençesi*! Hangisini istersin?"

Ama Şark Ekpresi'nin hayaleti, Marley*'nin aksine, tek bir kelime etmedi. Gözleri kilitlenmiş, ağzı buzla dolmuş gibiydi.

"Bekle!" diye haykırdı hemşire.

Ve ilk kitabı açtı...

Hamlet kale surlarında, babasının hayaletinin inlediğini duyuyordu; hemşire okudu:

"'Dinle beni... Vaktim doluyor neredeyse, dönmek üzereyim yine, işkence ateşlerinin, kükürtlü alevlerin içine...'"

Okumaya devam etti:

"'Ben babanın ruhuyum senin ve bir süre için, mahkûmum geceleri karanlıkta gezmeye...'"

Ve devam etti:

"'... Sevgili babanı gerçekten sevdinse eğer... Alçakça, canavarca öldürülmesinin öcünü al...'"

Ve yine devam etti:

"'Öldürülmesi alçakça...'"

Tren geceyi yararak ilerlemeyi sürdürürken, Hamlet'in babasının hayaletinin son sözlerini okudu:

"'Ama hemen gitmeliyim ben...'"

"'Sen de unutma sakın beni!'"

Son cümleyi tekrar etti:

"'...unutma sakın beni!'"**

Şark Ekpresi'nin hayaleti titredi. Hemşire eline başka bir kitap aldı:

"'Marley ölmüştü; bunu baştan söyleyeyim.'"

---

* *Bir Noel Şarkısı*'nda *Ebenezer Scrooge*'u ilk ziyaret eden hayalet *-çn*

** William Shakespeare, *Hamlet*, Çeviren: Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2008 *–çn*

Şark Ekspresi, görülmeyen bir akıntının üzerindeki alacakaranlık rengi bir köprüden geçti.

Hemşirenin elleri kanat çırpan kuşlar gibiydi.

"'Ben Geçmiş Noel Hayaleti'yim.'"*

Sonra:

"'Hortlak Rickshaw sislerin arasından süzülerek geldi ve başka bir siste dörtnala kayboldu –'"

Şark Ekspresi hayaletinin ağzından belli belirsiz nal sesleri mi geliyordu yoksa?

"'Döşemelerin altında atıyor, atıyor, atıyor; ihtiyarın gammaz yüreğil" dedi usulca.

İşte! Bir kurbağanın sıçrayışı gibi, Şark Ekspresi hayaletinin nabzı bir saatin ardından ilk kez attı.

Koridorun aşağısındaki Almanlar bir inançsızlık bombası patlattı.

Ama *hemşire* ilacını biliyordu:

"'Tazı kırlarda uluyordu–'"

O ulumanın, o umutsuz feryadın yankıları yol arkadaşının da ruhunda yankılanıyor, gırtlağından yükseliyordu.

Gece ilerledikçe, ay yükseldikçe, beyazlı bir kadın araziyi arşınladıkça ve yaşlı hemşire okudukça, beti benzi atmış yolcunun çehresinde kâh bir yarasa kâh bir kurt kâh bir kertenkele geziyordu.

Nihayet tren uykunun sessizliğine gömüldü ve Bayan Minerva Halliday'in elindeki son kitap, bir ceset gibi, küt diye yere düştü.

"*Requiescat in pace?*"** diye fısıldadı Şark Ekspresi yolcusu, gözleri kapalı.

"Evet," dedi hemşire, mütebessim, başıyla onaylayarak. "*Requiescat in pace.*" Ve uykuya daldılar.

Nihayet deniz göründü.

Sis serpintiye, serpinti yağmura, yağmur uçsuz bucaksız göğün gözyaşlarına dönüştü.

Bunu duyan beti benzi atmış yolcu, âdeta zamkla yapıştırılmış

* Charles Dickens, *Bir Noel Şarkısı*, Çeviren: Başak Bekişli, İthaki Yayınları, 2019 –*çn*

** "Huzur içinde yatsın." –*çn*

ağzını açtı, hayaletli gökyüzüne ve hortlak dalgaların dövdüğü sahillere şükretti; bu sırada tren, izdiham takasının yaşanacağı, yani dolu bir trenin dolu bir gemiye dönüşeceği liman-istasyona girdi.

Artık ancak kendi kendine musallat olabilecek trendeki son yolcu, yani Şark Ekspresi'nin hayaleti, geride duruyordu.

"Bekle," dedi ağlamaklı, usulca, acınacak hâlde. "O gemi! İçinde saklanacak hiçbir yer yok! Hele *gümrük*!"

Ama gümrük memuru, siyah bir şapkanın ve kulaklıkların ardına gizlenmiş, kar gibi beyaz yüzüne şöyle bir baktı ve elindeki bayrağı hemen kaldırıp, kasvetli ruhun gemiye binmesine izin verdi.

Etrafı aptalca seslerle, nadan dirseklerle, itişen insan yığınlarıyla dolarken, gemi zangırdayarak demir aldı; hemşire kırılgan buzulların yeniden erimeye başladığını görebiliyordu.

"Çabuk ol!" dedi hemşire, bir çocuk çetesi yanlarından feryat figan geçerken.

Çocukların ardından hasır bir sepete dönmüş adamı âdeta taşıyordu.

"Olmaz," diye sızlandı yaşlı yolcu. "Gürültü!"

"Elimde özel bir şey var!" Hemşire, adamı bir kapıdan içeri itti. "Bir ilaç! Burada!"

Yaşlı adam bakakaldı.

"Ama," diye mırıldandı, "burası bir oyun odası."

Hemşire, adamı çığlıkların ortasına götürdü.

"Çocuklar! Hikâye zamanı!"

Tam tekrar koşturmaya başlayacaklardı ki ekledi: "*Hayalet* hikâyesi zamanı!"

Buz gibi boynuna sardığı atkıyı kuş tüyü parmaklarıyla sıkı sıkı tutmakta olan solgun yolcuya, alelade bir şekilde işaret etti.

"Herkes *yere*!" dedi hemşire.

Çocuklar ciyaklayarak, ateşin çevresinde toplanan Yerliler gibi, Şark Ekspresi hayaletinin etrafına oturdu. Adamı baştan aşağı süzen bakışları, kar fırtınalarıyla sıfır derecenin altına düşen, bir karış açık ağzında durdu.

"Hayaletlere *inanıyorsunuz, öyle değil mi*?" dedi hemşire.

"*Evet*!" diye bağırdı çocuklar. "Evet!"

Şark Ekspresi'nin hayaleti baston yutmuş gibi dikeldi, kaskatı oldu. Gözlerinde küçük kırılgan kıvılcımlar çaktı. Yanaklarında kış gülleri filizlendi. Çocuklar ona doğru meylettikçe, boyu daha da uzuyor, rengi daha da dönüyordu. Buz gibi parmağını onlara uzattı.

"Ben," diye fısıldadı, "ben," ve duraksadı. "Size korkunç bir hikâye anlatacağım. *Gerçek* bir hayalet hakkında!"

"*Yaşasın*!" diye haykırdı çocuklar.

Anlatmaya başladı; ısınan dili sisleri çağırır, yağmurlara davetiye çıkarırken, çocuklar korkuyla birbirlerine sokuluyor ve sarılıyordu; o da bu korkunun közünde, yemeğini memnuniyetle pişiriyordu. O anlatırken, Hemşire Halliday kapıya yaklaştı, yolcunun musallat olduğu suların ötesinde, Dover'ın kireç taşlı, emniyetli, hayaletli falezlerini gördü; biraz ötelerinde, fısıldayan kuleler ve mırıldanan kaleler, yani hortlakların her zaman oldukları gibi olmaya devam edebildiği yerler, suskun tavan aralarıyla bekliyordu. Gözü dalan yaşlı hemşire, farkında olmadan çantasındaki termometresine uzandı. Kendi nabzını ölçtü. Bir anlığına gözleri kardı.

Sonra bir çocuk şöyle dedi: "Sen *kimsin*?"

Beti benzi atmış yolcu, örümcek ağından kefenine sarınarak, hayal gücünü zorladı ve bir yanıt verdi.

Uzun uzun anlatılan gece yarısı öykülerine son veren, karaya yanaşan geminin düdüğü oldu. Aileler kayıp çocuklarını, gemi limana yanaşana dek onlara hikâyeler fısıldayan, deli zırvalarıyla içlerini ürperten, donuk gözlü Şark Ekspresi beyefendisinden uzaklaştırmak için odaya akın etti. Son çocuğun da serzenişler içinde dışarı sürüklenmesiyle, yaşlı adam ve hemşiresi çocukların oyun odasında yalnız kaldı; gemi, sanki şafağa dek süren öyküleri dinlemiş ve pek hoş vakit geçirmiş gibi, hezeyanla sayıklarcasına, keyifle zangırdayarak durdu.

Sürme iskelenin başındaki Şark Ekspresi yolcusu, sesinde bir tutam canlılıkla, "Hayır. İnmek için yardıma ihtiyacım yok. Bak!" dedi.

Sürme iskeleden uzun adımlarla indi. Nasıl ki çocuklar rengine, boyuna ve ses tellerine ilaç olduysa, İngiltere'ye yaklaşmak da

adımlarını hızlandırmış, güçlendirmişti. Rıhtıma ayak bastığında, ince dudakları küçük bir mutluluk sesine yol verdi; arkasından gelen hemşire somurtmayı bıraktı ve adamın trene koşmasına göz yumdu.

Adam önünde koştururken, kendisi güçlükle ayakta duruyor da olsa, içi neşeyle, hatta neşeden daha büyük bir şeyle kaplanıyordu. Adam koştukça kadının kalbi de onunla koşuyordu; ta ki kalbine korkunç bir acı saplanana, gözüne perde inene ve yere yığılına dek.

Beti benzi atmış yolcu, o telaşın içinde, yaşlı hemşirenin yanında veya arkasında olmadığını fark etmedi ve hevesle koşmaya devam etti.

Treni görünce, "İştel" dedi soluk soluğa, vagonun kapısına yapışarak. Ancak o zaman bir eksikliğin farkına vardı ve arkasını döndü.

Minerva Halliday orada değildi.

Neyse ki çok geçmeden, eskisinden daha solgun görünerek, ama göz alıcı bir tebessümle yanına geldi. Bocaladı, hatta az kalsın düşecekti. Bu sefer adam ileri atıldı ve onu yakaladı.

"Canım hanımefendi," dedi, "çok naziktiniz."

"Ama," dedi kadın sessizce adama bakarak, kendisini hakikaten görmesini bekleyerek, "gitmiyorum ki."

"Siz...?"

"Seninle geliyorum," dedi kadın.

"Ama planlarınız?"

"Değişti. Artık gidecek *başka* yerim yok."

Başını hafifçe çevirdi ve arkaya baktı.

Rıhtımda hızla toplanmakta olan bir kalabalık, yerde yatan birine bakıyordu. Mırıltılar çığlıklara döndü. "Doktor" kelimesi defalarca telaffuz edildi.

Beti benzi atmış yolcu, Minerva Halliday'e baktı. Sonra kalabalığa, sonra da paniklerinin kaynağına, rıhtımda yatmakta olan şeye baktı; kırık bir termometre, ayaklarının dibinde duruyordu. Hâlâ gözlerini o termometreden alamayan Minerva Halliday'e baktı.

"Ah, canım, nazik hanımefendi," dedi nihayet. "Gel."

Adamın yüzüne baktı. "Macera mı?" dedi.

Adam başıyla onayladı. "Macera!"

Kadının trene binmesine yardım etti. Çok geçmeden tren, Londra'ya ve Edinburgh'a, kırlara ve kalelere, karanlık gecelere ve uzun senelere doğru; sarsılarak, gümbürdeyerek, düdüğünü öttürerek yola çıktı.

"Acaba o kadın kimdi?" dedi beti benzi atmış yolcu, rıhtımdaki kalabalığa bakarak.

"Yüce Tanrım," dedi yaşlı hemşire. "Asla anlayamadım ki."

Ve tren gözden kayboldu.

Rayların titremeyi bırakması tam yirmi saniye sürdü.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Her Derde Deva Kambur

"Bana kim olduğumu söylemeyin. Bilmek istemiyorum."

Bu sözler, devasa Ev'in arka tarafındaki büyük ahırın sessizliğinde yankılandı.

Bunları söyleyen Her Derde Deva Kambur'du. Gelen ilk üç kişiden biriydi ve şimdi onları asla gitmemekle tehdit ediyordu ki bu da Eve Dönüş'ten birkaç gün sonra, alacakaranlıkta, başında toplanmış kişilerin belini büküyor, ruhunu daraltıyordu.

H.D.D. Kambur olarak da bilinen kişinin sırtında bir kambur vardı ve ağzının yarısı da benzer şekilde bükülmüştü. Nereden baktığınıza bağlı olarak, göz kapaklarından biri yarı kapalı veya yarı açıktı; kapağın ardındaki göz saf bir ateş kristali gibi parlıyor, ekseriyetle şaşı bakıyordu.

"Veya başka bir deyişle..." H.D.D. Kambur duraksadı ve devam etti:

"Bana şu an ne *yaptığımı* söyleyemeyin. Bilmek istemiyorum."

Yüksek tavanlı ahırda toplanmış Aile üyeleri şaşırarak fısıldaşmaya başladı.

Ahalinin üçte biri göklere uçmuş veya dağılmış, yahut kuzeye ve güneye ve doğuya ve batıya akan nehirlerin kıyısından dörtnala koşturarak uzaklaşmış; arkalarında en az altmış kuzen, amca, dede ve başka tuhaf ziyaretçiler bırakmıştı. Çünkü–

"Tüm bunları neden söylüyorum?" diye devam etti H.D.D. Kambur.

Evet, neden? Beş düzine civarı tuhaf baş merakla öne eğildi.

"Avrupa'daki savaşlar göğü talan etti, bulutları lime lime doğ-

radı, rüzgârları zehirledi. Batıdan doğuya akan okyanus akıntıları bile sülfür kokuyor. Son savaşların ardından, Çin'deki ağaçlarda kuş kalmadığını söylüyorlar. Bu yüzden şark bilgeleri boş ağaçlarda mahsur kaldı. Şimdi aynı tehdit Avrupa'nın kapısında. Gölge kuzenlerimiz kısa süre önce Manş Denizi'ne ve oradan da belki hayatta kalabilecekleri İngiltere'ye ulaştılar. Ama bu işin sonunu tahmin etmek güç değil. İngiltere'nin son kaleleri düştüğünde ve insanlar batıl sandıkları inançlarını terk ettiğinde, kuzenlerimiz önce sıhhatlerini kaybedecek, sonra da tuzla buz olacak."

Herkesin nefesi kesildi. Aile ince bir ağıtla dalgalandı.

"Çoğunuz," diye sürdürdü kadim adam, "kalabilirsiniz. Burası size açık; saklanacak kutularla, kubbelerle yahut açık hava meskenleriyle ve şeftali ağaçlarıyla dolu, bu yüzden yerleşin. Elbette bu nahoş bir vaziyet. Binaenaleyh, diyeceğimi dedim."

"Bana şu an ne yaptığımı söylemeyin," diye alıntıladı Timothy.

"Bilmek istemiyorum," diye fısıldadı Aile'nin beş düzine üyesi.

"Fakat şimdi," dedi H.D.D. Kambur, "bilmemiz *gerekiyor. Bilmeniz* gerekiyor. Asırlar boyunca özümüze delalet eden, bizi külliyen kapsayan bir isme yahut sıfata nail olamadık. O hâlde başlayalım."

Ama herhangi biri başlama fırsatı bulamadan, evin dış kapısından öyle bir sessizlik geldi ki böyle bir sessizlik ancak sağır edici bir darbenin hedefine hiç ulaşmaması neticesinde meydana gelebilirdi. Sanki yanakları rüzgârla dolu koca bir ağız kapıya üflemiş, orada olan ama olmayan, yarı görünür şeyleri ilan etmişti.

Beti benzi atmış yolcu, yanında tüm cevaplarla gelmişti.

Beti benzi atmış yolcunun nasıl hayatta kaldığını, Illinois'un kuzey kısmındaki Ekim Diyarı'na nasıl ulaştığını kimse tahayyül dahi edemiyordu. İskoçya'nın ve İngiltere'nin boş boş sokaklarından, terk edilmiş kiliselerinden, kayıp mezarlıklarından süzüldüğü, sonrasında hayalet bir gemi bularak Connecticut'ın Mystic kasabasındaki limana vardığı, bir şekilde ormanlardan ve taşradan geçerek, nihayet Illinois'un kuzeyine vardığı yalnızca tahmin ediliyordu.

Gökyüzündeki tek yağmur bulutunun süzüle süzüle nihayet

büyük Ev'in ön bahçesine vardığı, hafif yağmurlu bir geceydi. Dış kapının kilitleri parıldadı ve gacırdadı; kapı ardına dek açıldığında, Aile'ye katılacak yeni göçmenlerin ilki, uzun bir yolculuğun ardından oradaydı: Minerva Halliday'in eşlik ettiği beti benzi atmış yolcu, böylesine ölü biri için bile fevkalade ölü görünüyordu.

Timothy'nin babası, yarım yamalak algılanabilen bu soğuk hava akımına doğru baktı ve soruları daha sorulmadan yanıtlayabilecek bir akıl sezdi. Böylece nihayet şunu sordu:

"Sen bizden biri misin?"

"Sizden *biri* miyim yoksa sizinle *beraber* miyim?" diye yanıtladı beti benzi atmış yolcu. "Sen nesin, ya da biz neyiz ki? Bir ismi var mı? Bir şekli var mı? Hangi ortama ait? Güz yağmurlarından mıyız? Sulak arazilerden buharlaşarak yükseliyor muyuz? Alacakaranlık sislerine benziyor muyuz? Sinsice sürünüyor muyuz yoksa uzun adımlarla koşuyor muyuz? Yıkık bir duvardaki gölgeler miyiz? Mezar taşlarının üzerindeki, kırık kanatlı melekler hapşırdığında çıkan tozlar mıyız? Ekim ektoplazmalarının içinde süzülüyor veya uçuyor veya akıyor muyuz? Kafalarımızı ve tabut kapaklarımızı çivileyeceğini duyarak uyandığımız adım seslerinin ta kendisi miyiz? Pençelerin veya ellerin veya dişlerin arasındaki yarasaların kalp atışları mıyız? Şu çocuğun boynuna asılı mahluk gibi, kuzenlerimiz de yaşamlarını örüyor ve söküyor mu?" Örümceğe işaret ediyordu.

Arach kasvetli bir sessizlikle ağını sökmeye başladı.

"*Şununla* beraber gizleniyor muyuz?" Başka bir yere işaret etti.

Fare, Timothy'nin yeleğinde kayboldu.

"Çıt çıkarmadan mı yürüyoruz? Şunun gibi mi?"

Anuba, Timothy'nin ayağına sürtündü.

"Aynada görünmeyen ama yine de orada olan akisler miyiz? Cenaze evindeki böcekler gibi duvarların içinde mi yaşıyoruz? Bacalarımızda tüten dumanlar aslında korkunç nefeslerimiz mi? Ayın etrafını bulutlar kapladığında, o bulutlar biz miyiz? Gargoylların oluklarından geçip ağzından dışarı süzülen su damlalarındaki sessiz sesler miyiz? Gündüz uyuyor, gecenin saltanatında sürüler hâlinde uçuyor muyuz? Güz ağaçları yapraklarını külçe külçe dökerken, on-

ları sarıya boyayan Midas biz miyiz? O yaprak çıtırtılarının heceleri miyiz? Biz neyiz, neyiz, *neyiz*? Sen ve ben ve yaşayan ölü feryatlarıyla etrafımızı saranlar kimiz? Cenaze çanlarının kimin için çaldığını beyhude sorma. Senin ve benim ve Marley gibi ölümün zincirlerine vurulmuş hâlde, adı bilinmeksizin dolaşan, beti benzi atmış hortlaklarız. Konuştuğum hakikat midir?"

"Elbettel" diye haykırdı Baba. "İçeri gel!"

"Elbettel" diye haykırdı H.D.D. Kambur.

"İçeri gel," diye haykırdı Timothy.

"İçeri gel," anlamında uzuvlarını salladı Anuba ve Fare ve sekiz bacaklı Arach.

"İçeri gel," diye fısıldadı Timothy.

Beti benzi atmış yolcu, kuzenlerinin kollarına doğru yalpaladı ve bin gece boyunca şefkatte konaklamayı diledi; "hayhay" korosunun sesleri, tersine yağan yağmur gibi göklere yükseldi. Kapı kapandığında, beti benzi atmış yolcu ve harikulade hemşiresi artık yuvalarındaydı.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ekim Halkı

Beti benzi atmış yolcunun buz gibi nefesi sayesinde nefis bir soğuğun tadını çıkarmaya koyulan Güz Evi sakinleri, kafataslarının tavan aralarındaki kadim mecazları yerle bir ettiler ve Ekim Halkı'nın daha da büyük bir toplantıda buluşması gerektiğine karar verdiler.

Artık Eve Dönüş bitmişti ve bazı kötü haberler alıyorlardı. Bir an yapraksız ağaçlar güz rüzgârlarında salınırken, bir an sonra kanatlarını çırpan ve sivri dişlerini gösteren sıkıntılar dallara doluşuyordu.

Belki bu ölçüsüz bir benzetmeydi fakat Güz Konseyi gayet ciddiydi. Beti benzi atmış kuzenlerinin de önerdiği üzere, Aile kim ve ne olduğuna artık karar vermeliydi. Karanlık yabancıları dizinlemeli ve dosyalamalıydılar.

Aynadaki görünmez akislerin en yaşlısı kimdi?

"Ben," dedi tavan arasından gelen fısıltı. "Ben," diye öttü Bin Kere Büyük Büyükanne'nin ıslığı, dişsiz diş etlerinin arasından. "Başkası yok."

"Tamamdır," diye hemfikir oldu Uzun Thomas.

"Bence de," dedi uzun konsey masasının karanlık ucundaki fare-cüce, Mısır'da güneş lekeleriyle kaplanmış ellerini maun masaya bastırarak.

Masa gümbürdedi. Kapaklı masanın içindeki bir şey gülerek kapağa vuruyordu. Kimse merak edip bakmadı.

"Kaçımız masalara vuruyoruz? Kaçımız yürüyoruz, ayaklarımızı sürüyoruz, eşkin gidiyoruz? Kaçımız güneşin, kaçımız ayın aydınlattığı yollarda ilerliyoruz?"

"Yavaş olun," dedi Timothy; vazifesi söylenenleri yazmaktı, bir faydası olsa da olmasa da.

"Aile'nin kaç üyesi ölümle ilişkili?"

"Biz," dedi başka tavan arası sesleri, çatlak kalasların arasından giren ve çatıyı inleten bir rüzgârla gelerek. "Biz Ekim Halkı, güz ahalisiyiz. Bir badem kabuğundaki, gece biten ottaki hakikat budur."

"Fazla müphem konuşuyorlar," dedi Kısa Thomas; isminin aksine uzundu.

"Yolcuların bir tablosunu yapalım; yürüyenlerin, koşanların, sürünenlerin, hem zamanı hem mekânı, hem havayı hem yeri arşınlayanların. Sanırım Yirmi Birler'de kalmıştık; on binlerce kilometre uzaklıktaki ağaçlara uçabilen, oradaki hasatlara yerleşebilen esrarengiz bir kolumuz."

"Bunca yaygaraya gerek var mı?" dedi Büyükanne'den sonra en yaşlıları olan beyefendi masanın öbür tarafından; firavunun mezarı için soğan yetiştirir, ekmek yapardı. "Hangimizin ne yaptığını hepimiz biliyoruz. Benim işim Nil Vadisi krallarının kenetlenmiş kollarını süsleyen çavdar somunlarını pişirmek, taze soğanları demetlemektir. Bir düzine firavunun altın koltuklarında oturduğu, mayalı ve yeşil nefesleriyle ebedi yaşam saçtığı yerde; Ölüm'ün yemek salonunda ziyafet sofralarını donatırım. Benimle veya başka biriyle ilgili daha ne bilmen gerekiyor ki?"

"Seninle ilgili yeterli veriye sahibiz." Uzun Olan başıyla onayladı. "Fakat herkesin karanlık özgeçmişine ihtiyacımız var. Elimizde bu bilgiler olursa, bu anlamsız savaş doruk noktasına ulaştığında birlikte direnebiliriz!"

"Savaş mı?" Timothy başını kaldırdı. "Ne savaşı?" Sonra utançtan kızararak, eliyle kendi ağzını kapadı. "Pardon."

"Ziyanı yok, çocuğum." Tüm karanlığın babası konuşuyordu. "Kulak verin, size yükselen inançsızlık dalgasının tarihçesini anlatacağım. Yahudi-Hıristiyan dünyası harap hâlde. Musa'nın yanan çalısı alev almıyor. Kuşkucu Thomas tarafından tanınmamaktan korkan İsa mezarından çıkmıyor. Allah'ın gölgesi öğle vaktinde eriyor. Hıristiyanlar ve Müslümanlar sayısız savaşlarla dolu bir dünyada,

daha da büyük bir nihai savaşa doğru gidiyor. Musa dağdan inmedi çünkü dağa hiç çıkmadı. İsa ölmedi çünkü hiç doğmadı. Unutmayın, bunların hepsi bizim için çok mühim, çünkü bir yazı turada havaya atılan bozuk paranın öbür tarafıyız. Şeytani olan mı yoksa kutsal olan mı kazanacak? Bakın, bunun cevabı ne hiçbiri ne de herhangi biri. İsa'nın yalnız ve Nasıra'nın yıkık olması bir yana, halk genel anlamda hiçbir şeye inanmıyor. Ne yücelere ne de fecilere yer var. Biz de tehlikedeyiz, zira hiç çarmıha gerilmemiş bir marangozla beraber mezarda kapalı kaldık; doğunun kara kutusu harcı eriyerek düşerken, yanan çalıyla beraber rüzgâra karıştık. Dünya savaş hâlinde. Düşman gördükleri biz değiliz, hayır, öyle olsa ete kemiğe bürünürdük. En azından maskeyi görmen gerekir ki darben ardındaki yüze ulaşsın. Etimiz kemiğimiz olmadığına inanarak ve birbirlerini buna inandırarak yaşıyorlar. Bu hayalî bir savaş. Bu inançsızların inandıklarına inanırsak, kemiklerimiz rüzgârda kar taneleri gibi savrulacak."

Of, diye fısıldaştı konseydeki sayısız gölge. *Hiii*, diye yükseldi mırıltılar. *Eyvah*.

"Evet," dedi kadim kefenine sarınmış Baba. "Bir zamanlar savaş Hıristiyanlar ve Müslümanlar ile bizim aramızdaydı. Vaazlara inandıkları ve bizi lanetledikleri sürece, efsanevi bir bedenden fazlasına sahiptik. Uğruna mücadele edeceğimiz, hayatta kalacağımız bir şeyler vardı. Ama şimdi dünya saldırmayan, bunun yerine arkasını dönen veya içimizden geçip giden, gerçek olabileceğimize ihtimal dahi vermeyen savaşçılarla dolu ve bizim hiçbir silahımız yok. Bir ihmal dalgası daha kıyıya vurursa, hiçbir yerden gelen bir hiçlik yağmuru daha yağarsa, yaklaşmakta olan kıyamet savsak bir esintiyle mumlarımızı söndürecek. Tek bir hapşırık dünyaya bir kum fırtınası gibi yayılacak ve Ailemiz artık var olmayacak. Fırtınayı dikkatle dinleyenler tek bir cümle duyacak: Sen *yoksun*, sen hiç *yoktun*, sen hiç *olmadın*."

"Of. Eyvah. Hiii. Vah vah," diye yükseldi fısıldaşmalar.

"Yavaş olun," dedi Timothy, çalakalem.

"Taarruz planımız var mı?"

"Efendim?"

"Pekâlâ," dedi görünür ve aydınlık Timothy'nin görünmez ve karanlık üvey annesi. "Kıyametin vahşi taslağını kabaca çizdin. Az daha konuşsan telef olacaktık. Şimdi bizi yeniden ayağa kaldır ki yarı Ekim Halkı yarı Lazarus kuzenleri olduğumuzu hatırlayalım. Kiminle savaştığımızı biliyoruz. Peki nasıl kazanacağız? Karşı saldırıyı duyalım lütfen."

"Daha iyi oldu," dedi Timothy, dilini ısırarak ve annesinin daha yavaş konuşmasını yavaşça kâğıda dökerek.

"Sıkıntı şu ki," diye araya girdi beti benzi atmış yolcu, "insanların bize sadece *bir noktaya kadar* inanmasını sağlamalıyız! Eğer bize haddinden fazla inanırlarsa; çekiçlerini dövmeye, kazıklarını bilemeye, çarmıhlarını kurmaya ve aynalarını asmaya başlarlar. İki ucu boklu değnek. Savaştığımızı belli etmeden nasıl savaşacağız? Fazla net olmadan nasıl aşikâr olacağız? Gereğince gömüldüğümüzü fakat ölü olmadığımızı mı söyleyeceğiz?"

Karanlık babaları somurttu.

"Dağılalım," dedi biri.

Masadakiler hep birlikte dönerek, bu önerinin döküldüğü ağza baktı. Timothy'nin ağzına. Bunun üzerine Timothy istemsizce konuşmuş olduğunu fark etti.

"Bir daha söyle," diye buyurdu babası.

"Dağılalım," dedi Timothy, gözleri kapalı.

"Devam et, evladım."

"Pekâlâ," dedi Timothy, "şu hâlimize bakın, hepimiz aynı odadayız. Şu hâlimize bakın, hepimiz aynı Ev'deyiz. Şu hâlimize bakın, hepimiz aynı kasabadayız!"

Timothy ağzını kapattı.

"Pekâlâ," dedi kefenli babası.

Timothy bir fare gibi ciyakladı ve bunun üzerine Fare yakasından çıktı. Dizinde oturan Arach ürperdi. Anuba kendince kükredi.

"Pekâlâ," dedi Timothy, "gökten düşen yaprakların, ormandan gelen hayvanların, buraya uçan yarasaların, yağmur olup üzerimize yağanların ancak bir kısmını Ev'e sığdırabiliriz. Sadece birkaç boş kulemiz kaldı, hatta bir tanesinde artık beti benzi atmış yolcu ve

hemşiresi yaşıyor. O kule de alındı. Hem şarap şişelerini dizebileceğimiz belli sayıda rafımız, uçuşan ektoplazmaları asabilecek belli sayıda dolabımız, yeni fareler için belli sayıda duvarımız, örümcek ağları örülecek belli sayıda köşemiz kaldı. Dolayısıyla ruhları dağıtmamız, insanları Ev'den çıkarmamız ve ülkenin dört bir yanındaki güvenli yerlere yollamamız gerekiyor."

"Peki bunu nasıl yapacağız?"

"Pekâlâ," dedi Timothy, herkesin bakışlarını üstünde hissederek; neticede yalnızca bir çocuktu ve tüm bu kadim kişilere nasıl yaşamaları, daha doğrusu nasıl yaşamamaları gerektiğini anlatıyordu.

"Pekâlâ," diye sürdürdü Timothy, "bu dağıtımı yapabilecek birine sahibiz. Ülke boyunca ruhları bulup, onlar için boş bedenler ve boş yaşamlar arayıp, ağzına kadar dolu olmayan kutular ve yarı boş kadehler aracılığıyla, bu bedenleri alabilir ve içindeki ruhları boşaltabilir ve buradan gitmek isteyenlere yer açabilir."

"Peki kimmiş bu kişi?" diye sordu birisi, cevabı bildiği hâlde.

"Ruhları dağıtmamıza yardım edebilecek kişi şu anda tavan arasında. Uyuyor ve rüya görüyor, rüya görüyor ve uyuyor, uzaklara gidiyor; bence arayışımıza yardım etmesini istersek, bunu yapar. Bu arada biz de onun hakkında düşünelim ve yaşama şeklini, seyahat etme şeklini kavramaya çalışalım."

"Tekrar soruyorum, kimmiş bu?" dedi bir ses.

"Adını mı soruyorsun?" dedi Timothy. "Adı Cecy."

"Evet," dedi hoş ve zarif bir ses, konseye müdahil olarak.

Tavan arasından gelen ses konuştu.

"Ben," dedi Cecy, "müstakbel bir çiçeğin tohumunu rüzgârlara eken biri gibi olacağım. Her seferinde yanıma bir ruh alıp, ülkenin öbür yanına götüreceğim ve ona münasip bir yer bulacağım. Buradan kilometrelerce ötede, kasabanın ardında, yıllar önce bir kum fırtınasında terk edilmiş bir çiftlik var. Tuhaf akrabalarımızdan biri gönüllü olsun. Kim bir adım öne çıkacak ve onu o uzak yere götürmeme müsaade edecek? Kim o ücra çiftliği devralacak ve çocuklar yetiştirecek ve tehditkâr şehirlerden uzakta var olacak? O kişi kim olacak?"

"Madem öyle," dedi bir ses, masanın öbür ucundaki kanat çırpışlarının arasından, "o kişi neden ben olmayayım ki?" Konuşan Einar Amca'ydı. "Uçma kabiliyetine sahibim ve bana yardım edersen oraya kısmen kendim gidebilirim; ruhumu ele geçir, zihnimi tesirin altına al ve oraya gitmeme yardım et."

"Tamam, Einar Amca," dedi Cecy. "Gerçekten de kanatlı olman yerinde oldu. Hazır mısın?"

"Evet," dedi Einar Amca.

"Tamam o zaman," dedi Cecy, "başlayalım."

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

Einar Amca

"Sadece bir dakikanı alacak," dedi Einar Amca'nın karısı.

"Reddediyorum," dedi. "Ve bu sadece bir *saniyemi* alıyor."

"Bütün sabah uğraştım," dedi kadın. "Ve yardım etmeyi reddediyorsun, öyle mi? Yağmur yağacak."

"Bırak yağsın," diye bağırdı. "Kıyafetlerini kurutacağım diye kafama yıldırım mı düşsün?"

"Ama çok *çabuk* hallediyorsun," dedi kadın.

"Bir daha söyleyeyim, reddediyorum." Muşamba gibi kanatları sırtında gerginlikle vızıldıyordu.

Karısı ona yeni yıkanmış iki düzine kıyafetin asılı olduğu ince bir ipin ucunu uzattı. İpin ucunu parmaklarının arasında, nahoş bakışlarla çevirdi. "Ne hâllere düştük," diye mırıldandı, acı acı. "Ne hâllere, ne hâllere, ne hâllere."

Cecy, rüzgârları aradığı ve karayı taradığı ve yanlış çiftlikleri bulduğu günlerin ve haftaların ardından, nihayet insanların terk ettiği çiftliği bulmuştu. Cecy onu müstakbel karısını bulacağı, inançsız dünyadan kaçıp sığınacağı bu yere göndermişti ve artık burada mahsurdu.

"Ağlama; yine çamaşırları ıslatacaksın," dedi karısı. "Hadi şimdi onları alıp yukarı fırla da işimiz bir çırpıda bitsin."

"Yukarı fırlayacakmışım," dedi istihzayla; ağır yaralanmış ve hissizleşmiş gibiydi. "Haydi şimşekler çaksın, yağmurlar yağsın!"

"Hava güzel olsaydı senden bunu istemezdin," dedi kadın. "Yaptığım iş boşa gidecek. Evin her tarafına asmak zorunda kalacağım—"

Bu sefer bam teline basmıştı. Adamın nefret ettiği bir şey varsa,

o da bir odadan diğerine giderken eğilerek çamaşırların altından geçmekti. Devasa kanatlarını açtı.

"Ama çitlerin ötesine götürmem," dedi.

"Kâfil" dedi kadın.

Şöyle bir döndü ve... zıpladı; kanatlarını okşayan serin havanın tadını çıkararak, çiftlik arazisi boyunca alçaktan uçtu ve kendisi gibi kanat çırpan bir ip dolusu çamaşırı peşinden sürükleyerek, içlerini dolduran hava akımı ve kanatlarından boşalan ters akım arasında sıkıştırarak kuruttu.

"Yakala!"

Bir dakika sonra geri dönmüş, buğday kadar kuru çamaşırları, karısının yere açtığı temiz battaniyelerin üzerine seriyordu.

"Çok teşekkürler!" dedi karısı.

"Mehh!" diye bağırdı ve aniden havalanıp, yeşil elma ağacının altında somurtmaya gitti.

Einar Amca'nın zarif ve ipeksi kanatları, arkasından camgöbeği yelkenler gibi sürükleniyor, hapşırdığında yahut aniden arkasını döndüğünde omuzlarında pırpır ediyordu.

Kanatlarından nefret mi ediyordu? Bilakis, gençliğinde geceleri hep uçardı. Kanatlı adamların zamanı gecelerdi. Gündüz hep tehlikeli olmuştu ve hep olacaktı, ama geceleri –ah, geceleri– uzak diyarlara ve daha da uzak denizlere kanat çırpardı. Hem de kendini tehlikeye atmadan. Bunlar bereketli ve neşeli uçuşlardı.

Ama artık geceleri uçamıyordu.

Bu sıkıcı ve uğursuz çiftliğe uçtuğu gece, kırmızı şarabı biraz fazla kaçırmıştı. Seher yıldızının altından ve mehtaplı rüyalar gören tepelerin üstünden uçtuğu uzun yolculuğu sırasında, "Bana bir şey olmaz," demişti kendi kendine, kızarmış gözlerle. Sonra aniden gök yarılmıştı–

Tanrı'nın ya da evrenin gönderdiği masmavi bir yıldırımdı bu! Yüksek gerilimli bir kule gibi, gecenin karanlık tuvalinde son saniyeye kadar görünmezliğini korumuştu.

Einar ağa takılmış bir ördeğe döndü! Müthiş bir cızırdama du-

yuldu! Aziz Elmo'nun kavurucu ateşleri yüzüne vurdu. Kanatlarını geri geri çırparak, olağanüstü bir ters saltoyla ateşlerden kaçtı ve yere düştü.

Mehtabın vurduğu çayırlara çarptığında, sanki gökyüzünden dev bir telefon rehberi düşmüş gibi bir ses çıktı.

Ertesi sabahın erken saatlerinde, çiyle ıslanmış kanatlarını vahşice çırparak uyandı. Hava hâlâ karanlıktı. Doğu ufkunda ince bir şafak şeridi uzanıyordu. Yakında göğü kaplayacaktı ve uçuş yasağı başlayacaktı. Ormana sığınmaktan ve çalıların arasına saklanıp günün geçmesini, uçuşunu gizleyecek yeni bir gecenin çökmesini beklemekten başka seçeneği yoktu.

Bu sayede müstakbel karısıyla tanıştı.

Gündüzleri sıcak olurdu, bu yüzden genç Brunilla Wexley sağacağı kayıp ineği arıyor olmalıydı; çünkü elinde gümüş bir kovayla, çalıların arasında yavaşça ilerliyor, görünmez ineğe eve dönmesini yoksa memelerinin sütten patlayacağını söylüyordu. Memelerinin sağılmaya ihtiyacı olması hâlinde ineğin zaten kendiliğinden eve döneceği gerçeği, o sırada Brunilla Wexley'yi pek alakadar etmiyordu. Ormanda gezinmek, devedikenlerine üflemek, şeytan tüyü çiğnemek için iyi bir bahaneydi. Brunilla, Einar Amca ile karşılaştığında, bunların hepsini yapmaktaydı.

Bir çalının dibinde uyuyakalmış olan adam, yeşil bir tentenin altındaymış gibi görünüyordu.

"Ah," dedi Brunilla, kızararak. "Bir adam. Kamp yapıyor olmalı."

Einar Amca uyandı. Çadırı arkasında büyük, yeşil bir pervane gibi uzanıyordu.

"Ah," dedi inek dedektifi Brunilla. "Kanatlı bir adam. Evet, evet, nihayet. Cecy seni göndereceğini söylemişti. Adın Einar, değil mi?"

Kanatlı bir adam görmek sıradışı bir işti ve onunla tanıştığına çok memnun olmuştu. Adamla konuşmaya başladı ve bir saat sonra ahbap olmuşlardı; iki saat sonra ise adamın kanatları olduğunu unutmuştu bile.

"Yaralanmış gibi görünüyorsun," dedi. "Sağ kanadın çok kötü

görünüyor. İzin ver iyileştireyim. Zaten bu hâlde uçamazsın. Cecy sana çocuklarımla yalnız yaşadığımı söyledi mi? Tuhaf türden bir astrolog, hatta bir medyum sayılırım. Ve gördüğün gibi epey çirkinim."

Einar öyle olmadığında ısrar etti ve medyumluk kısmını da sorun etmiyordu. "Ama benden korkmuyor musun?" diye sordu kadına.

"Senden korkmaktan ziyade seni kıskanıyorum diyelim," dedi kadın. "Dokunabilir *miyim*?" Geniş, yeşil, zarlı damarlarını temkinli bir gıptayla okşadı. Einar, kadın ona dokunur dokunmaz irkildi ve dilini ısırdı.

Evine gitmekten ve yarasına merhem sürmesine izin vermekten başka seçeneği yoktu; hem yüzündeki, gözlerinin altındaki yanık da epey kötüydü.

"Neyse ki kör olmamışsın," dedi kadın. "Bu nasıl oldu?"

"Göklere meydan okudum!" dedi Einar; birbirlerine baka baka, bir buçuk kilometrenin nasıl geçtiğini fark etmeden, çiftliğe varmışlardı.

Günler günleri kovaladı. Einar'ın kadına teşekkür edip, gitmesi gerektiğini söylediği gün geldi çattı. Ne de olsa, kanatlarını bir tente gibi katlayıp durulacağı yere karar vermeden önce, Cecy'nin onu tanıştırmak istediği başka eş adayları vardı.

Akşam çöküyordu ve bir sonraki çiftlik buradan kilometrelerce uzaktaydı.

"Teşekkürler ve elveda," dedi, kanatlarını açıp alacakaranlıkta çırpmaya başlarken... Ve hemen sonrasında bir akçaağaçla çarpıştı.

"Of!" diye bağırdı kadın ve şuurunu yitirmiş Einar'ın yanına koştu.

Artık canına yetmiştil Bir saat sonra ayıldığında, artık geceleri uçamayacağını biliyordu. Hassas gece görüşünü kaybetmişti. Kanatlarının yolundaki kuleleri, ağaçları, kabloları telepatiyle haber vermesi; keskin görüşünün ona falezlerin, direklerin ve çamların arasında rehberlik etmesi artık söz konusu değildi. Cecy'nin uzaklardan ge-

len sesinin de faydası yoktu. Yüzüne düşen yıldırımın mavi elektrikli ateşleri, belki de algılarını sonsuza dek kapatmıştı.

"Avrupa'ya nasıl uçacağım?" diye sızlandı, acıklı bir şekilde. "Bir gün oraya dönmek isteyebilirim!"

"Aman," dedi Brunilla Wexley, yere bakarak. "Kim Avrupa'ya gitmek ister ki?"

Böylece evlendiler. Nikâh töreni kısa olduğu gibi, Brunilla için biraz farklı ve karanlıktı, ama güzel bitti. Artık sadece gündüzleri iyi görebildiğini, görülme veya vurulma korkusuyla, Avrupa'ya gündüz vakti uçmaya cüret edemeyeceğini bilen Einar Amca, yeni gelinin karşısında duruyordu; bunların artık önemi yoktu, çünkü yanında Brunilla varken, Avrupa cazibesini gittikçe kaybediyordu.

Dümdüz yukarı uçmak ya da aşağı inmek için çok iyi görmesi gerekmiyordu. Bu yüzden düğün gecesi Brunilla'yı kucağına alıp bulutların üzerine çıkarması son derece doğaldı.

Sekiz kilometre ötedeki bir çiftçi gece yarısı göğe baktığında, bulanık parıltılar ve çatırdayan ışıklar gördü.

"Isı şimşeği olsa gerek," diye düşündü.

Ancak şafak vakti, çiylerle beraber yere indiler.

Evlilikleri yolunda gidiyordu. Karısı kanatlarıyla gurur duyuyordu, çünkü dünyada kanatlı bir kocası olan tek kadın olduğunu düşünmek hoşuna gidiyordu. "Başka kim bunu söyleyebilir ki?" diye sordu aynaya. Cevap belliydi: "Hiç kimse!"

Öte yandan, Einar karısının yüzüne baktığında müthiş bir güzellik, şefkat ve anlayış görüyordu. Yeme alışkanlıklarını karısına uyacak şekilde değiştirdi ve kanatlarıyla porselenleri kırmamaya, lambaları devirip etrafa gaz dökmemeye özen gösterdi. Uyku düzenini de değiştirdi, zaten artık geceleri uçamıyordu. Kadın da karşılığında sandalyeleri kanatları için daha rahat bir hâle getirdi ve adamın duymaktan hoşlandığı şeyler söyledi. "Hepimiz kozalarda yaşıyoruz," dedi. "Ben sade biriyim. Ama bir gün seninkiler kadar güzel kanatlar çıkaracağım."

"Senin kanatların çoktan çıkmış," dedi Einar.

"Evet," dedi kadın. "Hangi gün olduğunu da biliyorum. Ormanda ineğimi ararken bir çadırla karşılaşmıştım!" Güldüler. O anda, kınından çıkan bir kılıç gibi, kadının sadeliğinde gizlenen güzellik ortaya çıktı.

Babasız evlatlarına gelince, üç erkek ve bir kız çocuğu, enerjilerine bakılırsa, zaten kanatlı gibiydiler; sıcak yaz günlerinde Einar Amca'nın dibinde mantar gibi biter, elma ağacının altında oturmasını, serinletici kanatlarıyla onları yellemesini, gençlik anılarını ve yıldızların arasında uçuşlarını anlatmasını isterlerdi. O da çocuklara rüzgârları, bulutların dokusunu, ağzında eriyen yıldızların tadını, taze dağ havasının kokusunu, Everest Dağı'ndan düşen bir çakıl taşı olmanın ve tam karlara çarpmadan önce yeşil kanatlarını açmanın nasıl hissettirdiğini anlatırdı!

Evliliği başta böyleydi.

Şimdiyse, ağacın altında somurtarak oturan Einar Amca'nın sabrı ve nezaketi yavaş yavaş tükeniyordu; böyle olmasını istememişti, ama uzun süredir bekliyordu ve gece görüşü hâlâ dönmemişti. Orada umutsuzca otururken, bir zamanlar gölgesine sığınmış laubali tatilciler tarafından bir sonraki yaza dek terk edilmiş, yeşil bir plaj şemsiyesini andırıyordu. Sonsuza dek uçmaktan korkarak burada oturup, sadece karısının çamaşırlarını kurutmak veya sıcak Ağustos günlerinde çocukları yellemek için mi yerinden kalkacaktı? Yok artık! Olacak iş değil!

Tek uğraşını, fırtınalardan ve telgraflardan daha hızlı uçuş yeteneğini, ailesinin ayak işlerini yapmak için kullanıyordu. Eskiden tepelerin etrafında bir bumerang gibi dolaşır, bir devedikeni gibi süzülerek vadilere inerdi.

Ya şimdi? Sadece acı çekiyordu! Kanatları sırtında titreşti.

"Babacığım, bizi yelle," dedi küçük kızı.

Çocuklar önünde duruyor, karanlık çehresine bakıyordu.

"Olmaz," dedi.

"Yelle bizi, babacığım," dedi en küçük oğlu.

"Hava serin, yakında yağmur yağacak," dedi Einar Amca.

"Rüzgâr esiyor, babacığım. Rüzgâr yağmur bulutlarını dağıtır," dedi ortanca oğlu.

"Bizi izleyecek misin, babacığım?"

"Hadi bakalım, koşun," dedi Einar. "Bırakın babanız kara kara düşünsün."

Yine eski gökyüzünü, karanlık gökyüzünü, bulutlu gökyüzünü, her çeşit gökyüzünü düşünüyordu. Kaderinde kanatları görülür veya tahta bir çite çarpıp yere yığılır diye korkarak, toprağı ekip biçmek mi vardı? Meh!

"Gel bizi izle, babacığım," dedi kızı.

"Tepeye çıkacağız," dedi oğullarından biri. "Kasabadaki diğer çocuklarla beraber."

Einar Amca yumruğunu ısırdı. "Hangi tepeymiş bu?"

"Uçurtma Tepesi, elbette!" dediler koro hâlinde.

Çocuklara bakarak düşünmeye başladı.

Her biri heyecanla çarpan göğüslerinin üzerinde birer uçurtma tutuyordu ve beklenti içindeki yüzleri parlıyordu. Küçük parmaklarının arasına beyaz sicimler dolanmıştı. Kırmızı, mavi, sarı ve yeşil uçurtmalara pamuk ve ipek şeritler bağlanmıştı.

"Uçurtma uçuracağız! Gel izle!"

"Olmaz," dedi. "Beni *görürler*!"

"Ormanda saklanıp izleyebilirsin. Görmeni istiyoruz."

"Uçurtmaları mı?" dedi.

"Onları kendimiz yaptık. Çünkü nasıl yapılacağını biliyoruz."

"Nasıl biliyorsunuz?"

"Sen bizim babamızsın!" diye haykırdılar hemen. "*Oradan* biliyoruz!"

Üç uçurtmayı sırayla inceledi. "Demek bir uçurtma yarışı var?"

"Evet, efendim!"

"Ben kazanacağım," dedi kızı.

"Hayır, *ben*!" diye itiraz etti oğulları. "Ben, ben!"

"Tanrım!" diye kükredi Einar Amca. Kanatlarını gürültüyle açarak ayağa fırladı. "Çocuklar! Çocuklar, sizi seviyorum, sizi seviyorum!"

"Ne? Ne oldu ki?" Çocuklar geri çekildi.

"Hiçbir şey!" diye şakıdı Einar, kanatlarını olabildiğince açarak ve esneterek. Bam! Kanatlar birbirine yaklaşan iki zil gibi çarpıştı ve çocuklar hava tepmesiyle yere kapaklandı! "Buldum, *buldum*! Yine özgürüm, özgürüm! Bacadaki duman gibi! Rüzgârdaki tüy gibi! Brunilla!" Eve seslendi. Brunilla başını dışarı uzattı. "Özgürüm!" diye haykırdı; yanakları al al olmuş, âdeta boyu uzamıştı. "Dinle! Artık geceye muhtaç değilim! Artık gündüz uçabilirim! Geceye muhtaç değilim! Artık *her* gün ve yılın *her* vakti uçacağım ve kimsenin ruhu bile duymayacak, kimse beni vurmayacak ve, ve – ama, Tanrım, boşa vakit harcıyorum! İzleyin!"

Ailesinin şaşkın bakışları eşliğinde, uçurtmalardan birinin pamuk şeridini tuttu, kemerine bağladı; siciminin bir ucunu dişlerinin arasına sıkıştırıp, diğer ucunu çocuklarına verdi ve aniden havalanıp rüzgâr istikametinde uçmaya başladı!

Kızı ve oğulları gündüz göğünü iplerle besleyerek, çayırlarda ve çiftliklerde, feryat figan, düşe kalka koşturuyordu; Brunilla çiftliğin verandasından onları izliyor, el sallıyor, bundan böyle ailesinin keyifle koşacağını ve uçacağını düşünerek gülümsüyordu.

Çocuklar aceleyle Uçurtma Tepesi'ne çıktı; üçü de hevesli ve gururlu parmaklarıyla, aynı sicim topunu çekiştiriyordu.

Kasabadan küçük uçurtmalarını rüzgâra salmak için gelen çocuklar, göklerde alçalıp yükselerek süzülen büyük yeşil uçurtmayı gördü ve çığlığı bastı:

"Of be, ne uçurtma ama! Of, of! Keşke benim de böyle uçurtmam olsaydı! Of, ne biçim uçurtma! Nereden aldınız?"

"Babamız yaptı!" diye haykırdı kızı ve oğulları. Sicim topunu coşkuyla çekiştirdiler; gökyüzünde uğuldayan ve gümbürdeyen uçurtma uçtu, yükseldi, bulutların üzerine büyük ve sihirli bir ünlem işareti çizdi!

ON ALTINCI BÖLÜM

Fısıltılar

Liste uzun, ihtiyaç hasıldı.

Hasıl olan ihtiyaçlar muhtelif şekillere ve suretlere sahipti. Bazıları etten kemiktendi, bazıları havada bir an belirip kayboluyordu; kimileri bulutlara kimileri rüzgâra, diğerleri yalnızca geceye iştirak ediyordu. Gelgelelim hepsi, Ev'in mermer verandasındaki taş heykellerde veya şarap mahzenlerinde, saklanacak bir yer arıyordu. Bunlardan bazıları birer fısıltıdan ibaretti. İhtiyaçlarını duyabilmek için dikkatle dinlemeniz gerekiyordu.

Şöyle dedi fısıltılar:

"Göze batmayın. Kıpırdamayın. Konuşmayın ve yerinizden kalkmayın. Top atışlarının feryatlarına kulak asmayın. Zira haykırdıkları kıyamet ve ölümdür – görünen hayaletlerin ve can verilmiş ruhların sonudur. Bize, korkunun dirilmiş büyük ordusuna evet değil hayır diyorlar, asla diyorlar; bunu duyan yarasaların kanatları kırılıyor, kurtlar sakatlanıp düşüyor, buzla kaplanan tabutların kapaklarına ebedî ayazın çivileri çakılıyor, Aile üyelerinin nefesleri sislere ve dumanlara gizlenip dolaşamıyor.

"Kalın, ah, büyük Ev'de kalın; ahşap döşemelerin altında çarpan gammaz yüreklere sarılıp yatın. Kalın, ah, kalın, ama sessiz olun. Saklanın. Bekleyin. Bekleyin."

ON YEDİNCİ BÖLÜM

Tebli Ses*

"Ben Teb'in büyük duvarının menteşelerinin piçiydim," dedi. "Menteşelerin nasıl bir piçi olabilir mi diyorsunuz? Teb duvarındaki büyük bir kapı şeklinde, değil mi?"

Masadaki herkes sabırsızca başını salladı. *Evet.*

"Hızlıca anlatayım," dedi bir gölgenin hapşırığından yayılan sisin içindeki zerrecik, "duvar örüldüğünde ve dev kerestelerden çift kanatlı bir kapı yontulduğunda, dünyanın ilk menteşesi icat edildi ki kapı kolaylıkla açılabilsin. Kapılar, İsis'e veya Osiris'e veya Bast'a veya Ra'ya tapınmak için gelenleri içeri almak için sıklıkla açılırdı. Fakat yüce rahipler henüz büyülerine vâkıf olmamışlar, tanrıların sesleri ya da en azından kokuları –böylece döne döne yükselen dumanların içindeki sembolleri okumayı öğreneceklerdi– olması gerektiğini sezmemişlerdi. Kokular sonradan geldi. Haberleri yoktu ama seslere ihtiyaç vardı. İşte o ses bendim."

"Ya?" dedi Aile, başlarını uzatarak. "Sonra?"

"Menteşeleri ebedî bir metal olan bronzdan yapmışlardı fakat kapı açılırken ses çıkarmamalarını sağlayacak yağı icat etmemişlerdi. Böylece, Teb'in büyük kapıları ilk açıldığında, ben doğdum. Önceleri çok ufaktım, bir gıcırtıdan ibarettim, ama çok geçmeden, tanrıların titreşen bir beyanına dönüştüm. Ra ve Bast gizli ve görünmez beyanlarını benim aracılığımla seslendirdi. Tapınanlar altın maskeleri veya ağarmış hasatları dikkate aldıkları gibi, artık benim hecelerime, benim havaya yayılan gıcırtılarıma ve sürtünmelerime de kulak kesiliyorlardı!"

* Teb bir Antik Mısır kentinin Yunanca adıdır. –*çn*

"Aklımın ucundan bile geçmezdi." Timothy mülayim bir şaşkınlıkla yukarı bakıyordu.

"Geçsin," dedi Teb menteşelerinin üç bin yıldır zamanda kayıp olan sesi.

"Devam et," dedi herkes.

"Baktılar ki," dedi ses, "tapınanlar gizemli beyannamelerimi dinlemek için başlarını kaldırıyor ve izahat bekliyor, bronz menteşeleri yağlayacakları yerde, bana bir vaiz atadılar; bu yüce rahip en ufak bir gıcırtımı veya mırıltımı Osiris'ten gelen bir işaret, Bast'tan gelen bir istek, Güneşin Ta Kendisi'nden gelen bir onay olarak tercüme ediyordu."

Varlık durdu ve menteşelerin açılıp kapanırken çıkardığı gıcırtıların ve diğer seslerin örneklerini sergiledi. Müzik gibiydi.

"Bir kere doğduktan sonra, hiç ölmedim. Neredeyse ölecektim ama hayır. Dünyanın her yerinde kapılar yağlanırken; bir geceliğine, bir yıllığına, bir fani ömürlüğüne kalabileceğim, gıcırdayan bir menteşeyi hep buldum. Böylece, kendi dilbilimimle, kendi bilgi hazinemle beraber kıtaları aştım ve uçsuz bucaksız dünyamızın tüm açılmalarının ve kapanmalarının bir temsilcisi olarak aranıza katıldım. İstirahatgâhıma ne tereyağı sürünüz ne makine yağı, ne de domuz pastırması."

İçten kahkahalara herkes katıldı.

"Seni nasıl kaydedelim?" diye sordu Timothy.

"Rüzgâra ya da havaya ihtiyaç duymadan konuşanların kabilesinden, yazın. Öğle vakti geceyi anlatan, kendine yeten konuşmacılardan."

"Tekrar eder misin?"

"Cennetin kapısına kabul için gelen ölülere, 'Ömründe şevki bildin mi?' diye soran küçük ses, deyin. Cevabın evet ise göklerde yaşarsın. Cevabın hayır ise çukura düşer yanarsın."

"Her soru sorduğumda, cevapların uzuyor."

"'Tebli Ses.' Böyle yaz"

Timothy yazdı.

"'Teb' nasıl yazılıyor?" diye sordu.

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yaşamak İstiyorsan Acele Et

Matmazel Angelina Marguerite belki tuhaftı, kimilerine kaba gelirdi kimilerinin de korkulu rüyasıydı, ama hiç şüphe yok ki tersyüz edilmiş yaşamın bir muammasıydı.

O büyük, kutlu Eve Dönüş'ün üzerinden aylar geçene dek, Timothy onun varlığını bile fark etmemişti.

Çünkü o, Aile fertlerinin isimlerinin, doğum ve ölüm tarihlerinin yazdığı mezar taşlarının olduğu, büyük ağacın gölgesindeki arazide yaşıyor, daha doğrusu var oluyor, daha da doğrusu *saklanıyordu*. Orada İspanyol Armadası'nın İrlanda kıyılarında battığı, kadınlarının esmer oğullarının ve daha da esmer kızlarının doğduğu tarihler; Engizisyon'dan ya da Haçlı Seferleri'nden kalma, Müslüman mezarlarına güle oynaya giren çocukların isimleri yazılıydı. Diğerlerinden daha büyük bazı taşlar, bir Massachusetts kasabasında yakılan cadıların çektiği acıyı kutluyordu. Aile'ye farklı asırlardan gelen misafirler katıldıkça, taşlar yavaş yavaş yerine oturmuştu. Taşların altında ne yattığını ise sadece küçük bir kemirgen ve daha da küçük bir eklembacaklı biliyordu.

Fakat Timothy'nin soluğunu kesen isim Angelina Marguerite oldu. İnsanın ağzından usulca dökülüveriyordu. Hoş kokulu bir isimdi.

"Ne zaman ölmüş?" diye sordu Timothy.

"Asıl sorman gereken," dedi Baba, "ne zaman *doğacağı*."

"Ama uzun süre önce *doğmuş*," dedi Timothy. "Tarihi tam okuyamadım. Şüphesiz–"

"Şüphesiz," dedi yemek masasının başında oturan, uzun, zayıf, solgun, saat başı daha da uzayan ve zayıflayan ve solan adam, "şüp-

hesiz, kulaklarıma ve sinir düğümüme güveniyorsam, ay ortası *hakikaten* doğacak."

"Ay ortasına kaç gün kaldı?" diye sordu Timothy.

Babası iç çekti. "Git bak. Neticede taşının altında kalmayacak."

"Yani–?"

"Başında bekle. Mezar taşı titrediğinde ve yer sarsıldığında, nihayet Angelina Marguerite'i göreceksin."

"İsmi kadar güzel olacak mı?"

"Tanrım, elbette. Bir kocakarının gitgide gençleşmesini, seneler boyunca eriyerek eski güzelliğine kavuşmasını izlemek istemem açıkçası. Şanslıysak, oradan bir Kastilya gülü çıkacak. Angelina Marguerite bekliyor. Git bak bakalım, uyanmış mı? *Derhal!*"

Timothy, yanağında bir dostu, gömleğinde bir diğer dostu, peşlerinde üçüncü bir dostuyla koşturmaya başladı.

"Of; Arach, Fare, Anuba," dedi, eski ve karanlık Ev'i aceleyle aşarken, "Baba *ne* demek istiyor?"

"Sessiz ol." Sekiz tane bacak Timothy'nin kulağına sürtünüyordu.

"Dinle," dedi gömleğinden yükselen yankı.

"Kenara çekil," dedi kedi. "Kılavuzun ben olayım!"

Genç bir kızın yanağı kadar soluk taşlı mezara vardıklarında, Timothy diz çöktü ve görünmez dokumacının yaşadığı kulağını soğuk mermere yasladı ki o da duyabilsin.

Timothy gözlerini kapadı.

Önce taşlar sessizdi.

Sonra yine bir şey olmadı.

Kafası karışmıştı ve ayağa kalkmak üzereydi ki bir sesi kulağını gıdıkladı: *Bekle.*

Ve derinlere gömülmüş bir kalbin tek bir atışını duyar gibi oldu.

Dizlerinin altındaki toprak üç kere hızla çarptı.

Timothy geriledi.

"Babam doğru söylüyormuş!"

"Evet," dedi kulağındaki fısıltı. "Evet," dedi gömleğindeki tüy yumağı.

Anuba mırladı.

Evet!

***

Soluk mezar taşının başında dönmedi, çünkü o kadar dehşetengiz ve esrarengiz bir durumdu ki sebebini anlayamadığı bir şekilde ağlamaya başlamıştı.

"Ah, zavallı kadın."

"Zavallı değil, canımın içi," dedi annesi.

"Ama o *ölü*!"

"Uzun süre öyle kalmayacak. Sabır."

Timothy yine de ziyarete gidemedi ama haber getirsinler diye elçilerini gönderdi.

Kalp atışları hızlandı. Yer gergin bir şekilde çalkalandı. Timothy'nin kulağına bir ağ örüldü. Gömlek cebinde kıpırdanmalar oldu. Anuba daireler çiziyordu.

Vakit yaklaştı.

Sonra, fırtınalı ve uzun bir gecenin hemen ardından, kutlamaları başlatacak olan yıldırım mezarlığa düştü–

Ve Angelina Marguerite doğdu.

Gecenin üçünde –ki bu ruhların gece yarısıydı– Timothy camdan dışarı baktı ve ağaç ile o özel taşın olduğu yere giden yolu aydınlatmak üzere dizilmiş mumları gördü.

Babası elinde bir şamdanla yukarı baktı ve Timothy'ye el etti. Telaşlanmış olsa da iştirak etmek zorundaydı.

Mezarın başına vardığında, Aile ellerinde mumlarla oradaydı.

Babası Timothy'ye küçük bir kürek verdi.

"Bazı kürekler gömer, bazıları ise açığa çıkarır. Toprağı ilk kazan sen ol."

Timothy küreği yere bıraktı.

"Al şunu," dedi Baba. "Hadi!"

Timothy küreği toprağa sapladı. Şahmerdan vuruşlarına benzeyen kalp atışları duyuldu. Mezar taşı çatladı.

"Güzel!" Baba da bir kürek toprak kazdı. Diğerleri de kazmayı sürdürdü; nihayet kapağında Kastilya'nın kraliyet mührü olan, çok güzel, altın bir tabuta ulaştılar ve onu kahkahalar eşliğinde ağacın altına taşıdılar.

"Nasıl *gülebiliyorlar?*" diye sızlandı Timothy.

"Canım evladım," dedi Anne. "Bu ölüme karşı kazanılmış bir zafer. Her şey tersine döndü. Gömülmek yerine *gece yüzüne* çıkarılması, sevinmek için iyi bir sebep. Şarap getir!"

Getirdiği iki şişeyi bir düzine kadehe pay ederken, bir düzine ses mırıldandı: "Ah, ortaya çık, Angelina Marguerite; bir genç kız, bir çocuk, bir bebek ol, oradan da ana rahmine ve zamandan önceki ebediyete dön!"

Sonra tabutu açtılar.

Parlak kapağın altından çıkan şey–

"Soğanlar?!" diye haykırdı Timothy.

Sahiden de soğanlar orada, bir Nil taşkınından geriye kalmış gibi, yeşil ve taze bir şekilde duruyor, güzel kokular yayıyordu.

Ve soğanların altında–

"Ekmek!" dedi Timothy.

Kıtırları tabutun kapağı gibi altın bağlamış, on altı küçük ekmekten maya kokusu ve fırın işlevi gören tabutun sıcaklığı yayılıyordu.

"Soğan ve ekmek," dedi Mısır kefenlerine sarılı amcalarının en yaşlısı, piknik tabutundakileri göstermek için eğilerek. "Bunları ben koymuştum. Nil'den aşağı, karanlığa giden uzun yol için değil; Nil'den yukarı, kaynağa, Aile'ye gelen yol için. Hem zamanın tohumunu, her ay bir tanesi olgunlaşan narı da koymuş, böylece etrafını yaşamla, doğmak için yalvaran milyonlarla doldurmuştum. *Yani...?*"

"Soğan ve ekmek." Timothy gülenlere katıldı. "Soğan ekmek!"

Soğanlar ve ekmekler bir kenara koyulduktan sonra, tabutun içinde yüzü örten, örümcek ağı kadar ince bir peçeyle karşılaştılar.

Anne el etti. "Timothy?"

Timothy geri çekildi.

"Olmaz!"

"O *görülmekten* korkmuyor. Sen de *görmekten* korkmamalısın. Hadi."

Peçeyi tuttu ve kaldırdı.

Peçe beyaz bir dumana dönüştü ve havaya karıştı.

Ve Angelina Marguerite orada, yüzü yukarıdan gelen mum ışığına dönük, gözleri kapalı, ağzı hafif bir tebessümle kıvrılmış hâlde uzanıyordu.

Bir neşe ve keyif kaynağı, başka bir zamandan gönderilmiş harika bir oyuncaktı.

Onu gören mum ışığı titredi. Aile'nin tepkisi ise bir deprem gibiydi. Nidaları geceye doldu. Ne yapacaklarını şaşırarak, altın saçlarını, kalkık elmacık kemiklerini, kavisli kaşlarını, küçük ve kusursuz kulaklarını, bin yıllık uykusundan kanaatkâr ve mütevazı bir şekilde uyanan ağzını, küçük bir tümseğe benzeyen göğsünü, fildişi ellerini, ufak ve öpülesi ayaklarını alkışladılar. Pabuca gerek yoktu. Tanrı izin verirse, onu *her yere taşıyacaklardı* zaten!

Her yere! diye düşündü Timothy.

"Anlamıyorum," dedi. "Bu nasıl *oldu*?"

"*Oldu* işte," diye fısıldadı birisi.

Fısıltı, hayata dönmüş yaratığın soluk almaya başlamış ağzından gelmişti.

"Ama–" dedi Timothy.

"Ölüme akıl ermez." Anne, Timothy'nin yanaklarını okşadı. "Hele hayata hiç ermez. Birini seç. Yaşamın sonunda toz olup uçsan da gençleşip ana rahmine dönsen de akıl ermez, öyle değil mi?"

"Evet ama–"

"Kabullen." Baba kadeh kaldırdı. "Bu mucizeyi kutla."

Timothy sahiden de zamanın kızının baktıkça gençleşen yüzündeki mucizeyi görüyordu. Sanki berrak bir nehir üstünden usulca akıyor, yanaklarını gölgelerle ve ışıklarla yıkıyor, göz kapaklarını titretiyor ve etini arındırıyordu.

Angeline Marguerite tam o anda gözlerini açtı. Şakaklarındaki zarif damarlar gibi uçuk maviydiler.

"Pekâlâ," diye fısıldadı. "Bu doğum mu yoksa yeniden doğum mu?"

Herkes usulca güldü.

"Ya biri ya öbürü. Ya öbürü ya hiçbiri." Timothy'nin annesi elini uzattı. "Hoş geldin. Burada kal. Yüce yazgın yakında seni buradan götürecek zaten."

"Ama," diye itiraz etti Timothy yine.

"Kuşku duyma. Sadece *ol*."

Bir dakika öncesinden bir saat daha genç olan Angelina Marguerite, Anne'nin elini tuttu.

"Üzerinde mumlar yanan bir pasta var mı? Bu benim ilk doğum günüm mü yoksa dokuz yüz doksan dokuzuncu mu?"

Bu cevabı arayarak, daha fazla şarap içtiler.

Gün batımı kaybolduğu için sevilir.

Çiçekler solduğu için sevilir.

Bahçedeki köpekler ve mutfaktaki kediler, yakında gitmeleri gerektiği için sevilir.

Başka sebepler de vardır tabii, ama sabah sefalarının ve öğleden sonra gülücüklerinin kalbinde bir veda vaadi yatar. Yaşlı bir köpeğin gri burnunda hoşça kal yazar. Eski dostların yorgun yüzlerinden, dönüşü olmayan uzun yolculuklar okunur.

İşte Angelina Marguerite ve Aile için, ama en çok da Timothy için durum böyleydi.

Bu harikulade hanım hayatlarına girdiğinden beri geçen her günün her saatinin her dakikası boyunca üzerinde yürüdükleri veya koşturdukları büyük salon halısının üstüne nakşedilmiş vecize, *"Yaşamak istiyorsan acele et,"* diyordu. Çünkü gözlerinin önünde on dokuzdan on sekiz buçuk ve sonra da on sekiz yaşına geriliyordu. Onu tutmak ve bu daimî gerilemeyi, getirdiği güzelliğe rağmen, durdurmak istiyorlardı.

"Beni bekle!" diye bağırdı Timothy bir gün. Angelina'nın yüzü ve vücudu, asla sönmeyecek bir mum gibi eriyerek, bir güzellikten başka güzelliğe bürünüyordu.

"Yakala yakalayabilirsen!" Angelina Marguerite kırlarda koşuyor, Timothy sızlanarak peşinden geliyordu.

Yorgun düşerek, kendini kahkahalar içinde yere attı ve Timothy'nin de yanına atlamasını bekledi.

"Ebe," diye bağırdı Timothy. "Yakalandın!"

"Hayır," dedi usulca, elini tutup. "Ben asla yakalanmam, sevgili kuzenim. Dinle."

Devam etti:

"Kısa bir süre için on sekiz yaşında olacağım, sonra bir süre on altı, sonra on yedi; bak, Timothy, hazır bu yaşlardayken, aşağıdaki kasabada bir aşk, romantik bir kaçamak bulmalıyım. Bu tepeden indiğimi ya da bu Ev'den geldiğimi bilmemeli tabii. Böylece on beşimden ve on dördümden ve on üçümden önce biraz keyfime bakmalıyım; sonra zaten nabzımın düşük olduğu ve kanın beynime sıçramadığı on iki yaşımın masumiyeti yerleşecek, sonra cahil ama mutlu on bir yaşım ve daha da mutlu on yaşım... Hem ben gerilerken yolda seninle karşılaşırsak, Timothy, o zaman bir araya gelsek, ellerimiz dostane tutuşsa veya vücutlarımız zevkle kenetlense, güzel olmaz mı?"

"Neden *bahsettiğini* bilmiyorum!"

"Kaç yaşındasın, Timothy?"

"On, herhalde."

"Ah, tamam. Hakikaten *bilmiyorsun*."

Aniden ileri uzandı ve Timothy'nin ağzına öyle bir öpücük kondurdu ki çocuğun kulak zarları sarsıldı ve bıngıldağı acıdı.

"Beni sevmeyerek neler kaçıracağını biraz da olsa anladın mı?" dedi Angelina.

Timothy kıpkırmızı oldu. Ruhu bedeninden dışarı fırladı ve tersine esen rüzgârla geri döndü.

"Anladım gibi," diye fısıldadı.

"Eninde sonunda," dedi kız, "gitmem gerekiyor."

"Bu çok kötü," diye sızlandı. "Neden ki?"

"Öyle gerekiyor, sevgili kuzenim, çünkü tek bir yerde uzun süre kalırsam, ekimde on sekiz ve kasımda on yedi ve sonra da on altı, Noel'de on ve baharda iki ve sonra bir yaşında olduğumu, hepimizin zamanı ziyaret etmek ve sonsuzlukta kaybolmak üzere çıktığı yoldan dönerek, bana annelik edecek ve rahmine saklanacağım bir beden aradığımı fark ederler. Shakespeare de benzer şeyler söylemişti."

"Öyle mi?"

"Yaşam iki uyku arasındaki bir ziyarettir. Benim tek farkım ölüm uykusundan geliyor olmak. Saklanmak için yaşam uykusuna koşuyorum. Önümüzdeki bahar, genç bir kızın bal peteğinde, hevesle hayatı bekleyen bir tohum olacağım."

"Sen *sahiden* tuhafsın," dedi Timothy.

"Oldukça."

"Dünyanın başlangıcından beri senin gibi çok kişi oldu mu?"

"Bildiğimiz kadarıyla çok az kişi. Ama mezarda doğup, genç bir gelinin nar labirentine gömüleceğime göre, şanslı biri olmalıyım."

"Kutlamaları *boşuna* değilmiş. Onca kahkaha!" dedi Timothy. "Ve onca *şarap*!"

"Boşuna değil," dedi Angelina Marguerite, Timothy'yi bir kez daha öpmek için eğilirken.

"Bekle!"

Çok geçti. Ağzı ağzına değmişti bile. Kulaklarında yanan ateş boynundan geçti, bacaklarını kırdı ve yeniden inşa etti, kalbine doldu ve sonra suratını kıpkırmızı yaptı. Karnında çalışmaya başlayan motor, ismi konulamadan öldü.

"Ah, Timothy," dedi, "sen mezarına ve ben belirsiz bir doğuma giderken, yolda karşılaşamamış olmamız ne büyük utanç."

"Evet," dedi Timothy, "utanç."

"Allahaısmarladık ne demek, biliyor musun Timothy? Tanrı seninle olsun, demek. Allahaısmarladık, Timothy."

"Ne?!"

"Allahaısmarladık!"

Daha Timothy ayağa kalkamadan, Ev'den firar etti ve bir daha görülmedi.

Daha sonra kasabada on yedi yaşında bir kız olarak görüldüğü söylendi; bir sonraki kasabada da on altı ve Boston'da on beş yaşında bir kız. Daha sonra on iki yaşında bir kız Fransa'ya giden bir gemiye bindi.

O noktadan sonra tarihçesi sisle kaplandı. Çok geçmeden,

Provence'ta birkaç gün kalmış, beş yaşında bir çocuğu tarif eden bir mektup aldılar. Marsilya'dan gelen bir yolcu, yanından geçen bir kadının kucağındaki iki yaşında bir çocuğun, gülerek ve karga gibi öterek; bir diyara, bir kasabaya, bir ağaca ve bir Ev'e dair belirsiz bir şeyler söylediğini anlattı. Ama diğerlerine göre bunlar boş laflardan ibaretti.

Angelina Marguerite'e dair son haber, yolu Illinois'dan geçen bir İtalyan kontundan geldi. Eyaletin ortasındaki bir otelde yiyip içerken anlattığında göre, Roma'da hamile bir kontesle karşılaşmıştı ve kadının gözleri Angelina'ya, ağzı Marguerite'e, ruhunun parıltısı ikisine de benziyordu. Fakat bunlar da safsataydı tabii!

Topraktan geldi insan, peki toprağa döndü mü?

Timothy, bir akşam Ailesi ile yemek yerken ve peçeteyle gözyaşlarını silerken, şöyle dedi:

"Angeline melek gibi demek, değil mi? Marguerite de bir çiçek?"

"Evet," dedi birisi.

"Peki o zaman," diye mırıldandı Timothy. "Çiçeklerden geldi, meleklere döndü. Topraktan değil. Toprağa değil. Çiçeklerden, meleklere."

"Buna içilir işte," dedi herkes.

Ve içtiler.

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

Baca Temizleyiciler

Bundan fazlasıydılar elbette.

Bacalara doluşuyor, içlerinde dolaşıyor, aşağı esiyor ve yukarı gürlüyorlardı, ama yapmadıkları tek şey bacaları temizlemekti.

Bacalarda yaşıyorlardı. Orada yaşamak için uzak yerlerden geliyorlardı. Uhrevi varlıklar mı yoksa ruhların fısıltıları mı, hayaletlerin anıları mı yoksa ışık ve gölge oyunları mı, uyuyan ruhlar mı yoksa uyanan ruhlar mı olduğunu kimse bilmiyordu.

Yazın yükseklerdeki saçak bulutlarda seyahat ediyor, fırtınalar patlak verince ürkütücü yıldırımlarla yere iniyorlardı. Bazen de saçak bulutların yahut katman bulutların yardımına başvurmadan, çayırlarda esen rüzgârlara binip geliyor, âdeta son duraklarına şöyle bir bakmak için buğday tarlalarını kımıldatıyor, kar örtülerini kaldırıyorlardı. Son durakları, doksan dokuz –hatta kimine göre yüz– bacalı Ev'di.

Doldurulmak, beslenmek için göklere yalvaran doksan dokuz veya yüz baca, rüzgâr her estiğinde, hangi yönden gelirse gelsin her hava akımında, atmosferden bu bedensiz sesleri çekiyordu.

Şekilsiz ve görünmez esintiler birer birer geldi ve eski havaların suretlerini yanında getirdi. İsimleri varsa bile, bunlar muson veya siroko veya santana gibi şeylerdi. Doksan dokuz veya yüz baca içeri girmelerine, içeride dolaşmalarına, yazdan kalma ateşlerini veya kıştan kalma buzlarını isli tuğlalarında dinlendirmelerine izin verdi. Bazen bir Ağustos esintisi veya bir gece rüzgârını ölmekte olan ruhların sesleriyle dolduruyor; yaşamın uzak yarımadalarında ve kayalıklara vurmuş gemi enkazlarında, tek seferde bin cenazede, acı

acı çalan bir sis düdüğü veya denizin yuttuğu bir ağıt gibi yankılanıyorlardı.

Gelişleri Eve Dönüş'ten çok önce başlamış, esnasında sürmüş ve uzun süre boyunca da devam edecekti. Bacanın içinde özleri karışmıyordu. Kediler kadar dingin ve ağırbaşlı olmakla beraber, sohbete yahut yemeğe ihtiyaç duymuyorlardı, zira kendileriyle besleniyorlardı ve bu onları fazlasıyla doyuruyordu.

Sahiden de kedi gibiydiler; Hebridler'den ya da Çin Denizleri'nden yola çıkmış, veya Cape Town'ın aceleci kasırgalarına tutunmuş, hatta Basra Körfezi'nin ölçüsüzce sıcak esintilerini soğuk nefesleriyle karşılamak için güneye savrulmuşlardı.

Böylece Ev'in tüm bacaları, en eski fırtınaları tanıyan ve şöminedeki kütükleri yakmanız hâlinde o günlerin dehşetini anlatan hatıra rüzgârlarıyla ağzına kadar doldu.

Timothy'nin sesi şu ya da bu bacada yankılanınca, Mystic kasabasının kışı bir öykü mırıldanır, yahut Londra'nın seyyah sisi karanlık günlerden ve daha da karanlık gecelerden, dudakları olmaksızın, tıslayıp fısıldayarak bahsederdi.

Toplam doksan dokuz ya da yüz hava büyüsü, meteorolojik bir kabile gibi, kadim havalarıyla, daha genç sıcak ve soğuk esintileriyle orada kendilerine bir sığınak bulmuş, yağmurlarda ıslanmış bir rüzgârın onları oradan çekip çıkarmasını, taze fırtınaların curcunasına katmasını bekliyordu. O günlerde Ev anlaşılmaz bağırtılarla, duyulan ama görülmeyen havai düşüncelerle dolu oluyordu.

Timothy uyuyamadığında, bazen şöminelerden birinin önüne uzanır, gecesine eşlik edecek bir arkadaş çağırmak ve dünyanın dört bir yanında esen rüzgârların seyahatlerini dinlemek için bacadan yukarı seslenirdi. O arkadaş hemen gelir, ruhların öyküleri içi tuğla kaplı bacalardan karanlık bir kar gibi dökülüp kulaklarına değer, Arach'ın histerisini tetikler, Fare'nin kalbini küt küt attırır, Anuba'nın ise tuhaf arkadaşlarını kedilere has bir şekilde tanıyarak doğrulmasına yol açardı.

Böylece Ev çoğu görünmeyen bu varlıkların yuvası oldu. Aile'nin

oda duvarlarının arasını, tüm zamanlardan ve mekânlardan gelen meltemlerin ve rüzgârların ve iklimlerin teselli edici ısısı doldurdu.

Bacalarda gezerler.

Öğle vakitlerini yad ederler.

Havaya karışmış gün batımlarını söylerler.

İçinde hiçbir şey olmayan, doksan dokuz ya da yüz baca.

Onlar dışında.

YİRMİNCİ BÖLÜM

Seyyah

Baba şafaktan hemen önce Cecy'nin tavan arasına geldi. Cecy nehir yatağı kumlarının üstünde sessizce uzanıyordu. Cecy'ye başıyla işaret etti ve elini salladı.

"Bana orada uzanarak ne işe yaradığını söyleyebilirsen," dedi karısına, "veranda pencerelerine astığınız karton süsleri yiyeceğim. Bütün gece uyuyor, kalkıp kahvaltı ediyor, sonra bütün gün yine uyuyor."

"Ah, o kadar çok işe yarıyor ki!" diye izah etti Anne, kocasını Cecy'nin uykucu ve solgun suretinden uzaklaştırıp alt kata götürerek. "Hatta Aile'nin en meşgul üyelerinden biri. Asıl senin tüm gün uyuyup hiçbir şey yapmayan kardeşlerin ne işe yarıyor?"

Siyah mumların arasından süzülerek aşağı inerlerken, tırabzanlara asılmış süsler fısıldaştı.

"Ne yapalım, biz geceleri çalışıyoruz," dedi Baba. "Senin tabirinle eski kafalıysak ne yapalım yani?"

"Bir şey yapamazsınız elbette. Aile'nin her ferdi çağa ayak uyduracak değil." Mahzen kapısını açtı ve karanlıkta aşağı indiler. "Neyse ki benim *hiç* uyumam gerekmiyor. Düşünsene, geceleri uyuyan biriyle evlenseydin, ne evlilik olurdu amal Herkesinki kendine. Herkes ayrı deli. Aile hep böyleydi. Bazıları Cecy gibi safi zihindir; bazıları Einar Amca gibi safi kanattır; sakin ve normal olan tek kişi Timothy. Sen gündüzleri uyursun. Ben ise hayatımı uyanık geçiririm. Öyleyse Cecy'yi anlamak da çok zor olmamalı. Milyonlarca işe yarıyor. Benim için zihnini manava gönderiyorl Yahut kasabın kafasına girip iyi et kaldı mı diye bakıyor. Dedikoducu kimseler buraya yaklaşıp

öğleden sonramızı mahvetmek üzereyse beni uyarıyor. O içinde binlerce uçuş olan bir seyahat narı gibi!"

Mahzende, büyük bir maun tabutun yanında durdular. Baba içine yerleşti. "Ama keşke daha fazla katkı yapsaydı," dedi. "Gerçek bir iş bulmasında ısrar ediyorum."

"Akşam ola, hayrola," dedi. "Belki gün batımına kadar fikrini değiştirirsin."

Kapağı üstüne kapattı.

"Yani," dedi adam.

"İyi sabahlar, tatlım," dedi kadın.

"İyi sabahlar," dedi, tabuttan gelen boğuk ses.

Gün doğuyordu. Kadın yukarı koşturdu.

Cecy rüyalarla dolu, derin bir uykudan uyandı.

Gerçekliğe şöyle bir bakınca, kendi çılgın ve özel dünyasını yeğlediğine, hatta o dünyaya muhtaç olduğuna karar verdi. Kuru bir çöle benzeyen tavan arasının loş manzarası tanıdıktı, altındaki Ev'den gün batımında gelen hareketlilik ve koşuşturma ve kanat sesleri de öyle; ama şimdi, öğle vakti, sıradan dünya canlanmıştı ve Ev'e ölüm sessizliği hâkimdi. Güneş tam tepedeydi. Rüya yatağı olan Mısır kumları, seyahatlerinin çizelgesini çıkarmak için orada olan esrarengiz bir elle beraber, zihnini bekliyordu.

Bunların tümünü seziyordu ve biliyordu, bu yüzden uykucu bir tebessümle arkasına yaslandı, uzun ve güzel saçlarını yastık yaptı, rüyalara daldı ve rüyalarında...

Uçuyordu.

Zihni çiçek bahçelerinin, tarlaların, yeşil tepelerin, kasabaların demode ve sıkıcı sokaklarının üzerinden, rüzgârın ve rutubetli dağ geçitlerinin içinden geçti. Bütün gün dolana dolana uçuyordu. Köpeklerin kafasına girip oturuyor, sulu kemiklerin tadına bakıyor, ağaçların dibinden idrarın keskin kokusunu alıyor, köpeklerin duyduğu gibi duyuyor, köpeklerin koştuğu gibi koşuyor, sürekli gülüyordu. Bu telepatiden fazlasıydı; bir bacadan giriyor, öbüründen çıkıyordu. Aylak kedilere, yaşlı ve limoni hizmetçilere, seksek oynayan

kızlara, yataklarında sabah keyfi yapan âşıklara, daha doğmamış bebeklerin pespembe ve bir düş kadar küçük beyinlerine giriyordu.

Bugün nereye gidecekti?

Karar verdi.

Ve gitti!

Tam o anda, altındaki sessiz Ev'in içinde büyük bir kargaşa koptu. Deli olmasıyla meşhur bir amcaları bütün Aile'nin kendi gecelerinin ortasında kalkmasına sebep oldu. Bu amca Transilvanya savaşları zamanından kalmaydı ve düşmanlarını kazığa oturtup öylece bırakan, korkunç ölümlere mahkûm eden türden, delirmiş bir lorttu. Adı İnsafsız John olan bu amca, kasvetli Güney Avrupa'dan birkaç ay önce gelmiş, fakat burada yoz karakterine ve tüyler ürpertici geçmişine yer olmadığını anlamıştı. Evet, Aile tuhaftı, hatta belki acayip, bir ölçüye dek kuduruktu; ama kızıl gözlü, jilet dişli, sivri pençeli, milyonlarca kazığa oturtulmuş ruhun sesiyle konuşan bu adamın temsil ettiği türden bir musibet, illet ve imha kaynağı değildi.

Berbat John, nöbet bekleyen Timothy ve annesi hariç herkesin uykuda olduğu, güneşin tehdidi altında öğle vakti sessizliğine gömülmüş Ev'e çıldırmış gibi daldıktan bir an sonra, ikisine de dirsek atmak suretiyle yolunu açtı, yırtıcı bir sesle bağırarak yukarı çıktı ve Cecy'nin düş gören kumlarını uyandırarak, huzurunun orta yerinde bir Sahra fırtınası kopardı.

"Lanet olsun!" diye bağırdı. "Kız burada mı? Geç mi kaldım?"

"Geri çekil," dedi karanlık Anne, Timothy ile beraber tavan arasına çıkarak. "Kör müsün? Gitti ve belki gürlerce dönmeyecek!"

Berbat ve İnsafsız John kumları uyuyan kıza doğru tekmeledi. Bileğini tutup nabzını bulmaya çalıştı. "Lanet olsun!" diye bağırdı yine. "Geri çağırın. Ona *ihtiyacım* var!"

"Beni duydun!" Anne ileri atıldı. "Ona dokunmayacaksın. Kendi hâline bırakacaksın."

John Amca başını çevirdi. Uzun ve kırmızı suratı delik deşik ve hissizdi.

"Nereye gitti? Onu bulmam *gerekiyor*!"

Anne sakince konuştu. "Onu dağ geçitlerinde koşturan bir çocukta bulabilirsin. Onu dere kenarında, bir taşın altındaki kerevitte bulabilirsin. Yahut ihtiyar bir yüzün ardına gizlenmiş, kasabanın meydanında satranç oynuyor olabilir." Anne dudağını büktü. "Belki şimdi buradadır, sana bakıp gülüyordur. Belki konuşan aslında odur ve seninle dalga geçiyordur."

"Yani—" Yavaşça kadına döndü. "Eğer öyleyse—"

Anne sakince devam etti. "Tabii ki burada *değil*. Olsaydı da haberimiz olmazdı." Gözlerinde ince bir fesatla parladı. "Ona neden ihtiyacın var?"

Uzaklarda çalan bir çanı dinledi. Sonra başını öfkeyle salladı.

"İçimde... bir şey..." Konudan koptu. Kızın sıcak, uyuyan bedenine eğildi. "Cecy! Geri dön! İstesen dönersin!"

Güneşin okşadığı pencerenin dışında tatlı bir rüzgâr esti. Dingin kollarının altındaki kumlar kımıldadı. Uzaklardaki çan bir kez daha çaldı ve adam o uyuşuk yaz günü sesine daldı.

"Ona ulaşmak için çok uğraştım. Bu ay korkunç düşüncelerle geçti. Yardım almak için trenle şehre gidecektim. Ama Cecy bu korkuları yakalayabilir. Kafamdaki örümcek ağlarını temizleyip beni iyileştirebilir. Anladın mı? Yardım etmek *zorunda*!"

"Aile'ye yaptığın bunca şeyden sonra mı?" dedi Anne.

"Ben hiçbir şey yapmadım!"

"Burası ağzında kadar doluyken, sırf yerimiz yok diye, bize lanet okudun—"

"Benden hep nefret ettiniz!"

"Belki de senden korktuk. Tüyler ürpertici bir geçmişin var."

"Sebepsiz yere beni defettiniz!"

"Birçok sebebimiz vardı. Buna rağmen, eğer yerimiz olsaydı—"

"Yalanlar. Yalanlar!"

"Cecy sana yardım etmez. Aile de bunu onaylamaz zaten."

"Lanet olsun Aile'ye!"

"Onlara lanet *okudun* zaten. Seni reddettiğimizden bu yana bazıları kayboldu. Kasabada gevezelik ediyormuşsun; peşimize düşmeleri an meselesi."

"Düşebilirler! Ben içince konuşurum. Bana yardım etmezseniz, daha çok içerim. Lanet olası çanlar! Cecy onları durdurabilir."

"Şu çanlar," dedi ıssız ve soluk kadın, "ne zaman başladılar? Onları ne zamandır duyuyorsun?"

"Uzun zamandır." Durdu ve düşünmek için gözlerini yukarı kaldırdı. "Siz beni dışarı attığınızdan beri. Gittiğimden ve—" Donakaldı.

"İçip içip haddinden fazla konuştuğundan ve çatımızdaki rüzgârları tersine çevirdiğinden beri mi?"

"Ben öyle bir şey yapmadım!"

"Yüzünden okunuyor. Bir şey söylüyor, başka şeyle tehdit ediyorsun."

"Şunu dinle o zaman," dedi Berbat John. "Dinle, düşgören." Cecy'ye baktı. "Gün batımına dek dönmezsen, kafamı sarsıp aklımı başıma getirmezsen..."

"Elinde en sevdiğimiz ruhların bir listesi var ve o listeyi gözden geçirip, sarhoş ağzınla yayacaksın, öyle değil mi?"

"*Sen* söyledin, *ben* değil."

Durdu, gözlerini kapattı. Uzaklardaki kutsal çan yine çalıyordu. Çalıyordu da çalıyordu.

Sesini bastırmak için bağırdı. "Beni duydun!"

Geriledi ve tavan arasından çıktı.

Ağır adımlarını basamaklara çekiç gibi indirerek aşağı indi. Adım sesleri kaybolduğunda, solgun kadın sessizce uykucu kızına baktı.

"Cecy," diye seslendi usulca. "Eve dön!"

Çıt çıkmadı. Annesi bekleyip durdu ama Cecy kımıldamadan yatmaya devam etti.

Berbat ve İnsafsız John taşrayı uzun adımlarla aştı ve kasabanın sokaklarına daldı; Cecy'yi dondurma yalayan her bir çocuğun, çok acil bir işi çıkmış gibi hiçbir yere doğru giden her bir köpeğin yüzünde aradı.

John Amca durdu ve yüzünü mendiliyle sildi. Korkuyorum, diye düşündü. Korkuyorum.

Bir grup kuşun telefon tellerine dizildiğini gördü. Orada oturup, keskin kuş gözleriyle onu izleyip, tüylerini kabartarak ve şakıyarak, amcasına gülüyor muydu?

Uzaklarda, kafasının içindeki vadide, uykulu bir pazar sabahında, çanların çaldığını duyuyordu. Solgun suretlerin sürüklenerek kaybolduğu bir karanlıkta kalakaldı.

"Cecy!" diye bağırdı, her şeye, her yere. "Bana yardım edeceğini biliyorum! Sars beni! Sars beni!"

Çarşıdaki puro mağazasında çalışan Amerikan Yerlisi ile sohbet etmekte olan John, başını hızla iki yana salladı.

Onu hiç bulamazsa ne olacaktı? Ya rüzgârlar onu Elgin kasabasına taşıdıysa ve orada olmak çok hoşuna gittiyse? Şimdi tımarhanede, delilerin konfeti düşüncelerine dokunuyorsa?

Öğleden sonranın çok uzak bir yerinde, büyük bir metal düdük çaldı ve yankılandı; buharlar saçan bir tren, ayakları vadiye dikilmiş bir köprüden, soğuk nehirlerin üzerinden ve bereketli mısır tarlalarının arasından, tünellerin içinden, titrek ceviz ağaçlarının gölgesinden geçti. John korkudan kıpırdayamıyordu. Cecy belki de makinistin kafasında saklanıyordu. Dev motorlu trenleri sürmeye bayılırdı. Uykudaki gecelerin veya uyuşuk günlerin içinden geçerken düdüğün ipine asılırdı.

Gölgede kalan bir sokaktan geçiyordu. Gözünün ucuyla yaşlı bir kadın gördüğünü sandı; bir incir kadar buruşuk, bir devedikeni tohumu kadar çıplak olan bu kadın, göğsüne sedirden bir kazık geçirilmiş hâlde, bir alıç ağacının dallarında oturuyordu.

Bir şey çığlık atarak kafasına hücum etti. Bir karatavuk havada süzüldü ve saçını kaptı.

"Lanet olsun!"

Kuşun tepesinde döndüğünü görerek, fırsat kolladı.

Yaklaşan vızıltıyı duydu.

Yakaladı.

Kuşu yakalamıştı! Elinde ciyaklıyordu.

"Cecy!" diye haykırdı, parmaklarına hapsolmuş yabani, siyah yaratığa. "Cecy, bana yardım etmezsen seni öldürürüm!"

Kuş çığlık attı.

John parmaklarını iyice sıktı!

Ölü yaratığı oracıkta bıraktı ve arkasına bile bakmadı.

***

Vadiye indi ve dere yatağında yürürken, Aile'nin panikle koşuşturduğunu, kendisinden bir şekilde kaçmaya çalıştığını hayal ederek güldü.

Havalı tüfekle vurulmuş gözler suyun dibinde yatıyor, yukarı bakıyordu.

Kavurucu yaz öğleden sonralarında, Cecy sık sık kerevitlerin yumuşak kabuklu, gri kafalarına girer, kara gözlerinden dışarı bakar, cılız ayaklarının dere sularına bastığını hisseder, serinliğin ve ışığın tadını çıkarırdı.

Yakınlarında, mesela bir sincabın da içinde olabileceğini düşündükçe... çıldıracak gibi oluyordu!

Cecy sıcaktan çok bunaldığında amiplere girer, bir kuyunun karanlık sularında felsefi düşüncelere dalardı. Dünyanın sıcak nesnelerle dolu bir kâbusa döndüğü günlerde, kuyu ağzının serinliğinde titreşir dururdu.

John sendeledi ve yüzüstü dereye düştü.

Çanlar daha da yüksek sesle çalıyordu. Ve şimdi, birer birer, cesetler su yüzüne çıkıyordu. Solucan kadar beyaz bedenler, ipi kopmuş kuklalar gibi sürükleniyordu. Dalgalar cesetlerin başlarını ona doğru çeviriyor, Aile'nin yüzlerini ortaya çıkarıyordu.

Suyun içinde oturup ağlamaya başladı. Sonra titreyerek ayağa kalktı, dereden çıktı ve tepeye tırmandı. Yapabileceği tek bir şey vardı.

İnsafsız ve Berbat John o öğleden sonra, zorlukla ayakta durarak, öğürtü ve fısıltı arası bir sesle konuşarak, karakola girdi.

Şerif ayağını masadan indirdi, vahşi adamın soluklanmasını ve doğru düzgün konuşmasını bekledi.

"Buraya bir aileyi ihbar etmek için geldim," dedi soluk soluğa. "Burada yaşayan, burada saklanan, görülen ama görülmeyen, kâh orada kâh şurada ama hep yakınlarda olan, günah ve kötülük dolu bir aileyi."

Şerif doğruldu. "Demek bir aile? Çok kötüler, diyorsun?" Bir kalem aldı. "Tam olarak neredeler?"

"Yaşadıkları yer—" Vahşi adam durdu. Göğsüne bir şey saplanmıştı. Kör edici ışıklar gözlerini yakıyordu. Sallandı.

"Bana bir isim verebilir misiniz?" dedi şerif; merakı az da olsa uyanmıştı.

"Adları–" Karın boşluğuna sert bir darbe yemiş gibi oldu. Kilise çanları *gümbürdüyordu*!

"Sesiniz, aman Tanrım, sesiniz!" diye haykırdı John.

"Ne varmış sesimde?"

"Şey gibi–" John ellerini şerifin yüzüne doğru uzattı. "Şey–"

"Evet?"

"*O kızın* sesi. Gözlerinin ardında, yüzünün arkasında, ağzının içinde o var!"

"Çok ilginç," dedi şerif, mütebessim, son derece sakin ve sevecen bir sesle. "Bana bir isim verecektiniz. Bir aile, bir yer–"

"Faydası yok. O buradaysa, dilin onun diliyse... Tanrım!"

"Şansını dene," dedi şerifin kafasındaki nazik ve tatlı ses.

"Aile *var*!" diye haykırdı adam sendeleyerek, kudurarak. "Ev *var*!" Yine kalbine bir ağrı saplandı ve kıçüstü düştü. Kilise çanları kükrüyor, sanki onu demir tokmağıyla dövüyordu.

Bir isim haykırdı. Bir yer söyledi.

Sonra, içi yırtılacakmış gibi hissederek, karakoldan dışarı fırladı.

Biraz sonra şerifin yüz hatları gevşedi. Sesi değişti. Artık daha kaba bir sesle konuşuyor, hatırladığı şeylere şaşıyordu.

"Ne?" dedi kendi kendine. "Biri bir şey mi söyledi? Kahretsin. Neydi şu isim? Hemen yazmam lazım. Bir de ev mi vardı? *Nerede* demişti?"

Kalemine baktı.

"Ha, evet," dedi nihayet. Sonra bir daha, "Evet."

Kalem oynadı. Adam yazdı.

Tavan arası kapağı yukarı doğru sertçe açıldı ve berbat, insafsız adam yukarı çıktı. Rüyalardaki Cecy'nin başında durdu.

"Çanlar," dedi, ellerini kulaklarına götürüp. "Onlar senin çanların! Bunu anlamalıydım. Canımı yakıyor, beni cezalandırıyorsun. Dur artık! Seni yakarız! Halkı buraya yığarım. Tanrım, başım!"

Son gücüyle yumruklarını kulaklarına bastırdı ve aniden yere düşüp öldü.

Ev'in ıssız hanımı cesede bakmak için yaklaştı. Bu sırada gölgelerin içinde saklanan Timothy, hayvan dostlarının telaşlandığını ve saklandığını hissetti.

"Ah, Anne," diye döküldü Cecy'nin sessiz sesi, uyanmış dudaklarından. "Onu durdurmaya çalıştım. Başaramadım. İsmimizi verdi, yerimizi söyledi. Sence şerif hatırlar mı?"

Gece yarılarının ıssız kadını verecek cevap bulamadı.

Timothy gölgelerden dinledi.

Cecy'nin dudaklarından, önce uzaklardan ve sonra daha yakından; çanların, çanların, korkunç ve kutsal çanların sesi döküldü.

Çanlar çalıyordu.

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

Toprağa Dönüş

Timothy uykusunda kımıldadı.

Kâbus gelmişti ve gitmiyordu.

Rüyalarında çatı ateşe verildi. Pencereler zangırdadı ve çatırdadı. Ev'in içinde kanatlar titreşiyor ve uçuşuyor, camları parçalanana dek dövüyordu.

Timothy çığlık atarak uyandı. Dudaklarından önce bir, sonra birkaç sözcük apar topar döküldü.

"Nef. Toprak cadısı. Büyük Kere Bin Kere Büyükanne... Nef..."

Büyükanne onu çağırıyordu. Odaya sessizlik hâkimdi ama çağırıyordu işte. Ateşten ve vahşice çırpılan kanatlardan ve kırık pencerelerden haberdardı.

Harekete geçmeden önce uzun süre oturdu.

"Nef... Toprak... Bin Kere Büyük Büyükanne..."

Dikenli taçtan, Getsemani Bahçesi'nden ve boş mezardan iki bin yıl önce, ölümün içine doğmuştu. Nefertiti'nin annesi Nef, yani kara bir gemide, vaazın* verildiği terk edilmiş dağın çok ötesindeki sulara sürüklenen asil mumya; Grant'in alacakaranlık harekâtlarını ve Lee'nin şafak vakti geri çekilmelerini sağ atlatarak, Plymouth Kayası'nın yanından geçti ve Illinois eyaletinin Little Fort kasabasına karadan yelken açtı. Karanlık Aile'nin cenaze merasimlerinde yerine oturtulan, kenevirden bir halat kadar ince ve bir tütün yaprağı kadar kahverengi bu ata yadigârı kadın, zamanla odadan odaya, kattan kata ve nihayet tavan arasına yerleştirildikten sonra, hayatta kalmaya çalışan ve artık hatırlanmayan ölümlerin yadigârlarını da unutan Aile tarafından görmezden gelindi.

* Dağdaki Vaaz, Matta İncili'nde İsa'nın ahlaki öğretisini vurgulayan vaazdır. —*çn*

Tavan arasının sessizliğine ve havada sürüklenen altın polenlerin ortasına terk edilen bu kadim ziyaretçi, yemek niyetine karanlığı içine çeker, verdiği soluklarla yalnızca sükût ve huzur yayar; birilerinin gelip, üzerine yığılmış aşk mektuplarını, oyuncakları, erimiş mumları, şamdanları, parçalanmış etekleri, korseleri, ihmalkâr Paris'te bir gün kazanılıp ertesi gün kaybedilen savaşların manşetlerini süslediği gazeteleri kaldırmasını beklerdi.

Birinin kazmasını, yol açmasını, onu bulmasını beklerdi.

Timothy.

Timothy onu aylardır ziyaret etmemişti. Aylardır. Ah Nef, diye düşündü.

Esrarengiz yarımadadan gelen Nef doğruldu; çünkü Timothy gelmiş, her yeri altüst etmiş, kazmış ve karıştırmış, nihayet güz kitaplarının, hukuki broşürlerin ve fare kemiklerinin arasında, kadının yalnızca yüzünü ve dikilerek kapatılmış göz kapaklarını bulmayı başarmıştı.

"Büyükanne!" diye haykırdı. "Bağışla beni!"

"Bağırıp... durma..." diye fısıldadı sesi, bir vantriloğun dört bin yıl geçmişten sessizce yankılanan heceleri gibi. "Beni... tuzla... buz... edeceksin."

Sargılı omuzlarından, göğüs zırhının üstüne işlenmiş hiyerogliflerden hakikaten de kumlar dökülüyordu.

"Bak..."

Yaşamın ve ölümün tanrılarının, sıra sıra dizilmiş kadim mısır ve buğday başakları gibi dimdik resmedildiği, şifrelerle dolu göğsünün üstünde, kumlar küçük bir sarmal oluşturmuştu.

Timothy'nin gözleri fal taşı gibi açıldı.

"Bu." Hiyerogliflerdeki kutsal varlıkların arasında peyda olan çocuğun yüzüne dokundu. "Bu ben miyim?"

"Pek tabii."

"Beni neden çağırdın?"

"Çün... kü... sonu... geldi." Kelimeler ağzından altın kırıntıları gibi, ağır ağır dökülüyordu.

Timothy'nin kalbi göğsünün içinde bir tavşan gibi sarsılmaya başladı.

"*Neyin* sonu?"

Kadim kadının göz kapaklarından birinin dikişi hafifçe çatırdayarak açıldı ve ardındaki kristal parıltısını gösterdi. Timothy başını kaldırıp, kirişlerin arasından giren ve gözündeki o parıltıya dokunan ışığa baktı.

"Buranın sonu mu?" dedi. "*Bizim* yerimizin mi?"

"Evettttt..." diye fısıldadı Nef. Açılan göz kapağını yeniden dikti ama bu sefer de diğer gözü açılıp ışık saçtı.

Konuşurken, parmakları göğsündeki hiyerogliflerin üstünde bir örümcek gibi geziyordu:

"Bu..."

Timothy hemen bildi. "Einar Amca!"

"Kanatlı olan mı?"

"Onunla *uçtum*."

"Eşine az rastlanır bir çocuksun. Peki *bu*?"

"Cecy!"

"O da uçuyor mu?"

"Evet ama kanatsız. Zihnini gönderiyor–"

"Hortlak gibi mi?"

"İnsanların kulaklarıyla duyup gözleriyle görüyor."

"Peki ya bu?" Örümcek parmaklar zangırdadı.

Gösterdiği yerde hiçbir şey yoktu.

"Ha," dedi Timothy gülerek. "Kuzenim Ran. Görünmezdir. Uçmasına *lüzum* yok. İstediği her yere gidebiliyor ve kimsenin ruhu duymuyor."

"Bahtı açık adammış. Peki ya bu ve bu ve dahası bu?"

Kuru parmakları göğsünü tırmalıyordu.

Timothy başından beri veya yüz senedir bu evde yaşamış, nice fırtınalar ve savaşlar görmüş amcaların, teyzelerin, kuzenlerin ve yeğenlerin isimlerini sıraladı. Toplam otuz oda vardı ve her biri örümcek ağlarıyla, gece açan çiçeklerle doluydu; kuru kafa şeklinde kelebekler ve cenaze yusufçukları havaya yayılınca, kepenkleri açarak karanlığın içeri dolmasına izin verince, aynalarda poz veren ektoplazmalar dağılarak kayboluyordu.

Timothy hiyerogliflerdeki her bir suretin ismini söyledi; kadim kadın tozlu kafasını hafifçe sallayarak, son hiyeroglife geldi.

"Şu an büyük karanlık girdaba mı dokunuyorum?"

"Evet, bu Ev'e dokunuyorsun."

Sahiden öyleydi. Bu Ev'in her tarafına laciverttaşları kakılmış, kehribar ve altın işlenmişti; Lincoln'un Gettysburg'da konuştuğu ve kimsenin duyamadığı zamanlarda bile öyle olmalıydı.

Parlak kabartmalar, Timothy'nin gözleri önünde titreşmeye ve pul pul soyulmaya başladı. Bir deprem dalgası evin iskeletini sarstı ve pencerelerin altın pervazlarını çatlattı.

"Bu gece," diye yas tuttu toprak, kendine dönerek.

"Ama," diye haykırdı Timothy, "bunca zaman geçti. Neden *şimdi*?"

"İcatların ve keşiflerin çağındayız. Görüntüler havanın içinden geçiyor. Sesler rüzgârlarla beraber esiyor. Herkes her şeyi görüyor. Herkes her şeyi duyuyor. Yollar milyonlarca yolcuyla dolu. Kaçış yok. Havadaki sesler ve ışın demetleri hâlinde gönderilen görüntüler, çocukların ve ebeveynlerinin oturduğu odalara ulaşırken; Medusa, antenlerle dolu kafasıyla, onlara her şeyi anlatıyor ve başımıza bela oluyor."

"Ama neden?"

"Bir nedene lüzum yok. Sadece o saatin keşfinden, o haftanın anlamsız telaşından, günübirlik bir panikten ibaret. Ölüm ve yıkım, kimse çağırmadığı hâlde yerine ulaşırken; çocuklar arkalarında aileleriyle oturup, sakıncalı dedikodulardan ve lüzumsuz iftiralardan oluşan arktik bir büyünün karşısında donuyor. Fark etmez. Budalalar konuşacak, aptallar dinleyecek ve hepimiz yok olacağız."

"Yok olacağız..." diye yankılandı sözleri.

Hem göğsüne işlenmiş olan Ev hem de başlarının üstündeki Ev sallandı ve sıradaki sarsıntıyı beklemeye koyuldu.

"Yakında taşkınlar gelecek... hatta tufanlar. İnsan dalgaları buraya vuracak..."

"Biz onlara ne yaptık ki?"

"Hiçbir şey. Sadece hayatta kaldık. Bizi boğmaya gelenler, asırlardır sürdüğümüz yaşamları kıskanıyor. Farklı olduğumuz için, bertaraf edilmemiz gerekiyor. Hiştl"

Hiyeroglifleri bir kez daha sallandı. Tavan arası iç çekti ve kabaran denizlerdeki bir gemi gibi çatırdadı.

"Ne yapabiliriz?" diye sordu Timothy.

"Dört bir yana dağılın. Bu kadar çok uçuşu takip edemezler. Ev'i gece yarısından önce tahliye etmelisiniz, çünkü o vakit meşalelerle gelecekler."

"Meşale mi?"

"Hep ateşle ve meşalelerle, meşalelerle ve ateşle gelmezler mi zaten?"

"Evet." Timothy hatırladıkça buz kesiyor, dilinin kendiliğinden oynadığını hissediyordu. "Filmlerde gördüm. Zavallı kaçan insanlar ve peşlerinden kovalayanlar. Ellerinde meşaleler ve ateş."

"Hadi o zaman. Kız kardeşini çağır. Cecy herkesi ikaz etmeli."

"Bunu ben yaptım!" diye haykırdı bir ses hiçbir yerden.

"Cecy!?"

"Bizimleymiş zaten," diye hışırdadı yaşlı kadın.

"Evet! Her şeyi duydum," dedi kirişlerden, pencerelerden, dolaplardan, merdivenlerden gelen ses. "Her bir odada, her bir düşüncede, her bir kafanın içindeyim. Odalar boşaltılmaya, bavullar hazırlanmaya başladı bile. Ev gece yarısından çok önce boş olacak."

Görünmez bir kuş, Timothy'nin göz kapaklarını ve kulaklarını okşadıktan sonra, gözlerinin ardına yerleşti ve Nef'e baktı.

"Hakikaten de Güzel Olan burada," dedi Cecy, Timothy'nin boğazıyla ve ağzıyla.

"Boş laf! Havanın değişmesinin ve taşkınların yaklaşmasının başka bir sebebini duymak ister misiniz?" dedi kadim kadın.

"İsteriz." Timothy, kız kardeşinin nazik mevcudiyetinin, gözlerinden açılan pencerelere yaslandığını hissetti. "Anlat bize, Nef."

"Benden nefret ediyorlar çünkü ben ölüme dair tüm bilgilerin birikimiyim. Bu birikimi sırtlarındaki faydalı bir yük olarak göreceklerine, lanet addediyorlar."

"Acaba," diye başladı Timothy; "ölüm hatırlanabilir mi?" diye tamamladı Cecy.

"Elbette. Ama yalnızca ölenler tarafından. Siz yaşayanlar körsünüz. Zaman'ın sularında yıkanmış, dünyanın çocukları ve ebediyetin vârisleri olarak yeniden doğmuş olan bizler; yıldızlardan dünyaya yağması ve ekimlerimizde –aynı mermer katmanlarının ve kanatları

bir milyon yıl genişliğinde ama tek bir nefes kadar kısa olan, uçan sürüngenlerin fosillerinin altına saklanmış tohumlar gibi– ebedî kabuklara saklanmış ruhlarımızı bulması milyonlarca yıl sürmüş olan bombardımanı hatırlayarak, kum nehirlerinde ve karanlık akıntılarda usulca sürükleniriz. Bizler Zaman'ın muhafızlarıyız. Siz dünyayı arşınlayanlar yalnızca o ânı bilirsiniz ki o da bir sonraki nefesinizle uçup gider. Hareket ettiğiniz ve yaşadığınız için, muhafaza edemezsiniz. Bizler karanlık anılarla dolu mahzenleriz. Kasvetli şişelerimizde yalnızca ışığımızı ve sessiz kalplerimizi değil, hayal edemeyeceğiniz kadar derin kuyularımızı da muhafaza ederiz; zamanın başından beri biriken tüm ölümler, insanlık tarafından o ölümlerin tepesine inşa edilmiş yeni meskenler ve surlar sonsuzluğa yükselirken ve biz daha da dibe batarken, o kuyuların dibindeki kayıp saatlerde, şafak vakti batar ve gece yarısı yaralarını sarar. Bizler biriktiririz. Bizler veda etmeyi biliriz. Kırk milyar ölümün büyük bir bilgelik teşkil ettiğine, yerin altındaki o kırk milyar kişinin, yaşayanların yaşaması için büyük bir armağan olduğuna sen de katılmaz mısın, evladım?"

"Sanırım."

"Sanma, evladım. *Bil*. Ben sana öğreteceğim ve öğrendiklerin yaşayanlar için çok önemli olacak, çünkü yalnızca ölüm dünyayı yeniden doğacak kadar özgür kılabilir – işte senin yükün bu. Ve vazifen bu gece başlıyor. *Şimdi*!"

Göğsünü kaplayan altın zırhın merkezindeki parlak madalyon alev aldı. Alevler binlerce tehditkâr arı gibi tavana doluştu ve kirişleri ateşe verdi. Daireler çizen ısı ve ışık sanki tavan arasını da döndürüyordu. Döşemeler, kiremitler, kirişler gıcırdayarak genleşiyordu. Timothy kollarını kaldırmış, arı sürüsünü kovalamaya çalışıyordu ki Nef'in alev almış göğsünü gördü.

"Ateş!" diye haykırdı. "Meşaleler!"

"Evet," diye tısladı yaşlı, yaşlı kadın. "Meşaleler ve ateş. Geriye hiçbir şey kalmayacak. Her şey yanacak."

Bunu söylemesiyle beraber, Gettysburg konuşmasından ve Appomattox muharebesinden daha eski olan Ev'in, kadının göğüs zırhındaki resminden dumanlar tütmeye başladı.

"Geriye hiçbir şey kalmayacak!" diye bağırdı Cecy, her yerde aynı anda, kirişleri yakmak için yayılan ateşten arı sürüleri gibi. "Her şey gidecek!"

Timothy gözlerini kırpıştırdı ve zırha doğru eğilerek kanatlı adama, uyuyan Cecy'ye, Görünmez Amca'ya (bulutların ve kar fırtınalarının, yahut karabuğday tarlalarında koşan kurtların, yahut ay ışığında zikzaklar çizerek uçan yarasaların yanından rüzgâr gibi geçtiği zamanlar dışında görünmezdi) ve kasabadan uzaklaşan yolda ilerleyen iki düzine daha teyzesine ve amcasına ve kuzenine baktı. Başka kuzenleri yükseklerden uçarken ve kilometrelerce ötedeki ağaçlara sığınırken, ellerindeki meşalelerle yüzlerindeki öfkeyi aydınlatan kalabalığı Nef-Anne'nin göğsünden izleyebiliyordu. Cama koşan Timothy gerçek kalabalığın yürüyerek, bisikletlerle, arabalarla, boğazlarında feryatlarla ve ellerinde meşalelerle gelişini gördü ve geriye akan lav gibi Ev'in içine kaçtı.

Timothy döşemelerin üzerindeki ağırlıklardan kurtulan bir terazi gibi oynadığını, yüzlerce kiloluk yükün verandadan aşağı atladığını hissediyordu. Ev'in iskeleti özgür kalmış; artık boş kalmış odalarda esen, perdeleri savuran, meşaleli ve öfkeli kalabalığı içeri almak için ön kapıyı söküp atan rüzgârlar onu yukarı çektikçe uzuyordu.

"Her şey gidecek," diye haykırdı Cecy, son bir kez.

Diğerlerinin gözlerini, kulaklarını, bedenlerini, zihinlerini terk ederek, kendi bedenine döndü ve o kadar hafif adımlarla, o kadar hızlı koştu ki çimde ayak izi bile kalmadı.

Ortalık bir fırtına kadar hareketliydi. Ev'in etrafında bir sürü şey oluyordu. Hava bacalardan yukarı hızla çekiliyordu. Doksan dokuz veya yüz baca aynı anda iç çekiyor, inliyor, ağıt yakıyordu. Çatıdaki kiremitler yerinden fırlıyordu. Kanatlar çırpılıyordu. Ağlama sesleri her tarafı sarmıştı. Odalar hızla boşaltılıyordu. Tüm bu heyecanın, tüm bu hareketliliğin, tüm bu telaşın ortasında, Timothy Büyük Büyükanne'nin şöyle dediğini duydu:

"Şimdi ne olacak, Timothy?"

"Ne?"

"Bir saat içinde Ev bomboş olacak. Burada tek başına kalacaksın

ve uzun bir yolculuğa hazırlanacaksın. Yolculuklarında sana eşlik etmek istiyorum. Belki yolda pek fazla konuşamayacağız, ama yola çıkmadan önce, tüm bunların ortasında, sana bir sorum var: Hâlâ bizim gibi olmak istiyor musun?"

Timothy uzun bir an boyunca düşündükten sonra, "Yani–" dedi.

"Açık konuş. Düşüncelerini biliyorum ama onları dile getirmelisin."

"Hayır, sizin gibi olmak istemiyorum," dedi Timothy.

"Bu bir çeşit bilgeliğin başlangıcı mı?" dedi Büyükanne.

"Bilmiyorum. Bir süredir düşünüyordum. Sizi izliyorum ve şu sonuca vardım ki belki de diğer insanlarınki gibi bir hayat yaşamalıyım. Doğduğumu bilmek istiyorum ve galiba öleceğim gerçeğini de kabullenmeliyim. Çünkü sizi izlerken, dünyada geçirdiğiniz uzun senelerin pek bir şeyi değiştirmediğini gördüm."

"Ne demek istiyorsun?" dedi Büyük Büyükanne.

Sert bir rüzgâr esti, kıvılcımlar uçuştu ve sargılarının uçlarını yaktı.

"Mutlu musunuz ki? Merak ettiğim bu. Ben çok mutsuz hissediyorum. Bazı geceler uyanıyorum ve ağlıyorum çünkü elinizde bunca zaman, bunca sene olmasına rağmen, pek mutlu olmuşsunuz gibi görünmüyor."

"Ah, evet, Zaman sırtımızdaki bir yük. Çok fazla şey biliyoruz, çok fazla şey hatırlıyoruz. Hakikaten de fazla uzun yaşadık. Bu yeni bilgeliğinle yapabileceğin en güzel şey, Timothy, hayatını dolu dolu yaşamak, her ânın tadını çıkarmak ve bundan uzun seneler sonra, son uykuna dalarken, hayatının her ânının, her saatinin, her senesini dolu geçirdiğini ve Aile tarafından çok sevildiğini bilmek. Hadi, gitmeye hazırlanalım.

"Ve şimdi," diye hırıldadı yaşlı Nef, "benim kurtarıcım olacaksın, evladım. Beni kaldır ve taşı."

"Yapamam ki!" diye haykırdı Timothy.

"Ben şeytan tüyünden ve deve dikeninden müteşekkilim. Nefesin beni sürükleyecek, kalp atışların beni taşıyacaktır. Hadi!"

Sahiden de öyle oldu. Verdiği tek bir nefesle, parmağının tek

bir dokunuşuyla, Mesih gelmeden ve Kızıldeniz ikiye ayrılmadan çok önce ambalajlanmış olan armağan havada yükseldi. Bu rüya ve kemik paketini taşıyabildiğini gören Timothy, ağlayarak koşturdu.

Ruhların ışığıyla aydınlanan kanatlar ve örtüler havalanırken, ışıksız bulutların vadiden süratle geçişi öyle bir emiş gücüne erişti ki doksan dokuz veya yüz baca çığlıklar içinde nefesini tüketerek; Hebridler'den esen bir is rüzgârıyla, Karayipler'den gelen hava akımlarıyla, Kansas'ın serseri kasırgalarıyla dolu bir soluk verdi. Aynı anda tropik bir yanardağ patladı, kutup rüzgârları esti, bulutlar çatırdadı ve bir sağanağa yol verdi; yağmur yerleri dövdü, bir Johnstown taşkınına dönüştü ve yangını söndürerek, geriye kapkara olmuş ve yarı enkaz hâline gelmiş bir Ev bıraktı.

Sağanak yağmur Ev'i döverken ve boğarken, kalabalığın öfkesini de öyle bir bastırdı ki aniden gruplar hâlinde geri çekilmeye, suların arasından evlerine dağılmaya başladılar. Kendi hâline bırakılan fırtına, artık boş bir kabuğa dönüşmüş evin cephesini duruladı. Kalan tek şöminenin tek bacasının ses verdiği yerde, yalnızca birkaç kalas ve uykudaki bir nefes tarafından ayakta tutulan, âdeta hiçliğe tutunarak havada asılı kalan mucizevi bir tortu ortaya çıktı.

Cecy orada uzanıyor, kargaşaya bakıp sessizce gülümsüyor, binlerce Aile üyesine oraya uçmasını, şurada dolaşmasını, kendini rüzgâra veya yerçekimine bırakmasını, yaprak olmasını, örümcek ağı olmasını, toynaksız ayak izi olmasını, dudaksız tebessüm olmasını, ağızsız diş olmasını, kemiksiz post olmasını, şafak vakti sis olmasını, bacaların ağzında görünmez ruh olmasını söylüyor; onları doğuya, batıya, ağaç oyuklarına, kır çiçeklerine, maceracı otostopçulara, kedilere ve köpeklere, kuyuların dibine, çiftliklerdeki yataklara ve üstünde baş izi olmayan yastıklara, sinek kuşuyla dolu şafaklara, arı sürüleriyle dolu gün batımlarına yolladı ve hepsini bir yana dağıttı.

Son yağmurlar Ev'in yanmış kabuğunu okşadı ve kesildi. Geriye sadece dinmek üzere olan dumanlar, yarım kalpli ve yarım ciğerli yarım bir Ev; bir de Cecy, yani rüyalarının pusulası, başıboş yolculuklarının kılavuzu kaldı.

Hepsi birden bir rüya taşkınına kapılıp, uzak köylere ve orman-

lara ve çiftliklere sürüklendiler; Anne ve Baba fısıltılardan ve dualardan oluşan bir fırtınaya binmiş, herkese veda ediyor, ileride geri döneceklerine, böylece terk edilmiş oğullarını bulup ona bir kez daha sarılacaklarına söz veriyorlardı. Elveda, elveda, evet, elveda, diye ağlaştı kaybolan sesleri. Sonrasında, diğer hüzünlü vedaları dinleyen Cecy hariç herkes için sadece sessizlik vardı.

Timothy tüm bunları sezdi ve gözleri yaşararak anladı.

Saçtığı dumanlarla kararttığı havanın ve önünü kapladığı ayın altında kıvılcımları parıldayan Ev'in bir buçuk kilometre ötesinde, Timothy birçok kuzeninin ve belki de Cecy'nin bir zamanlar dinlendiği bir ağacın gölgesinde durmuştu ki külüstür bir araba frene asıldı; başını arabadan dışarı uzatan çiftçi, uzaktaki yangına ve yakındaki çocuğa baktı.

"Orada ne oluyor?" Burnuyla Ev'e işaret etti.

"Keşke bilsem," dedi Timothy.

"Ne *taşıyorsun*, evlat?"

Adam, Timothy'nin kolunun altındaki uzun pakete bakıyordu.

"Koleksiyonumu," dedi Timothy. "Eski gazeteler. Çizgi romanlar. Eski dergiler. Bazıları İspanya-Amerika Savaşı'ndan bile eski manşetlerle dolu. Hatta bazıları İç Savaş'tan bile eski. Çer çöp yani." Kolunun altındaki paket gece esintisinde hışırdadı. "Harika çer, müthiş çöp."

"Bir zamanlar ben de bunu yapardım." Çiftçi usul usul güldü. "Artık yapmıyorum tabii. Seni gideceğin yere bırakayım mı?"

Timothy başıyla kabul etti. Son bir kez dönüp Ev'e baktı ve ateş böceği gibi kıvılcımların gecenin karanlığına saçıldığını gördü.

"Bin bakalım."

Ve arabaya binip gittiler.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

Hatırlayan

Uzun süre, günler ve sonra haftalar boyunca, kasabanın tepesindeki yer boş kaldı. Ara sıra yağmur yağdığında veya yıldırım düştüğünde, mahzene doğru çökmüş kalaslardan ve altlarında kırılmış şişelerden ve gömülü şarapların üstünü siyah iskeletler gibi kaplayan tavan arası kirişlerinden, ince dumanlar yükselirdi. Dumanlar bittikten sonra geriye kalan toz bulutlarının içinde, Ev'in anılarından oluşan imgeler ansızın başlayan rüyalar gibi titreşirdi ama sonra bunlar da kayboldu.

Zaman geçti; bir gün genç bir adam, bir rüyadan uyanmış veya durgun bir denizin sessiz dalgalarının arasından çıkmış da kendini tuhaf bir coğrafyada bulmuş gibi, yolun aşağısında belirdi ve terk edilmiş Ev'i bir zamanlar içinde neler olduğunu hem biliyormuş hem bilmiyormuşçasına izlemeye başladı.

Rüzgâr boş dalların arasından esiyor, sorular soruyordu.

Dikkatle dinledi ve yanıtladı:

"Tom," dedi. "Adım Tom. Beni tanıyor musun? Hatırlıyor musun?"

Ağacın dalları hatırlayarak titreşti.

"Şu an burada mısın?" dedi.

Neredeyse, dedi fısıltı cevaben. *Evet. Hayır.*

Gölgeler kımıldadı.

Ev'in ön kapısı gıcırdadı ve yavaşça açıldı. Tom kapıya çıkan basamakların başında durdu.

Evin merkezindeki şöminenin bacası, ılık ve içi boş bir soluk verdi.

"Diyelim ki içeri girip bekledim, sonra ne olacak?" dedi, Ev'in geniş cephesine bakarak ve bir yanıt bekleyerek.

Kapı menteşelerini oynatarak biraz daha açıldı. Kalan birkaç pencere hafifçe sarsıldı ve alacakaranlıkta ilk beliren yıldızları yansıttı.

Kulaklarının etrafını saran fısıltıları hem duyuyor hem duymuyordu.

İçeri gir. Bekle.

Ayağını ilk basamağa bastı ama sonra duraksadı.

Ev'in kalasları onu içeri çekmeye çalışırcasına geriye eğiliyordu. Bir adım daha attı.

"Bilmiyorum. Ne? Ne mi arıyorum?"

Sessizlik. Ev bekliyordu. Rüzgâr ağaçlarda bekliyordu.

"Ann miydi? Adın *bu* muydu? Yok. O çoktan gitti. Ama başka biri vardı. Adını hatırlar *gibiyim*. Neydi...?"

Kalaslar sabırsızca inledi. Üçüncü basamağı da aştı ve merdivenin en tepesine geldi. Onu bekliyormuş gibi ardına dek açılmış ön kapıda esen rüzgâr dengesini bozuyordu. Ama o hareketsiz, gözlerini kapalı duruyor, göz kapaklarının içindeki gölge sureti görmeye çalışıyordu.

Adını hatırlar gibiyim, diye düşündü.

İçeri. İçeri.

Kapıdan içeri bir adım attı.

İçeri girdiği anda, ev sadece bir santim batar gibi oldu; sanki üstüne gece binmişti yahut tavan arasına bir bulut inmişti.

Tavan arasında, uykudaki bir bedenin rüyası vardı.

"Orada kim var?" diye seslendi usulca. "Neredesin?"

Tavan arasındaki kumlar, bir gölgenin hareketleriyle kabarıp çöküyordu.

"Ah, evet, buldum," dedi nihayet. "Artık biliyorum. Kutlu adını biliyorum."

Ay ışığının içinden geçerek Ev'in tavan arasına uzanan merdivenlerin başında durdu.

Derin bir nefes aldı.

"Cecy," dedi nihayet.

Ev titreşti.

Merdivenlere vuran ay ışığı parıldadı.
Tom yukarı çıktı.
"Cecy," dedi son bir kez.
Ön kapı yavaşça yerine kaydı ve çıt çıkarmadan kapandı.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Armağan

Biri kapıyı hafifçe tıklattı ve Karnak yakınlarındaki bazı kazılardan gönderilmiş fotoğrafları incelemekte olan Dwight William Alcott başını kaldırdı. Gözlerini yeterince beslediğini hissediyordu, yoksa kapıya bakmazdı. Başıyla onaylaması, kapının açılıp kel birinin içeri girmesi için yeterli oldu.

"Tuhaf ama," dedi asistanı, "burada bir çocuk var..."

"Bu *hakikaten* tuhaf," dedi D.W. Alcott. "Genelde buraya çocuk gelmez. Randevusu yok mu?"

"Yok, ama size getirdiği armağanı gördüğünüz zaman, randevu vermek isteyeceğinizi söylüyor."

"Böyle randevu mu alınırmış canım?" dedi Alcott, düşüncelere dalarak. "Sence bu çocukla görüşmeli miyim?" Erkek çocuğuydu, değil mi?"

"Çok zeki bir çocuk olduğunu ve kadim bir hazine taşıdığını söylüyor."

"Yok artık!" dedi müze müdürü, gülerek. "İçeri alın."

"İçerideyim zaten." Kapının eşiğindeki Timothy, kolunun altında hışırdayan paketiyle içeri daldı.

"Otur," dedi D.W. Alcott.

"Sakıncası yoksa ayakta duracağım. Fakat yol arkadaşımın iki sandalyeye ihtiyacı olabilir, efendim."

"*İki* sandalye mi?"

"Sakıncası yoksa, efendim."

"Smith, bir sandalye daha getir."

"Derhal, efendim."

İkinci sandalye getirildi ve Timothy bir balsa ağacı kadar hafif armağanını iki sandalyeye yerleştirdi ki içindekiler daha iyi görülsün.

"Bak, delikanlı–"

"Timothy," dedi delikanlı.

"Timothy, ben meşgul bir adamım. Sadede gelelim, lütfen."

"Tabii, efendim."

"Pekâlâ?"

"Burada dört bin dört yüz sene ve dokuz yüz milyon ölüm var, efendim..."

"Büyük laflar ediyorsun." D.W. Alcott, Smith'e el etti. "Bir sandalye daha." Sandalye getirildi. "Bence otursan iyi olur, evlat." Timothy oturdu. "Şunu bir daha söyle bakalım."

"Söylemesem daha iyi, efendim. Kulağa bir yalan gibi geliyor."

"Öyleyse," dedi D.W. Alcott, usulca, "sana neden inanayım ki?"

"Dürüst bir tipim var, efendim."

Müze müdürü öne eğilerek, çocuğun solgun ve ciddi yüzünü inceledi.

"Aman Tanrım," diye mırıldandı, "sahiden de *öyle*."

"Peki burada ne var?" diye devam etti, katafalk işlevi gören iki sandalyeye işaret ederek. "Papirüs ne *demek* biliyor musun?"

"*Bunu* herkes bilir."

"Erkek çocukları bilir tabii. Soyulmuş mezarlarla ve Tutankamon'la ilgilenirler. Bu yüzden papirüsü de bilirler."

"Evet, efendim. İsterseniz bir bakın."

Müze müdürü bunu *istiyor* olmalıydı, zira ayağa kalkmıştı bile.

Sanki bir dosya dolabını karıştırıyormuş gibi, tütün yapraklarını aralamaya başladı ve kâh bir aslan kafasıyla kâh bir şahin vücuduyla karşılaştı. Parmakları giderek hızlandı ve nihayet karşılaştığı şey nefesini kesti.

"Evlat," dedi, nefesini bırakarak, "bunları nereden buldun?"

"Bunlar değil, efendim, *bu*. Ve ben onu bulmadım efendim, o *beni* buldu. Bir tür saklambaç oynadığımızı söylüyor. Sesini duydum ve artık saklı değildi."

"Yüce Tanrım," dedi D.W. Alcott soluk soluğa, iki eliyle karıştırdığı kırılgan şeylerin üzerinde "yaralar" açarak. "Peki sana mı ait?"

"Bu karşılıklı bir aidiyet, efendim. O bana sahip, ben de ona. Biz bir aileyiz."

Müze müdürü, çocuğun gözlerine bir kez daha baktı. "Tamam," dedi, "sana *inanıyorum.*"

"Tanrı'ya şükür."

"Neden Tanrı'ya şükrediyorsun ki?"

"Çünkü bana inanmasaydınız, gitmem gerekirdi." Çocuk geri adım attı.

"Yok, hayır," diye haykırdı müze müdürü. "Hiç gerek yok. Ama neden bu, yani *o*, senin sahibinmiş gibi, hatta akrabaymışsınız gibi konuşuyorsun?"

"Çünkü," dedi Timothy. "Bu Nef, efendim."

"Nef mi?"

Timothy elini uzattı ve sargılardan birini kaldırdı.

Papirüs katmanlarının altından, yaşlı kadının dikilerek kapatılmış göz kapakları ve aralarından su gibi sızan bakışları çıktı. Dudaklarından toz döküldü.

"Nef, efendim," dedi çocuk. "Nefertiti'nin annesi."

Müze müdürü boş bakışlarla sandalyesine döndü ve kristal şarap sürahisine uzandı.

"Şarap içiyor musun, evlat?"

"Bugüne kadar içmedim, efendim."

Timothy geçmek bilmeyen birkaç saniye boyunca oturdu ve Bay D.W. Alcott'un küçük bir kadehe şarap doldurmasını bekledi. Beraber şarap içtiler ve nihayet Bay D.W. Alcott sessizliği bozdu:

"Bunu – onu – neden buraya getirdin?"

"Dünyada güvende olabileceği tek yer burası."

Müze müdürü başıyla onayladı. "Doğru. Peki sen," dedi ve duraksadı, "Nef'i satmak mı istiyorsun?"

"Hayır, efendim."

"O hâlde ne istiyorsun?"

"Sadece, burada kalması hâlinde, onunla her gün bir kez konuş-

manızı istiyorum, efendim." Timothy utanmış, ayakkabılarına bakıyordu.

"Bunu yapacağımı söylersem, bana güvenir misin, Timothy?"

Timothy başını kaldırdı. "Elbette, efendim. *Söz verirseniz* tabii."

Sonra müze müdürünün gözlerine baktı ve devam etti.

"Ama konuşmakla kalmayın, onu *dinleyin*."

"Konuşuyor, öyle mi?"

"Çok fazla, efendim."

"Şu anda konuşuyor mu?"

"Evet, ama duymak için yaklaşmanız lazım. Ben artık alıştım. Bir süre sonra siz de alışırsınız."

Müze müdürü gözlerini yumdu ve dinledi. Uzaklardan gelen kadim kâğıt hışırtılarını duyunca, yüzünü buruşturdu. "Ne söylüyor?" diye sordu. "Yani genel olarak, ne söylüyor?"

"Ölüm hakkında söylenebilecek her şeyi söylüyor, efendim."

"Her şeyi mi?"

"Dediğim gibi, mevzubahis dört bin dört yüz yıl, efendim. Ve biz yaşayalım diye ölmek zorunda kalmış dokuz yüz milyon insan."

"Çok ölen olmuş."

"Evet, efendim. Ama ben bundan memnunum."

"Ne korkunç bir laf!"

"Hayır, efendim. Eğer *onlar* hayatta olsaydı, adım atacak yer, hatta alacak nefes bulamazdık."

"Ne demek istediğini anlıyorum. O *bunların* hepsini biliyor, değil mi?"

"Evet, efendim. Kızı, *Oradaki Güzel Olan*'dı. Dolayısıyla ***kendisi*** Hatırlayan."

"Ölüler Kitabı'nın bedenlerden ve ruhlardan oluşan tarihini eksiksiz olarak anlatan bir hayaletten mi bahsediyoruz?"

"Galiba, efendim. Ve bir şey daha var," diye ekledi Timothy.

"Ne?"

"Sakıncası yoksa, her saat geçerli olan bir ziyaretçi kartı istiyorum."

"İstediğin zaman ziyarete gelmek için mi?"

"Mesai saatlerinden sonra bile."

"Sanırım bunu ayarlayabiliriz, evlat. İmzalaman gereken evraklar ve bir onay süreci olacak, elbette."

Çocuk başıyla onayladı.

Adam ayağa kalktı.

"Aptalca bir soru olacak ama... Hâlâ konuşuyor mu?"

"Evet, efendim. Yaklaşın. Biraz daha *yaklaşın*."

Çocuk, adamın dirseğini hafifçe dürttü.

Uzaklarda, Amon Tapınağı yakınlarında, çöl rüzgârları uğuldadı. Uzaklarda, dev bir aslanın pençeleri arasında, tozlar duruldu.

"Dinleyin," dedi Timothy.

SONSÖZ

Aile Nasıl Toplandı?

Fikirlerimi nereden buluyorum ve bulduğum bir fikri bir kitaba dönüştürmem ne kadar sürüyor? Bazen elli beş yıl, bazen dokuz gün.

Topraktan Dönenler'den bahsediyorsak, içindeki öyküleri yazmaya 1945'te başladım ama kitap 2000'e kadar uzanan bir sürecin ardından tamamlandı.

Fahrenheit 451'e gelirsek, fikri bir pazartesi günü buldum ve ilk kısa versiyonunu dokuz gün içinde yazdım.

Yani bu tamamen tutkunun ne kadar acil olduğuna bağlı. *Fahrenheit 451* olağanüstüydü ve olağanüstü zamanlarda yazılmıştı: 1950'lerin, Joseph McCarthy ile son bulan cadı avı sürecinde.

Topraktan Dönenler'in Elliot Ailesi kafamda yaşamaya başladığında ise yedi yaşında bir çocuktum. Her sene Cadılar Bayramı'nda, Neva Teyze beni ve kardeşimi *Tin Lizzie*'sine* atar, mısır sapı ve balkabağı toplamak için Ekim Diyarı'na götürürdü. Topladıklarımızı büyükbabamızla büyükannemizin yaşadığı eve götürür ve her köşeye bir balkabağı yerleştirir, mısır saplarını verandaya koyar, yemek masasını süsleyen yaprakları merdivene serpiştirerek, aşağı kaymadan inmeyi imkânsız hâle getirirdik.

Beni balmumu burunlu bir cadı kılığına sokup tavan arasına gizler, kardeşimi de tavan arasına çıkan merdivenin dibine saklar, Cadılar Bayramı'nı kutlayan konuklarını karanlığın içinden geçerek yukarı tırmanmaya davet ederdi. Oluşan atmosfer çılgınca ve gülünç olurdu. En güzel anılarımdan bazılarını, benden sadece on yaş büyük olan bu sihirli teyzeyle yaşadım.

* Ford Model T isimli arabanın takma ismi. *–çn*

Geçmişimdeki bu amcalara ve teyzelere ve büyükanneme dönüp bakınca, bunların bir kısmının kâğıda dökülmesi ve sonsuza dek baki kalması gerektiğini anlamaya başladım. Bu yüzden yirmilerimin başlarında, bu son derece tuhaf, acayip, kuduruk Aile fikrini kafamda şekillendirmeye başladım – bunlar belki vampirdi, belki de değildi.

Yirmilerimin başlarında, bu şaşırtıcı ev ahalisiyle ilgili ilk hikâyemi tamamladığımda, *Weird Tales* [Tuhaf Öyküler] isimli bir dergide yazıyor, kelime başına yarım sent gibi inanılmaz bir ücret alıyordum. İlk hikâyelerimin çoğu bu dergide yayımlanırken, derginin kendisinden çok daha uzun ömürlü olacak ve günümüze kalacak hikâyeler yazdığımın farkında değildim.

Ücretim kelime başına bir sente yükseltildiğinde, zengin olduğumu düşündüm. Hikâyelerimi birer birer yazıyor, tanesini on beş, yirmi, bazen yirmi beş dolardan satıyordum.

Yarattığım Aile'ye dair ilk hikâye olan "Eve Dönüş" bittiğinde, *Weird Tales* tarafından ânında reddedildi. Zaten öteden beri aramızda sıkıntılar çıkıyordu, çünkü hikâyelerimin geleneksel hayaletlerle ilgili olmamasından yakınıyorlardı. Onlar mezarlıklardan, gecenin geç saatlerinden, sokakları arşınlayan tuhaf yaratıklardan, şaşırtıcı cinayetlerden bahseden öyküler istiyordu.

Marley'yi ve Scrooge'a musallat olan hayaletleri çok seviyor olsam da onları tekrar tekrar diriltecek hâlim yoktu. *Weird Tales*, Edgar Allan Poe'nun "Amontillado Fıçısı" veya Washington Irving'in "Başsız Süvari" hikâyelerinin birinci dereceden kuzenlerini istiyordu.

Bunu tek kelimeyle yapamıyordum; defalarca denedim ama hikâyelerim her seferinde kendi içindeki iskeleti keşfeden ve o iskeletten ölesiye korkan insanların öykülerine dönüşüyordu. Veya beklenmedik derecede acayip yaratıklarla dolu hikâyelere. *Weird Tales* bu hikâyelerin bazılarını, şikâyetlerini belirtmek kaydıyla, gönülsüzce kabul etti. Dolayısıyla "Eve Dönüş" ofislerine ulaştığında, "Yeter!" diye haykırdılar ve hikâyeyi geri gönderdiler. Başta bu hikâyeyle ne yapacağımı bilemedim çünkü Birleşik Devletler'de böyle bir hikâye

anlatımının kendine yer bulabileceği pazar çok küçüktü. İçimden gelen sesi dinleyerek, hikâyeyi *Mademoiselle* dergisine gönderdim, çünkü önceki sene onlara kısa bir hikâyemi satmayı başarmıştım. Aylar geçti. Galiba hikâyem kayıplara karıştı diye düşündüm. Nihayet çektikleri telgrafta, editörlerin önce hikâyeyi dergiye uyacak şekilde değiştirmeyi tartıştıkları, ama bunun yerine dergiyi hikâyeye uyacak şekilde değiştirecekleri yazıyordu!

Ekim sayısının tamamını "Eve Dönüş" hikâyemin etrafında şekillendirdiler, hatta Kay Boyle ve başka isimler dergiyi tamamlayan Ekim yazıları yazdı. O zamanlar *The New Yorker*'ın sıradışı karikatüristi olarak tanınan, kendi tuhaf ve harika "Addams Ailesi"ni çizmeye başlamış olan Charles Addams'ı tuttular. Addams, Ekim Evi'nin ve Aile'nin güz havasından geçtiği ve toprağı arşınladığı, iki sayfaya yayılan olağanüstü bir eser çizdi.

Hikâye nihayet yayımlandıktan sonra, Charles Addams ile New York'ta önemli toplantılar yaptık. Aklımızda bir iş birliği vardı: Yıllara yayılacak bir süreçte, ben hikâyelerimi yazmaya devam ederken, Addams da onları resmedecekti. En nihayetinde tüm bu hikâyeleri ve resimleri bir kitapta toplayacaktık. Yıllar geçti, bazı hikâyeler yazıldı, Addams ile irtibatta kaldık fakat kendi yollarımıza gittik. Olası bir kitaba dair planlarım, John Huston'ın çekeceği *Moby Dick* uyarlamasının senaryosunu yazma şansını elde etmemle beraber ertelendi. Ama yıllar içinde, sevgili Elliotlar'ı arada bir ziyaret etmeyi ihmal etmedim. Bir zamanlar münferit bir hikâye olan "Eve Dönüş", Elliot Ailesi'nin yaşam öyküsünün temel taşına dönüştü: Öyküler başlangıçlarını ve sonlarını, maceralarını ve kazalarını, aşklarını ve kederlerini anlatıyordu. Bu hikâyelerin sonuncusunu tamamladığımda, sevgili Charles Addams, onun dünyasına ve benim dünyama ait yaratıkların yaşadığı o ebediyete göçmüştü.

Topraktan Dönenler'in öyküsü kısaca böyledir. Bunun ötesinde, tüm karakterlerimin, çocukluğumun Ekim akşamlarında büyükannemin evinde dolaşan akrabalarıma dayandığını ekleyebilirim. Einar Amca gerçekten vardı ve kitaptaki diğer isimlerin hepsi de bir zamanlar kuzenlerimin veya amcalarımın veya teyzelerimin isim-

lerine benziyordu. Uzun süre önce ölmüş olsalar da artık yeniden yaşıyorlar ve hayal gücümün şömine bacalarında, merdivenlerinde, tavan aralarında süzülüyorlar; bir zamanlar Cadılar Bayramı'nın kerametlerinden akıl almaz derecede etkilenmiş olan küçük bir çocuk, onları büyük bir sevgiyle orada saklıyor.

Kısa süre önce, Tee ve Charles Addams Vakfı'ndaki iyi insanlar bana 1948 yılında Charlie Addams'a yazdığım mektubun bir nüshasını gönderdi – mektupta "Eve Dönüş" evinin müthiş resminden ve resimli bir kitap üzerinde beraber çalışmaya dair olgunlaşmamış planlarımızdan bahsediyordum. 11 Şubat 1948 tarihli (çoktan tarih olmuş mekanik daktilomda yazdığım) mektubun bir yerinde şöyle yazmışım: "... Kitabı sensiz çıkarmayı hayal bile edemiyorum... *Bir Noel Şarkısı* gibi olacak; her Cadılar Bayramı, insanlar aynı *Bir Noel Şarkısı*'nı aldığı gibi bu kitabı alacak ve şöminenin loş ışığında okuyacak. Cadılar Bayramı hikâye anlatmak için yılın en güzel zamanı... Buna, yazarlık kariyerim boyunca hiçbir şeye inanmadığım kadar çok inanıyorum. Senin de bu kitapta benimle olmanı istiyorum." Tuhaf şekilde, menajerim de William Morrow ile böyle bir kitabın olasılığı hakkında konuşuyormuş; o yüzden bence Morrow'un bugün bu kitabı, kapakta Charlie'nin harikulade çizimiyle basıyor olması epey şairane. Keşke o da burada olup, bu projenin hayata geçtiğini görebilseydi!

RAY BRADBURY
2000 Yazı